

Díl šestý. - Město Ronšperk.

I. Městečko Poběžovice.

"Sigismundus, ~~Bohemiensis~~ dei Gracia Romanorum rex semper Augustus, ac Ungarie, Boemie, Dalmatie, Croatie atc. rex, votum facimus tenore presentium universis, quod nos attentis gratis et fidelibus servitiis nobis et corone nostre Boemie per famosum Bohuslaum de Horsow, residentem in Pobiezowicz, fidelem nostrum hactenus impensis. Horum Guidem servitiorum suorum intuitu respicere, ac conditionem ville sue Pobiezowicz facere meliorem, ideo non pre errorem aut improvide, sed sano fidelium nostrorum accedente consilio et de certa nostra scientia praedictam villam Pobiezowicze in oppidum erreximus et sublimavimus et tenore presentium generosius sublimamus bene. Incole oppidi eiusdem in suis facultatibus et statu felicia incrementa suspiciant spsibus indupcimus et donavimus se autoritate regia Boheme donamus, quod forum septimanale singuli .....

in die sabbato cum singulis iuribus, exemptionibus, libertatibus et civitates et oppida eis .....

talia forma septimanalia habere et tenere sicut solita consuetudine vel de jure. Mandamus universis et singulis prelatibus, baronibus, ~~hominibus~~ nobilibus, militibus, clientibus, burgravibus, officialibus et ~~militibus~~ aliis omnius nostris et corone nostre regni Boemie fidelibus dilectius firmiter et .....

Quatenus oppidanos predicti oppidi in Pobiezowicz in predicto foro septimanali deinceps non impendant, quam potius omnes id forum .....

sub plena libertate et securitate cum rebus suis illesos et indemnes permittant negotiationes suas in predicto foro exercere possunt nostram indignacionem voluerint artius salvis tamen iuribus alienis presentium. Sub nostre majestatis sigillo testimonio literatum.

Datum in Wissegrado anno domini millesimo quadringentesimo vicesimo quarto, tertia die Februarii, regnorum nostrorum anno Hungarie etc. tricesimo septimo, Romanorum quarto decimo, Bohemie Quarto.

Ad Mandatum domini regis Michael prepositus Boleslaviensis."

To jest:

"Zikmund z Boží milosti římský císař a uherský, český dalmatský, chorvatský atd. král, oznamujeme tímto všem, že my, když vzat byl zřetel na milé a věrné služby nám a koruně naší české od slovatného ~~Boleslava~~ Bohuslava z Horčova, seděním na Poběžovicích, věrného našeho milého až dosud vynalčené, vzhledem tedy k této jeho službě a chtějíc také poddaných jeho odměnou vzpomenouti a podmínky jeho vsi Poběžovice lepšími učiniti, proto na z omylu nebo nepředložené, nýbrž po zdравé poradě věrných našich a z plným vědomím naším řečenou vsi Poběžovice na městečko jsme vyzdvihli a povýšili a tímto povyšujeme. Aby obyvatelé města téhož na svém majetku a stavu šťastnějšího rozvoje doznali, jim jsme dovolili a udělili a měli královskou v Čechách dovolujeme, aby týdenní trh v den sobotní se všemi a jednotlivými právy, výminkami, svobodami míti a konati mohli a směli, jako jiné naše královské obce a města s nimi sousedící takové týdenní trhy mívají a držívali se zvyku nebo nějakého práva. Nařizujeme všem a jednotlivým prelátům, baronům, šlechticům, vojákům, klientům, purkrabím, úředníkům a jiným všem našim a koruny české věrným milým pevně a vědomě, aby měšťanům řečeného městečka Poběžovice v řečeném trhu týdenním napotom nepřekáželi, ale spíše všem tento trh navštěvujícím bez újmy a pod plnou svobodou a bezpečností obchody dovolili na řečeném trhu konati, chtějíc se vyjmouti naší nemilosti, zachovávajíc jejich práca.

Pod pečeti našeho majestátu. Dán na Vyšehradě L. 1424, třetího dne února, království našich uherského 30, římského 14 a českého třetího.

Na rozkaz pana krále Michal probošt boleslavský."

To je první privilegium, které vytvořilo ze vsi Poběžovic městečko, jehož právem bylo držení sobotních trhů týdenních. Originál je latinský.

Následuje obdarovací list Jana Šteetrzuna z Hradiště:

"Já Jan Szwetrzon z Hradiastie sedienjm na Pobiezowitzych, ten čas purkrabie na Dornzliczych, známo činjm a waznávám tiermo listem przoie wasemi ktoś gon uzrzie anebo ośtutz uslissie, że wida wieliku a nonabytu od neprzatol zámubu rych cudych vlastnjch a diedicznych lidj.

v Pobiezowitzých, y poradíw sie s przátely swými a z dobrým rozmyslem, aby sie zase mogj nadepsanj lidé mohli osaditi, uczinil jsem s njmi lásku a milost a czynjm motzý listu tohoto, sám od sebe y ode wssech budutzých mých y námiestkouw, takowu, že gjm wssem diediczom gjch y wssem budutzým to práwo uduart czož gest na mie slusselo, wolnie, uplnie, doczela a wiecznye propustil gsem y propusstiem moczý listu tohoto, tak, že ktožkoliwiek z mých nadepsaných lidj by umrzet, nemage diediczow, že swuoy statek mowitý i nemowitý gná a množ dáti i porucžiti komuž gse gemu zdá a libj bezprzekáží mee swobodnie y wssech mých budutzých y námiestkuow, ale wssak takowým dánjm aby ... .. také osazeno bylo.

A já Jan Sswestron nadepsaný a Bohuslaw z Horssowa gessto gsemtu chyýli pobiezowitze spolu drzeli, wyznáwáme gewnge, že pro nasse zasluženie a prosbu Králowá milost a Pán náss milostiwý nassjm chudým lidem v Pobiezowitzých a s nassj plnu wolj trh gjm ráczil dáti a propustiti podle rzádu a biehu giných Miest Králowstwj gakožto Králowý most list s Magestátem lépe ukazuge a swiedczj.

Toho na swiedomye na potvrzenye y pewnost, swau gsem vlastnj pecžet k tomuto listu przywiessyl. Že pro lepssy gistotu v potvrzenje ~~prosy~~ prosyl gsem urozenych Jana z Horssowa, Wyléma z Czachrowa se dienjw Kánitzých, Mudrých a Opatrných Panuow Purgmistruow a Konsselouw Miest Domažlitz a Týna Horssowského, že gsu také swé pecžetink tomuto listu podle mee przywiesyli gjm a njch budutzým bez sskody.

Genž gest dán a psán lethá od Narozenie Syna Božieho tissyczieho čtyrstého čtyrzidczátého trzetiehu, to tu strzedu przed Kwietnu Nediely."

Roku 1424, kdy drželi Poběžovice společně Bohuslav z Horšova a jeho příbuzný Jan Švestrzun z Hradiště, dal císař Zikmund vsi Poběžovice právo na týdenní trh a povýšil ji na městečko. Stalo se tak dle jeho listu pro zásluhy Bohuslava z Horšova. Jan Švestrzun dovolává se ve svém listě z roku 1443 i svých vlastních zásluh. Z listu je patrné, že městečko mnoho v bojích utrpělo.

Mnohá poddanská městečka měla právo tak málo, že se jen málo lišila ode vsí. Tak tomu asi bylo po roce 1424 i s Poběžovicemi.

Zničení v bojích, kdy věci došly tak daleko, že pán musí hledět k tomu, aby se mohli lidé v městečku znovu osadit, způsobuje resp. spolupůsobí nepřímo k zvýšení svobod městečka, neboť pán podporuje jeho hospodářskou obnovu tím, že činí majetkové poměry usedlíků jistějšími a přitažlivějšími propůjčením práva odúmrti.

Za tohoto rozsahu svobod městečka Poběžovic přešlo toto roku 1459 koupí do rukou Dobrohosta z Ronšperka.

Zprvu nevyznačovalo se asi panství mladého Dobrohosta v Poběžovicích žádnými zvláště význačnými rysy. To je roku 1641 vypověděl nepřátelství markraběti z Brandenburku jako podporovatel Ludvíka Bavorského, nemělo asi přímého většího vlivu na život v městečku.

Zato ale po uplynutí 16 let jeho vlády nastala změna, když se roku 1465 Dobrohost připojil k Zdeňku ze Šternberka jako člen Zelenohorské Jednoty proti králi Jiřímu. Nastaly boje, trvající do roku 1469, kdy Dobrohost uzavřel s královskou stranou příměří.

Ani po smrti krále Jiřího roku 1471 nebyl úplný klid, neboť Dobrohost byl podporovatelem nároků Matyáše Korvína na trůn proti králi Vladislavovi. Roku 1678 bylo však dosaženo smíru mezi oběma králi a Dobrohost uznal krále Vladislava. Tím nastal klid i pro Dobrohosta i pro Poběžovice.

Své Ronšperské zboží hleděl však Dobrohost zvelebiti již ve svých mladších letech. Roku 1470 byl již aspoň v hlavním hotov jeho nový ronšperský hrad. Začal tehdy se stavbou asi již před započatím bojů, možná dokonce, že stavbu z největší části již provedl ještě před započatím boje proti králi.

Vedlo ho k tomu asi i poškození poběžovické tvrze v bojích dřívějších. Vždyť Švestrzun mluví o poškozeném městečku pouhých 6 let před tím, než je prodal Dobrohostovi. Snad byla tedy poškozena i tvrz a snad nebyla ani dost opravena, neboť Švestrzun jako purkrabí na Domažlicích asi ani na poběžovické tvrzi něbydlel.

Nový hrad byl nazván "Nový Ronšperk".

Dobrohost budoval poté i nové město. Stavěl hradby s branami a kostel. Pádorys města je zřejmě uměle utvořený při založení a nikoli zděděný po dosavadní vsi, ač se někteří autoři domnívali jinak. Prochází-li se uličkami, zdá se že jsou uspořádány hodně nepravidelně, což svedlo k domněnce, že jsou dědictvím po nepravidelně stavěné vsi.

Pohled na plán, ku př. na katastrální mapu poučuje však, že půdorys města je vytvořen zcela logicky podle jednotného systému v celé své západní polovině a že i východní část je zcela logická podle konfigurace terénu a vzájemné polohy zámku a města. Město podle toho tedy neleží asi na území bývalé vsi - aspoň z největší části ne.

Kde ležela původní ves Poběžovice pokusíme se s jistou pravděpodobností dopátratí se několika úvahami.

Všimneme-li si polohy jiných vsí na Pivoňce, jako Záměliče, Meclova, Mašovic, vidíme, že ležely na jednom břehu, nikoli na obou / dnes ovšem již na obou, ale je patrné že tu jde o pozdější rozšíření/, na rozdíl od vsí na Drahotínském potoce - Drahotín, Slatina - které ležely na obou březích. Příčinou byla jednak větší šířka údolí Pivoňky a asi také ohled na vysoké vody, zaplavující louky při březích. Soudíce podle toho předpokládáme, že i Poběžovice ležely pravděpodobně na jednom z břehů Pivoňky. Usoudíme pak nejspíše na levý břeh, kde ležela i tvrz.

O tvrzi při tom předpokládáme spolu s Aug. Sedláčkem, že ležela nejpravděpodobněji v prostoru fary a sousedních domů.

Vesnické domky nedosahovaly jistě až zcela bezprostředně k tvrzi, takže lze pak z toho důvodu předpokládati, že plocha náměstí pod kostelem byla spon z větší části volná.

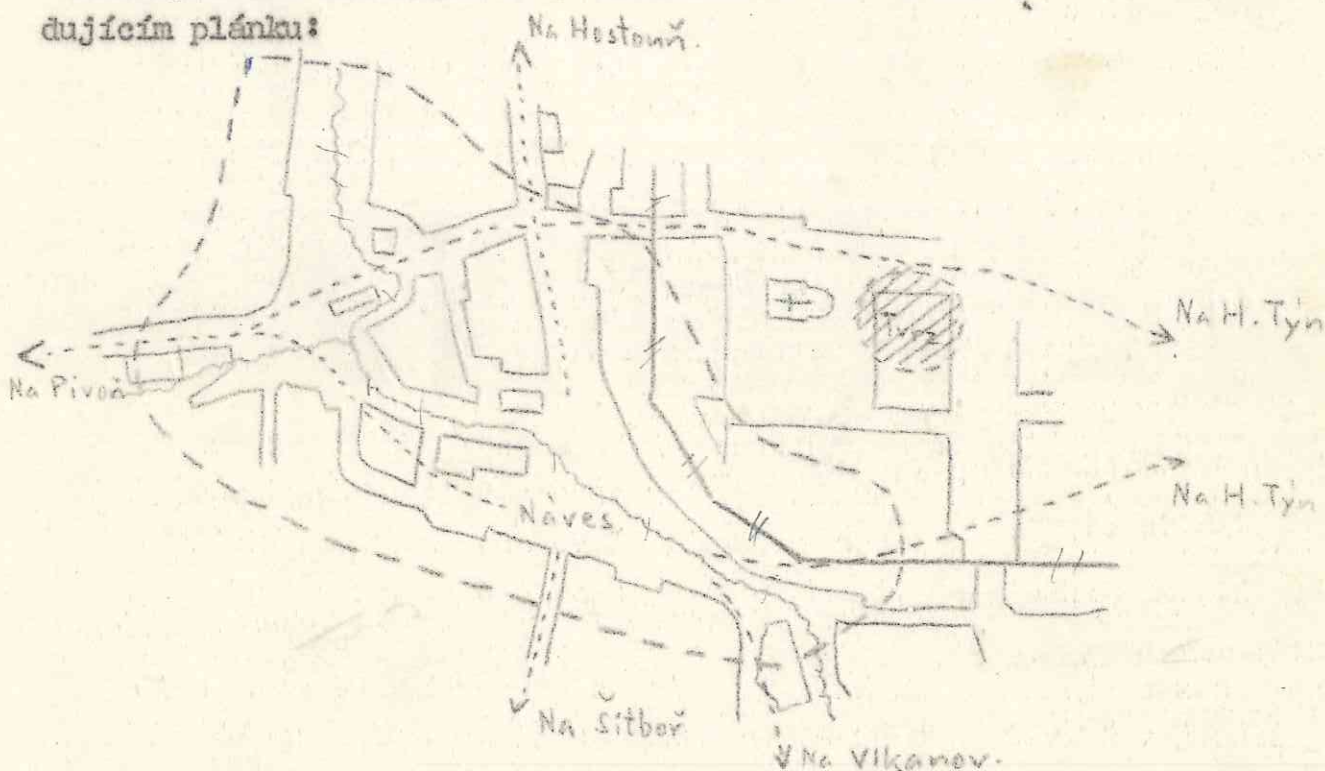
Jižně od náměstí nesahalo asi zastavění směrem k východu za pozdější Samickou bránu. Na jihu můžeme ze starého zastavění vyjmouti oblast pozdější továrny na stužky a rybníka "Fabrákenteuch", neboť o jejím pozdějším ~~zastavování~~ zastavování máme zprávy. Také domky v uličce ke mlýnu tvoří jistě oblast v době původní vsi nezastavěnou. Jejich stísněnost nasvědčuje spíše vzniku jako domků předměstských než jako části zemědělské vsi ve volném prostoru vznikající. Na západ nesahalo zastavění jistě dále než po bývalou ~~tvz~~ starou kovárnu při Mnichovské silnici, neboť ta bývala posledním stavením ještě i v 19. století.

Směrem severozápadním mohlo zastavění zahrnovati jižnější část ulice při potůčku kudy vedla stará cesta k Drahotínu a odtud zasahovalo snad asi do míst pozdější Hírštejnské brány. Sotva asi severněji, neboť tam nacházím i později jen zastavění stodolami patřícími k domům měšťanů a pozdními předměstskými domky.

Předměstí Ronšperka bylo později značně rozsáhlé oproti předměstím ku př. Hostouně. Kdežto jeho část na jižním břehu vznikala jasně při komunikacích stejně jako později vzniklé výběžky k západu a k severu, stojí část na jihozápadě města na místech komunikačně celkem mrtvých a lze ji proto tím spíše zdůvodniti jako pozůstatek původní vsi. Tradice, či mínění mezi německým obyvatelstvem také kladla původní ves do těchto míst.

Starou návsi zdá se býti volné prostranství pod hradbami, do něhož se sbíhaly i komunikace. Jiné komunikace šly jistě ke tvrzi.

Pravděpodobná rozloha vsi je znázorněna dle těchto úvah na následujícím plánu:

Až tedy město postaveno na poněkud jiném místě, než kde stála původní ves, přeje jen nebylo právně zcela novým útvarem, nýbrž zřejmě pokračovatelem vsi a městečka. Jeho novými obyvateli byli tedy aspoň z velké části dosavadní obyvatelé vsi resp. městečka. Dobrohost z Ronšperka dosvědčuje tuto nepřetržitost a souvislost vsi a města a jejich obyvatelů slovy svého privilegia z 27. prosince 1502:

"Mage a prohlédage naprzed na snažné a ustawiczné žádostiwé prosby a na wierné zachowánj, kteréžto oni ke mnie jakožto k pánu swému wssecky cžasy w mnohých tiesských wiecech y u wálkách a nebezpečnostech, kteréžto cžasu žiwnosti mé na mnie gsu przicházeli y také

w dielách y w staenjch okolo hradu y meistckých na zdech y na giných wieczech snažnu pilnost žádných pratzý ani nákladow swých nelitugitz z dobru wolj rádi gsu učinili a we wssiech tiech wieczech naprzedsaných gsu se ke mnie wiernie práwie, sýále gako na dobré lidi slussj zachowali. Y uznávama také, že oni žádných pewnostj k rozmnoženj wieczého dobrého mimo magestát Cziesarzie Zygmunda geho^{ti} slawné pamietí nemygj a chie rad gie y budutzj gjch wyzdwihnuti, aby sie ten zámek a miesto rozmnožiti mohlo a aby na nie po mé smrti žádný pán neobyczayné wieczy na nie ~~namysla~~ nezmyslel ...."

Dále pak:

"Gakož magj obdarowanie Magestátem od slawné pamietí Cziessarze Zygmunda geho^{ti}, pokud týž Magestát sám w sobie ssirze slowo od slova znj, swiedczj a ukazuge, tiem gjm nehýbám ani czo umenczugi".

Zdá se, že někteří obyvatelé domků ve vsi stavěli si nové domy v npvém městském obvodě. Šlo to asi tím spíše, že stavení ve vsi po všech těch válkách onoho století nebyla asi v nejlepším pořádku, při čemž však obyvatelé Poběžovic jako městečka s trhy domohli se přece jen asi jisté poměrné zámožnosti. Některé vesnické domky zůstaly však asi zachovány a byly obývány i po zřízení města a vytvořily tak základ pro předměstí.

Prostor ve městě nebyl zprvu asi všecken stavbami vyplněn jak se zdá dosvědčovati tato část privilegia :

"Lidé kterzie by sie w tom miestie potom znou osazowaly a sobie domy dielali gesstoby nanjch platu prwů nebylo, tj a takowj magj y gnieti sie budu se mnu a z diediczy mými a budutzými pány o plat smlauwati."

Souvislóst vsi a města vysvitá zejména z oné části privilegia, kde se uděluje městu jméno :

" .... aby bylo tak jakož prwé hlaholem českým gmeno hest mielo miestecžko Pobiežowicze také w Magestátu gjch slawné pamietí Cziesarzie Zygmunda gjm daném, tak se gmenuge y bez urazu Magestátu toho miestského toho obdarowanie czož w tomto Magestátu psáno stogj, poniewadž sem gjmm zdj mestsku wohradil a brány wzdielal a kdy sem kos-tel we gmeno Božj a ke cti a chwále Matcze Božj milé Pannie Marygi gegjho swatého slawného na Nebe wzetí založil a udielal, zmienil sem

a zmieniugi gného téhož neikdy meistecčka Pobieżowitze obraczuji dal sem i dává gmeno guž místo Romsspergk po swém postupném, starodávném spupném diedicztwie, tak gmenowáno aby bylo a slulo, a oni we wssech swych su psali a gmenowali wiecznie."

Poběžovice změnily se v město Roňšperk. Dobrohost určil jim blíže i městské právo :

"Dále aby předpsaný obyvatelé nyníessj y budoucí poddaný mogj ode mne su ~~am~~ czytli y widieli, hoyneigj obdarowanj, tuto milost zvlá-
stnj gjm činjm, aby oni we wssech sudných žalobách y w winnách y
raddách swých zaciwávali wedle obyczege ~~mim~~ města Týna Horssow-
ského po ~~wssech~~ wsseczky časy a k rzeczenému miestu Týnu o pochyb-
njch sudnjch wiecech utoczisstie gmieli a k niemu se ortelowali, ko-
likrát gjm nebo gjným komužkoliwiek zdaloliby sie ~~obtěžnomy~~ obtie-
ženo býti budu moczy se wrzy na nie ~~ortelowání~~ ~~ortelování~~ ~~ortelování~~ ~~ortelování~~ ~~ortelování~~
gestižeby sie také gjm a neb kumu ginému ortelování w miestie Týnie
zdálo obtiežné, tehda z toho města pocztivo bude gjm y každému gjné-
mu wrzy se z njch a ortelowati na mne gakožto na pána diedicžného
sweho a na diedicze a budauczy mé, na diediczné pány swé, bude se
moczy ortelowati, a já a nebo potomnj mogj páni budutzý, za kterýhoko-
lyse času przihodilo, mám i gmieti budu tu winnu ortelowanu podle Bo-
ha a sprawedlnosti wypowiedieti a podobnie dokonati, z kteréhožto od-
sauzenie mého a neb potomnjch pánuow nežádnému človieku sie dále
ortelowati hoditi, ale každý na tom odeuzenj przestati má a gmieti bude

Tedy právo Horšovskétýnksé a ~~mim~~ odvolání do Horšpvského Týna a
potom k pánu. Horšovský Týn byl tehdy také v držení Dobrohostově. Hor-
šovský Týn sám měl právo stříbrské čili francké / norimberské/, kte-
ré dostal roku 1406 od arcibiskupa Zbyňka Zajíce z Hazmburka.

Zároveň udělil Dobrohost městu i erb. K tomu poznamenává Ant. Haas
že toto právo, které měl vlastně jen panovník, neměl ovšem Dobrohost.
Že se však právě kolem roku 1500 připravovali Gutštejnové s pomocí ji-
ných pánů z Plzeňska k ožboji proti Vladislavovi II., nemohl asi Dobro-
host dobře očekávati, že by král udělil proto jeho poddaným nějaké prá-
vo, uchýlil se i k této věci vlastně k odbojnému činu a udělil jim reb-
totiž věc, kterou mohl udělovat vlastně jen král. / Ant. Haas: Privi-
legia nekrálovských měst českých z let 1501 - 1526. - Praha 1961/.

K městské správě patřila ovšem i radní budova. Tu Dobrohost nepostavil, ale rozřešil věc takto:

"Gesstie uznamenaw gjch nedostatky, mage milost k njm a mage gjch wiěru k sobie, dāwām gjm i budutzým gjch na wiecznost brānu kterāž gest proti zámku mému starému Herssteynu a na tu stranu k neimeczom, aby oni gy gmieli k užjwānj swému a drželi, rathaus na nj sobie uczinili.

~~Hodotompruwnibagiuandānem~~ Toto privilegium dáno městu "Léta od Narozenie Syna Božieho, tisyczeho pietského druhého, počitagjcze, ten úterý na den Sv. Jána Milacžka Božieho."

Hradby byly, jak patrjo majetkem pána a na západní bráně mělo město radnici. Byla tedy tato brána poměrně asi dost prostorná. Ostatní poměry nových měšťanů upravil Dobrohost z Ronšperka takto:

"Nayprwé. Jakož magj obdarowanie Magestātem od slawné pamietí Ciesarze Zygmunda geho ^{ti}, pokudž týž Magestāt sám v sobie ssirze slowo od slowa

znj, swiedczj a ukazage, time gjm nehýbām ani czo umenczugi a při tom ge pozuostawugi, a czož se dotýká platouw sprawedliwých nebolito urokuow s lenuow a diešin při czassjch Sv. Hawla a Sv. Girzj, w tom také aby zachowani byli a sami se také zachowali podle registr starých ~~mā~~ dāwanie a placzenie ~~ham~~ starodāwného bez umenssenj wsselikterakého a lidé kterzie by sie w tom miestie potom znowu osazowaly a sobie domy dielali gesstoby nanjch platu prwé nebylo, tj a tekowi magj y hmieti sie budu se mnu a z diediczy mými o plat smlauwati a kterak smluwa bude ~~szumomanaazrodiediczyzomjandamibuduczjnimprawyomana~~ a na gaký plat, to má znamenāno a napsāno w registra rošnj býti a dāle obchodnjczy w tjmž miestie tāento platem k hradu buducznie powinnowati budu,

Sladowniczy. Každý sladownjk z gedné každé sladowny czož gjch gest a nebo bude, powinen bude a má udielatí swym wssim nákladem gedem slad getžný s wobilé pānie.

Ržeznjczy. A zžeznjczy powinnowati budu s krāmow, s gednoho každého krāmu při čzasu Sv. Martina dáti, dwadzeti liber loge čžistého czezeného, wiecze budu povinny a dáti magj s každého dobytcžete howlezeho kteréž na krām zabigj jazyk s chrsstalkem, a wssichnj ržeznjczy czož gjch gest a nebo bude gsu povinny a budu zespolka k slawnému Hodu Welkonotžnému gedem beranetz dobry pocztiwost dáti na hrad.

Pekarzj. Také pekarzj gedn každý ktožby na krám a na prodey pecže každý pátek ~~pmám~~ powinnen bude dáti za peniez bjlého chleba na hrad a gedn kbelecw wotrub przy Sv. Martinie.

Obywatele. Wiecze wssiczknj obywatele w miestie, každý ktož piwo warzj, od každého wadu má y gmietá bude dáti a platiti dwa grosse a dwa džbery mláta a to hned, jakž piwo odwarzj, také wssichnj obywatele téhož miesta dobrowolnie podrobyly sie mnie a budutzým panom swým pocztiwost dáwati gednu cztwrt zadnj howlezy dobytžete dobrého k Hodu slawnému wánocžnému a gednu czaltu melnu. A gá gjm zasie tuto milost cžinjm.

Tržná kterážto od starodáwna gsu a ga gjch užjwal sem, ty gjm y gjch budutzým dáwám na wiecznost k užjwánj wiecznému, krom tohoto trzniego, kteréž w tomto listu psáno stogj, to sobie y diediczom a budutzým swým potuostawugi, to oni bez odporu budu gmietá platiti k hradu. A také gestilžeby gaké nové platy nebo tržné przybyly, ty wszecka magj býti na mnie nebolito budutzým pánuom."

"Gesstie nadto drzieweržecženým swým ucedljm podepsaného miesta swého hoynieyssaj milost gesstie zápisem tiemto nynieyssjm, milostiwie a laskawie puyčugi, aby od toho čzasu wssichnj usedlj magj rzecženého miesta diedily y gjch mudutzý namiesczy, zuobogiego pokolenj dietj rzádné posslý doedily a wládly y mohli sami wssietska swá zbožj, mowité y nemowité w kterýchžkoliwiek wieczech naložyty a kterýmžkoliwiek to zbožj gménem gmenowáno by bylo, aby oni o kterémžkoliwiek čžlowieku a neb osobie, wasak takowé mnie y námiestuum mým budutzým aby sie hodil a ljbil, gemu dáti, prodati y odkázati, podle dobrowolné wule swé za zdrawého žiwota y na smrti, ale wssak takowé, aby ten kssaft zachowaly wedle obyczegé od starodáwna podle miesta Týn Horssowského po wsse czasy.

A dále také gestližeby niekomu neb niekterým z njch událo sie umrzieti bez odanie a neb bez žádného kssaftu a neb rozkázanie wsseho zbožj swého a nepozuostawil po sobie obogiego toho pokolenie dieditžnjch dietj a prawých, tehda y hned toho každého geho zbožj mowité i nemowité, kdežkoliwiek a na kterémžkoliwiek miestie pltáno bylo a kterýmžkoliwiek przjslowjm a gménem gmenowáno by bylo, má przáteluom nejbližssjm przirozeným takowé zbožj nápad spadnutí, a to bez przekazy wsselikteraké mé y wssech budutzých mých a námiestkuow y také bez przekazy wssech

urzednjkuw mých swobodnie prawem diedicznym, takowého zbožj nápad také y bude aby ten a nebo tj na kohož takowe zbožj przypadne od swrchupsaných poddaných mých rozkázanj a nebo oddanj aby ote dne toho kteréhož dne takowé zbožj naň przypadloby uprodlenj gednoho roku aby sie/ten každý osobnie osadil pod pokuthu tratzenie toho zbožj, ~~ma~~ a neb aby to zbožj w tom sžasu prodal gánému cztnému a dobrze zachowalému, genž by sie w tom miestie osaditi mohl osobnie.

Také gestližeby neikto z rzeczených a ~~manželstwie~~ usedljch umezelby bez kssaftu a nepozustawiw po sobie žádných dietj diedicžných ani ma-ge kterých przátel przibuzných, tu aby gestližeby sie przjbuzny przj-tel w gednom rocze ote dne takowého poczjtagjez neokázal, tehdy y hned po tom neokázanj toho zbožj nápad na mnie jakožto na pána, genž právem spusobeném wssech kssaftuw správce sem já y budutzý mogj komuž Buch ~~manželstwie~~ ~~gestližeby~~ przjti bude pánem býti zámku toho.

Nadto náde wsseczko czastopsanjm poddaným swým miesta swého téhož sám od sebe y ode wssech budutzých swých takowuto milost a lásku gjm czynjm, aby dyewek gjch ani syrotkuow, ani ~~widom~~ wdow zgich przjbuzných žádnému w manželstwie násyljm ani kteru moczy newdáwali, ani potomnie, ani kterj ~~manželstwie~~ urzednjczy wdawati nebudu moczy bez gjch przywolenj a zwłasstnj przjznie.

A také tuto milost gjm cžinj, chtjc ge wzdy rád wyzdwihnauti a rozmno-žiti, gestližeby sše ktožkoliwiek a neb kterzj odkudžkoliwiek gsau cz swobodnj a tu se w miestie wysse dotczeném osadil a neb osadiłi a kte-rému z njch žiwnost neb byt potom sie tu neljbil, ten a nebo tj, osa-djcze dobrym a hodnym czlowiekiem mnie neb budutzým panuom ljbežných s wie-domým mým a neb budutzých panuow, budu sie moczy prycz stiehowati, kam by sie gjm ljbiło bez przekážky mé a budutzých panuow téhož zámku."

Smrt Dobrohosta z Ronšperka ani dramatické okclnosti za jakých pozbyl ronšperského panství Dobrohostův syn Zdeněk, neznemožnily natrvalo další vzestup města a jeho práv.

Na žádost pána, Albrechta z Gutštejna, dal král Ferdinand městu roku 1530 v úterý po sv. Alžbětě právo výročního trhu :

"..... pro služby téhož Albrechta, kteréž nám cžinil a cžiniti neustá-wá ~~manželstwie~~ naklonienj saucze, s dobrým rozmyslem nassym gistým wiedzomjm moczy kráľowsku v Czechách, dali sme a ~~manželstwie~~ znowu rozkazugem témuž miestu Ronsspergku a obywatelom w niem nynieyssim y budutzým garmark rocž-nj na den sv. Mikulásse s osmi dry porząd sbiehlými a s freiunkem obyčeg-ným, kterjžto garmark na týž čas gmenowitie swrchupsanj obywatelé miesta Ronsspergka nynieyssi y budutzý držeti magj a moczx budau a geho požjwa-

ti tak a tím wssim obyczegem, gakožto giná miesta v králowstwji nassem Českém swých garmarkow požjwagj ..... "

Téhož roku přidal městu Albrecht z Gutštejna listem vydaným na Ronšperce ve čtvrtek na den Bočetí Panny Marie :

"..... pro gjech czné, dobré a wierné zachowánij tuto milost gjm z swé wulw cziným, přjkop muj, kteréhož gsu sobie przidielali a rybnczek z nieho udielali u sáme brány Teynské, ten sem gjm dal ku obezi a dávám gjm druhý przykop wodnj u niemeczký brány a ty dwie sádky u Samjezké brány, mezi kterými cesta gde, na ten spusob gjm to dánj a tu milost czinjm, aby z tiech duochoduw rybncžných zdi miestzké, brány, bassty opravolwali. "

Rybniční dím důchody města se zvětšily podstatně, když roku 1537 purkmistr a všecka obec města Ronšperka koupila od Volfa Dobrohosta z Ronšperka, pána na Horšovském Týně, ohnišřovický rybník. Zaplatili za něj 75 kop míšenských.

Roku 1587, v sobotu v den sv. Jakuba Apoštola, dal Jan Jiří ze Švamberka řád řemeslu sladovnickému v Ronšperku. V tomto řádu se upravují i vztahy mezi řemeslem sladovnickým a měšťany užívajícími práva vaření piva. Obyvatelé města a předměstí, kteří nejsou členy pořádku sladovnického, směli dělati ~~přímoupramem~~ slad pro sebe, nikoli ale na prodej. Kdo z nich chtěl tak činiti, musel se vyučit a býti přijat do cechu. Měšťané, kteří se sladovnickému řemeslu nevyučili, nesměli mít tovaryše. Pivo vařili sladovníci i měšťané.

Roku 1590, ve středu po Smrtné neděli potvrdil císař Rudolf na žádost Jana Jiřího ze Švamberka ronšperským právo na držení týdenních trhů podle listu císaře Zikmunda a přidal jim ještě jeden výroční trh a to na ~~pam~~ pondělí po sv. Jiljí. Měl trvat 8 dní ".....na to jim jeden jarmark roční, aby ten, jak výše dotčeno každé pondělí po sv. Jiljí v témž městě Ronšperce s retunkem obyčejným a osmi dny pořád sběhlými ~~u~~ držívati svoboně mojlí ....."

Jan Jiří ze Švamberka vydal ronšperským v úterý po Narození P. Marie roku 1596 velký list. Jako svědkové spolupodepsali Jiří Petr ze Švamberka a Jan Šebestián ze Švamberka. Jím potvrdil všecky dosavadní výsady. Upravil jím i způsob vaření piva měšťany a zmiňuje se i o obecním pivovaře.

Zaručil si však dodávku piva ze svého ~~pivovaru~~ pivovaru do hostinských domů:

"dům v městě, na kterémž nyní mistr Bartl jest, druhý slove u Michala pekaře, třetí na němž nyní Jan Merkl jináč Pranta, čtvrtý slove u Strnadů, pátý na němž nyní Jan Malík, šestý slove ~~u~~ u Lžičarky"

Vymínil si také, že vrchnost má právo počet těchto domů kdykoli rozmožiti.

Dal také ronšperským právo přijímati do města i z něho propouštěti, avšak vrchnosti je vyhrazeno právo dosazovati konšely. Purkmistr a konšelé mohou vynášeti ortely - ovšem s výhradou vrchního práva. Mohou kšaftovati při právu města Ronšperka se svými statky a mohou je odkazovati i osobám mimo příbuzenský poměr. Odumřel přeeeghází na příbuzné "s obcí trpící" nebylo-li kšaftu.

Teprve kdyby těchto nebylo a nebylo ani kšaftu spadá na vrchnost.

Dovoluje provozovati jakékoli živnosti, jen sklad soli si vymínuje.

Daroval městu bránu Týnskou a bránu či fortnu Samickou, městské zdi a všecky bašty ve zdech. Vymínuje si jen používati dle potřeby pro sklad obilí neb jiného zboží Týnskou bránu a baštu u pivovaru.

Stanovil za tyto milosti městu udělené platy a to: město bude platit 15 kop grošů českých, polovic k sv. Havlu a polovic k sv. Jiří, kdo má koně bude orati ročně 3 dny na panském a o Vánocích doveze pro zámeckou kuchyni dvě fůry panského dříví, ostatní měšťané budou sítí po tři dny obilí při ronšperském dvoře a před Vánoči půjdou nahánět na zaječí hon. Uvedl také, že tyto práce se týkají ~~města~~ i těch, kdož se v městě teprve osadí a postaví dům. Budou povinni se s vrchností smluviti o platy. To platí i o předměstí.

Na žádost Jana Jiřího ze Švamberka vydal císař Rudolf roku 1596 v ~~madřském~~ pondělí po sv. Tomáši ronšperským lást, v němž potvrdil všecky jejich výsady i s ~~přímým~~ posledním listem Jana Jiřího. Zároveň jim potvrdil městský znak:

"Našto pak nađe všecko jim i tuto zvláštní milost z štědrosti naší jakožto král český činíme: jakož oni obyvatelé ronšperští /jakož zpravení býti ráčíme/ erbu a pečeti od starodávna, nemajíce

na to od předků našich králů českých obdarování, užívají, totiž: štítu modré nebo lazurové barvy v kterémžto štítu dvě věže bílé, po stranách hranaté, červenou střechou přikryté mající, mezi těmi věžemi též bílá zeď a v ní brána s mříží, při vrchu na té zdi po stranách při věžích dvě stínky, mezi nimi koruna zlatá, z níž půl berana bělorouného vyzdviženého, mohy a kopyta pozlacena majícího vyskakuje, jakož to všecko uměním a vtipem malířským v prostřed listu tohoto barvami jest vymalováno a vysvětleno, že je ronšperské nynější i budoucí tím, aby takového erbu a pečeti, kterouž by červeným voskem listy, kšafy i jiné všelijaké věci a potřeby náležité v svých ve všech potřebách pečeti mohli již svobodně, bez překážky všelijaké užívatí mohli a moci měli, tak jako jiná města v tomto království toho užívají, dařiti a toho jim na budoucí věčné časy propůjčujíti ráčíme."

Roku 1597 ve středu po provední neděli byl učiněn zápis všech majestátů a privilegií ronšperských do desk zemských. Ronšperští dostali opis s těmito klausulemi:

"Tito majetsátové a privilegia města Ronšperku od slavných a svatých pamětí Zikmunda a Ferdinanda králů českých, též i držitelů téhož města daní a daná a od J.M.C. císaře Rudolfa Druhého potvrzení a schválení, potvrzená a schválená s povolením nejjasnějšího knížete a Pána, pana Rudolfa Druhého, z Boží Milosti zvoleného římského císaře, uherského a českého krále otc. jakožto krále českého /Jakž o tom relací J.M.C. jakožto krále českého v kvaternu relací modrém krále jeho milosti, páni jejich milostí a vladyk plného soudu zemského, léta MDLXXXVII v pátek po památce Zvěstování Panny Marie. I. 18. zapsaná plněji svědčí/ v desky zemské do kvaternu trhového rožinového léta svrchupsaného v středu po provední neděli, pod literami N.10.11.12.15.16.17 vložení a vložená vepsaní a vepsaná jsou."

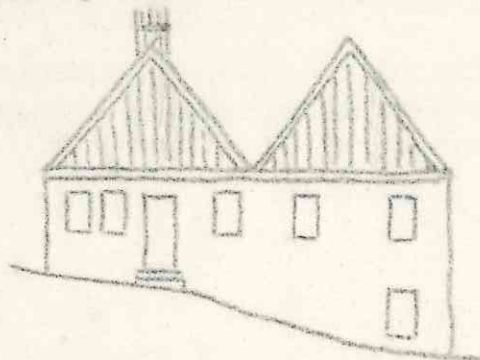
"Tito výpisové daní jsou z desek zemských s povolením urozeného Pána pána Jana nejstaršího z Valdštejna a na Sedlčicích, nejvyššího komorníka království českého pod pečeti Jakuba Menšíka z Menštejna a na Mokropsích místosudího a Bohuslava z Michalovic místopísaře téhož království českého v pátek po památce vítězné Krista Pána na nebe vstoupení léta svrchupsaného. Bohuslav z Michalovic místopísař království českého."

Jako radnice používali ronšperští dosti dlouho asi darované brány. Vyrůstající svobody městské, tím vyrůstající sebevědomí městského života, vyrůstající potřeby městského hospodářství a správy, to vše vyžadovalo časem vlastní účelné stavby pro ústředí městské správy.

Radnice byla postavena asi koncem 16. století. Její vnitřní stavební uspořádání nasvědčovalo / ve tvaru jak se jevila před zbořením roku 1949/50/ tomu, že nebyla postavena původně v celém rozsahu, nýbrž původně jako jen zcela malá stavba, která byla pak později rozšiřována.

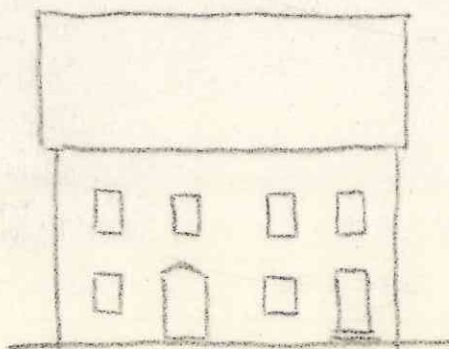
Popis radnice před zbořením:

Západní průčelí mělo dva štíty. Území tu stoupalo směrem k severu, takže část pod jižním štítem se jevila jako patrová, kdežto po severním štítem byla budova jen o jednom podlaží / prvním patře/ do nějž byl s této strany vchod.

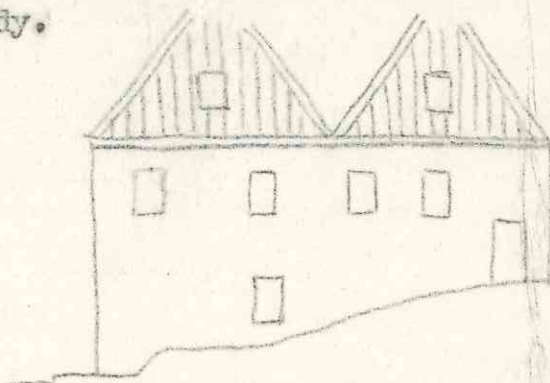

Terén před radnicí byl tu neupraven. Teprve za okupace zřízeny podél radnice vzhůru schody.

Jižní průčelí mělo v patře 4 okna. Dole byl hlavní vchod a později zřízený vchod poboční, jakož i dvě okna.

Průčelí bylo zcela bez ozdob a bez říms.
Východní průčelí mělo rovněž dva dřevěné štíty a v severní části východ do zahrady.

Hlavní vchod do přízemí radnice byl tedy z jihu. Vešlo se jím do chodby s cihelnou podlahou a fašnovým nepodbitým stropem. Chodba byla při vchodu 2,80 m široká a zužovala se plynule až na 2,19 m. Dlouhá byla 6,60 m. Po levé straně se z chodby vstupovalo do místnosti s křížovcu klenbou a půdorysem kosočtverce 4,30 m, nelíšícího se mnoho od čtverce. Místnost se prodlužovala k severu částí o rozměrech 2,50 x 2,10 m, zaklenutou poloviční valenou klenbou. Zbytek prostoru po levé straně chodby zaujímal široký prolézací komín 1,20 x 1,40 m, přístupný dvířky z chodby.

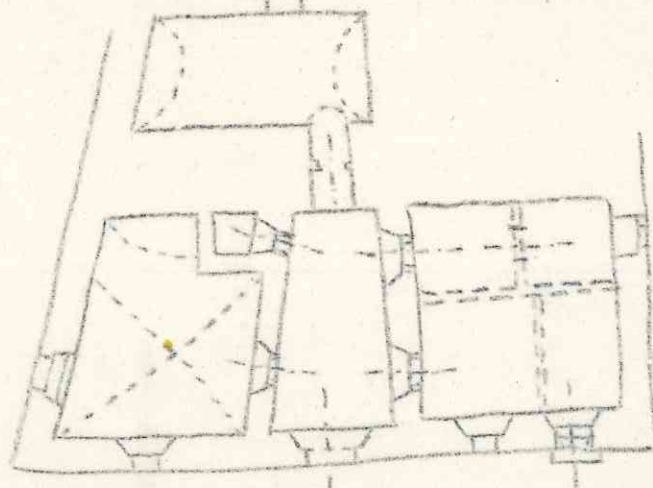
Po pravé straně chodby byl nejprve vstup do síně, která původně zaujímal celý prostor po pravé straně chodby a měla rozměry 6,40 x 6,30 m. Později byla rozdělena slabými příčkami celkem na 4 místnosti. Zmíněným vchodem z chodby vstupovalo se pak do místnosti 3,30 x 4,60 m s jedním oknem na jižní straně. Z ní vedly dveře do druhé, úzké místnosti 4,60 x 2,40 m, z níž byl zřízen východ zasklenými dveřmi na jih na ulici.

Do druhých dvou místností bylo možno vstoupiti z chodby dalšími dveřmi vpravo. První byla bez oken a měla rozměry 3,50 x 2,05 m. Z ní se šlo dveřmi do další místnosti rozměrů 2,85 x 2,05 m s oknem na východní stranu. Všecky tyto čtyři místnosti měly rovné stropy. Místnost po levé straně chodby měla jedno okno na jih a jedno na západ.

Na konci chodby se vstupovalo do klenutého průchodu silnou zdí. Byla to zeď se šikmým lícem 1:10, kterýžto sklon byl patrný nejen v chodbě, nýbrž i v západní místnosti.

Průchod zdí byl zaklenutý 1,25 m široký a vy záklenku 1,90 m vysoký. V hloubce 1,20 m byly v průchodu zasazeny dveře, načež průchod postupoval dále, takže byl 2,20 m dlouhý / měřeno při zemi/.

Ze dveřmi se průchod snižoval až na výšku pouhých 1,35 m v záklenku a ústil do klenutého sklepa o rozměrech $6,70 \times 3,35$ m. Sklep neměl podélných stěn, nýbrž byl vytvořen jen vylenou klenbou s osou ve směru západ - východ. Ze sklepa vedl pak při zemi směrem k severu průkop ve skále o šířce 0,95 m, výšce rovněž 0,95 m a délce 3,00 m.

Tloušťka ~~mínimá~~ obvodních zdí budovy v přízemku byla: západní 1,00 m, východní 0,85 m, jižní 1,10 m. Stěny chodby: levá 0,75 m, pravá 0,85 m. Stěna mezi přízemkem a sklepem byla v ~~patracím~~ patě 2,20 m silná. Přízemí nebylo uvnitř budovy nijak spojeno s patrem.

Vstup do prvního patra byl v severní polovině západního průčelí. Vcházelo se do chodby o délce 4,25 m a šířce 1,70 m. Chodba ústila do chodby příčné o délce 5,00 a šířce 2,95 m. Na severním konci pokračovala tato chodba vlastně ještě dále, ale jednoduchou dřevěnou příčkou s dveřmi byl tam vytvořen prostor o rozměrech $2,70 \times 2,50$ m. Strop všech dhodeb v prvním patře byl vytvořen holými trávy překrytými fošnami, které tvořily zároveň i podlahu půdy. Chodba příčná postupovala dále k jihu při čemž procházela střední silnou zdí otvorem o šířce 2,40 m. Jižní část chodby byla 6,80 m dlouhá a 3,00 m široká. Chodba byla osvětlena oknem v jižním průčelí. Na západní straně této chodby byla místnost rozměrů délky 6,90 m a střední šířky 4,50 m.

V rohu byl komín vnitřních rozměrů 1,00 x 0,45 m. Místnost měla dvě okna v západním a jedno v jižním průčelí. Strop trémový s rovným podhledem. Od chodby byla oddělena jen slabou příčkou. Zdá se tu jakoby původní silnější příčka byla kdysi z nějakých důvodů vybourána a nabrážena příčkou slabší.

Na východní straně chodby byla velká místnost 6,60 x 6,85 m s trémovým stropem jednoduchým. Osvětlena byla dvěma okny v jižním a dvěma ve východním průčelí.

Ze západní rohové místnosti byl vstup dveřmi do malé místnosti 3,70 x 2,25 m zaklenuté, s jedním oknem v západním průčelí. Měla dveře i na východní straně do severní části příčné chodby.

Východní rohová místnost byla spojena dveřmi v severní stěně 70 cm silné s místností o rozměrech 4,30 x 4,95 m se dvěma okny ve východním průčelí a stropem s rovným podhledem. Severně od této místnosti byl prostor rozdělen stropem tak, že vznikla místnost s podlahou ve výši 1,35 m nad podlahou místnosti právě popsané, z níž byl i vstup dvířky v této výši nad podlahou. Rozměry byly 4,50 x 2,30 m. V dolejší části tohoto prostoru byla chodbička k východu z budovy východním průčelím na dvůr či zahradu.

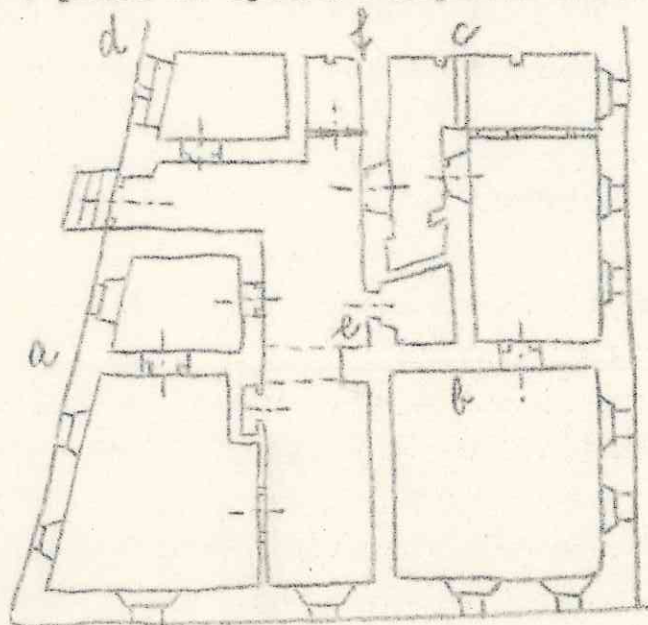
V severozápadním rohu budovy byla místnost 3,90 x 2,60 m s rovným stropem a zdvojeným oknem v západním průčelí.

Ve střední části budovy mezi severní částí příčné chodby a místností při východním průčelí byla komora 1,70 x 1,55 m se vstupem z příčné chodby, síňka spojovací mezi příčnou chodbou a východní místností s vstupem k olništi /1,60 x 0,70 m/ a vestavěným dřevěným schodištěm na půdu. Pod tímto schodištěm vedlo schodiště 1,20 m široké do podzemí, kde ústilo v hloubce 1,95 m do dvířek k jihu obrácených, jimiž se vstupovalo do chodbičky 3,00 m dlouhé, vytvořené klenbou o šířce u země 2,30 m a výšce v záklenku 1,80 m, na jejímž východním konci byla studna o průměru 1,00 m.

V jižní části příčné chodby bylo vestavěno druhé dřevěné schodiště na půdu. Pády byly dvě, neboť budova měla v západním i východním průčelí po dvou štítech. Střecha měla dva hřebeny a mezi nimi úžlabí. Měla dva samostatné krovy německé - hambalkové soustavy. Severní krov měl věžičku s bání při západním štítu. Ve věžičce býval zvonek s nápisem, že byl ulit Janem Kovářem ze Stříbra roku 1548.

Výšky místností v radnici byly:

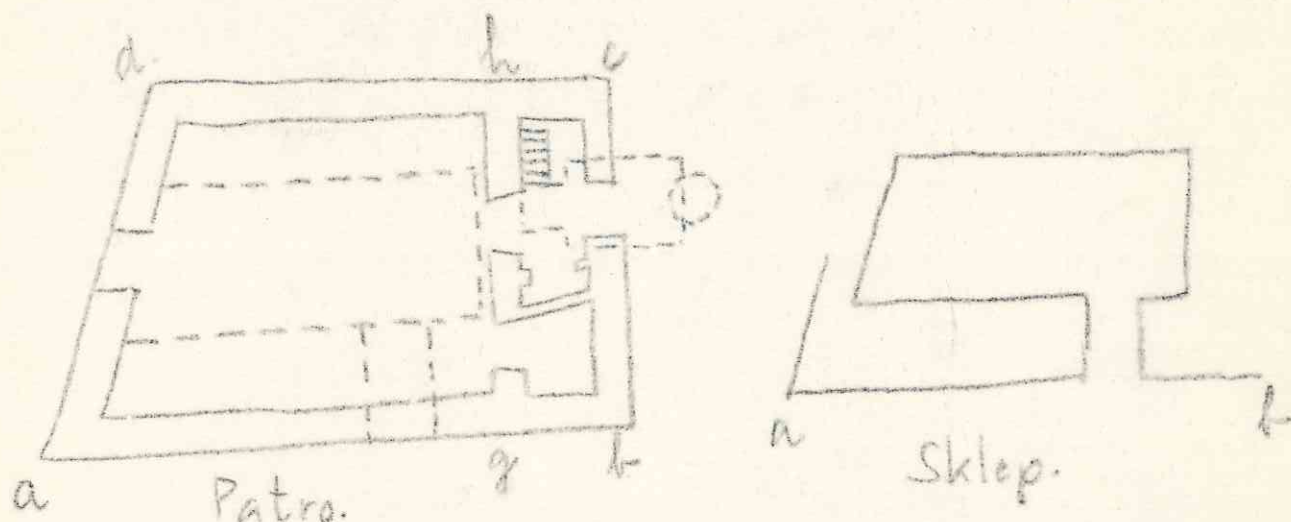
Dom Jihozápadní světnice v přízemí ve středu klenby 2,40 m. Jihovýchodní světnice ke spodku stropních trámů 2,00 m. Jihovýchodní světnice v patře ke spodku stropních trámů 3,00 m, severnější světnice k rovnému stropu 2,70 m a nejsevernější / s vyvýšenou podlahou / jen 1,65 m. Chodby v patře ke spodku stropních trámů 3,20 m.

Budova radnice byla původně jistě menší. Za původní jádro budovy lze považovati severozápadní část / omezenou písmenami abcd/. V přízemí tomu nasvědčuje silná zeď se skloněným lícem. Vchod do sklepa byl tedy dle toho původně zvenčí budovy. Nad sklepem bylo tedy patro s vchodem ze západu. Zdá se, že tam byla jen jedna velká světnice /aefg/ a na východní straně komory. Obě západní světničky se zdají být vestavěny dodatečně.

V době při přístavění jižní části a rozšíření severní částí o východní světnice byla asi hlavní úřední síň jihovýchodní světnice v patře. Většina ostatních místností byla používána jako byty městských zaměstnanců. Vchod ke studni je v části původní stavby. Studna sama je pod rozšířenou částí. Nastavení zdiva mezi severní /starší/ a jižní částí budovy bylo na západním průčelí pod omítkou znatelné.

Pravděpodobný původní půdorys starší části budovy :

Je možno, že část gbch je o něco mladší než vůbec nejstarší část aghd. Nasvědčovalo by tomu i to, že přízemní zeď pod g-b nemá sklonitý líc jako pod a - g.

Správu města vedli ~~má~~ roku 1650 /podle Brunnera/ :

Michal Veit jako primator, Ondřej Engl první purkmistr, Matěj Loďes druhý purkmistr, Michal Schwegl třetí purkmistr, Matěj Nob čtvrtý purkmistr, Jan Jiří Wehrl rychtář, Václav Petzler, Abrahama, Vogl obecní starší, Simmerling, Petr Praun, Mates Medler, Jan Wolf, Jan Liebermann .

Roku 1655 Ferdinand III listem daným ve Vídni 8. února ~~potvrdil~~ povolil Ronšperku další trh a to na koně, dobytek, drůbné zvířectvo a ostatní obchodní a kupecké zboží a to na den sv. Jiří. Kdo by rušil nějak právo tímto udělené, zaplatí pokutu, polovinu císaři, polovinu žalobci.

Roku 1663 císař Leopold listem daným ve Vídni 19. října přeložil na prosbu ronšperských jejich týdenní trh ze soboty na pondělí.

V knize zápisů, smluv a listin v ronšperském městském archivu je formulář přísahy, německy psaný, který v překladu zní takto:

"Forma des Jurements,

purkmistrem, radou a rychtářem v městě Ronšperce l. ledna 1670 a také r. 1706 4. února složené.

My, primas purkmistr, radní a rychtář přísaháme Bohu všemohoucímu

a neposkvrněné Matce Boží Marii i všem svatým jakož i vysoce urozené paní, paní Anně Felicianě, cvdovělé svobodné paní z Wunschwitz, ~~roz~~rozené Pachtové z Rayhofen, naší milostivé vrchnosti města panství Ronšperka, že v těchto nyní na nás vložených úřadech a opatřeních se zachováme věrně a poslušně, ke ~~mž~~ škodě cti Boží a svatého katolického náboženství nebudeme jednati, na našich poddaných a zaměstnaných nic špatného přehlížeti, nýbrž zlé trestati, co by kdo ke škodě naší milostivé vrchnosti tajně nebo veřejně, slovem nebo skutky podnikal či podnikati chtěl, to ihned oznámiti, užitečné a dobré podporovati, všeck škody a zla odvracet, chudým spravedlnost udělovati, vdovy a sirotky ochraňovati, obec věrně a upřímně opatřiti, hejtmanu od vrchnosti ustanovenému všechnu úctu a poslušnost prokazovati, k nikomu než k němu se neobraceti v dobrém či zlém ať z jakýchkoli příčin v úctě věrně a bez zdráhání. Tak nám pomáhej Bůh, neposkvrněná Panna ~~Mariá~~ Matka Boží Maria a všichni svatí. Amen."

V roce 1673 byly prováděny větší zednické a tesařské práce na radnici - snad přístavba ? - jak o tom svědčí potvrzení Jana Kutschery :

"Co jsme při stavbě radnice od úřadu požadoval, následuje jmenovitě :

1/ Tesařům mzda celkem	15 Fl	29 Kr	- D
2/ Za 19 kmenů	2	20	3
3/ /nečitelné/	2	20	-
4/ Zedníkům mzda celkem	25	36	-
5/ 7 1/2 tisíce šindelů	11	15	-
6/ 7 1/2 tisíce šindeláků	7	3	-
	60 Fl	5 Kr	3 D.

Dne 20. ledna 1674 bylo mi hotově na tyto výdaje vyplaceno 38 Fl.
Jan Kutschera. "

Vrchnost dala na opravu radnice 50 Fl.

Roku 1682 byl primátorem Michal Metler.

Dne 4. února 1706 byla obnovena a potvrzena rada města Ronšperka takto: Primátor Jan Heymerl, Michal Eymer, Jan Mettler, Jiří Manner, Leonhart Penler, Jan Röll, Oldřich Kutschera, Jan Michal Meyser, Jan Kraus, Jan Jiří Kitzmag, Jan Meyer, Tomáš Meyla.

V roce 1716 bylo složení toto:

primátor Jan Praun, Jan Heinerl, Jan Mettler, Jan Jiří Engl, Tomáš Mayla, Jakub Kutschera, Jan Jiří Helget, Jan Jiří Weingarten, Mates Conrath, Jiří Landmayer, Jan Jiří Zuber, Oldřich Kutschera.

Roku 1732 bylo složení městské rady:

Primátor Jan Krištof Höpfner, purkmistr Jan Tauer, Jakub Kutschera, Jan Heimerl, Tomáš Moyla, Jan Jiří Weingartner, Jan Purkholzer, Jan Praun, Jan Funckl.

Roku 1733 seděli v radě:

Primátor Krištof Höpfner, Jan Tauer, Jakub Kutschera, Jan Heimerl, Tomáš Moyla.

Roku 1747 Marie Terezie listem z 15. května potvrdila ronšperským jejich privilegie. Na podkladě císařovna rozkazu bylo toto potvrzení zaplášeno v modro-stříbrném kvaternu zemských desek 15. října 1750 v úterý na den sv. Eusebia biskupa, jak o tom svědčí výpis v ronšperském archivu, podepsaný Matyášem Josefem Mladotou ze Solopísk, onerosátorem zemských desk.

Toho roku 1750 byl v čele obce primátor Jan Tauer a školním inspektorem byl Karel Braun.

V roce 1750 byl primátorem Jan Tauer, prvním purkmistrem Karel Braun, druhým Matyáš Heimerl, třetím Karel Kraus, čtvrtým Josef Lipp.

Roku 1768 nebylo již primátorů a byli: první purkmistr a školní inspektor Matyáš Heimerl, druhý purkmistr Karel Kraus, třetí Josef Weniger, čtvrtý Josef Reinl, rychtář Josef Lipp a jemu přidán Ondřej Riess.

Roku 1776 byli purkmistry Matyáš Heimerl, Josef Reinl, Michal Mettler, Jan Hübner, radními byli Vavřinec Nusscher hrnčíř, Ignác Kutschera řezník, Jiří Schmid učitel, Tomáš Kahut řezník a obecními staršími Vít Wolf a Josef Weniger.

Od 8. října 1779 byli: purkmistrem Matyáš Heimerle, vrchní radu tvořili Josef Reinl, Jan Huber, který byl i předsedícím obecního soudu a školdozorcem a Michal Metler. Dolní radu tvořili František Nusscher, Ignác Kutschera, Tomáš Kahuth a Jiří Schmid učitel, rychtářem byl Adama Riess a jemu byl přidán Michal Reinl.

Od roku 1785 do roku 1789 byli prvním purkmistrem Vavřinec Nusscher, druhým Josef Huber, třetím Michal Metler a čtvrtým Josef Reinl.

Z městského účtu za rok 1788:

město vyplácelo tyto platy :

čtyřem purkmistrům	14 zl
syndikovi	52 zl
radničnímu sluhovi	9 zl 54 24
natahovači hodin	6 zl
ponocnému	7 zl 36
učiteli	5 zl 50
ranhojiči	8 zl
vodovodníku	15 zl
hajnému	2 zl
účetnímu	18 zl

městskému sluhovi spolu se školním platem 28 zl 48.

Kromě toho dávalo město deputát učiteli ve výši 4 strychů žita a 4 strychů ovsa, avšak vyplatilo mu je nikoli v naturalích nýbrž v penězích částkou 21 zl 15.

Mezi výdaji města byly stavební náklady 53 zl 28 kr 3 d,

vodovodní výdaje 15 zl 48 kr

poslům zaplaceno 16 zl 6 kr

kancelářské potřeby 5 zl 13 kr.

Obecní jmění činilo počátkem roku 2499 zl 17 kr 1 1/2 d.

Příjmy za rok činily 782 43 3

Výdaje činily jen 467 34 4 1/2

Takže jmění vzrostlo za rok na 2814 26 -

V letech 1792 až 1795 byl purkmistrem Jan Hüber aradou Jan Peckert.

Roku 1795 a 1796 byl purkmistrem Leonard Schröpfer.

Okolo roku 1800 byl purkmistrem Felix Reinl, radou Jan Stockert a radním Weniger.

Roku 1895, kdy byl purkmistrem Leonard Schröpfer, representanty Jan Huber a Josef Purckholzer, radními Jan Peckert a Josef Nickles, mělo město tyto platy:

zkušnému radnímu 300 zl, kancelistovi 100 zl, účetnímu 50 zl, representantům 6 zl, ranhojiči 8 zl, učiteli 6 zl 54 kr, soudnímu sluhovi 50 zl, vodovodníkovi 24 zl, natahovači hodin 9 zl, ponocnému 12 zl a hajnému 4 zl. Deputáz učitele měl hodnotu 111 zl 30 kr.

Řemeslníkům bylo za rok 1805 zaplaceno:

kováři 13 zl 13 kr

zámečnicku 7 7

soustružníkui

9 36

tesařům 12 -

zedníkům 53 8. Za stavební materiál a mzdy vyplaceno

220 zl 37 kr a zvláště ještě za ~~opravu~~ opravu školy 4 zl 52 kr.

Jmění bylo na počátku roku 8315 zl 52 kr 3 d a na konci roku 8441 zl 58 kr 3 d.

Roku 1810 byl purkmistrem Leonhard Schröpfer, zkoušeným radou Jan ~~Ham~~ Peckert, radním Ignác Zickler a representanty Jan Hüber a Matyáš Purkholzer.

Podle městského účtu za rok 1812 nezměnily se platy zaměstnanců z roku 1805 až na to, že vodovodník dostal tentokráte celých 50 zl a ponocný 18 zl. Deputát učitele činil 95 zl 42 kr. Representanti dostali zase 6 zl. Řemeslníkům bylo toho roku zaplaceno:

kováři 19 zl 35 kr

zámečnicku 10 zl 12 kr

tesařům, zedníkům a za stavební materiál bylo zaplaceno 39 zl 6 kr.

Kromě toho stála město oprava školy 14 zl 24 kr a oprava vodovodu 69 zl 39 kr. Jmění činilo na počátku roku 1810 celkem 14.511 zl a na konci roku 14.844 zl 33 kr, z čehož 6.975 činila hodnota budov a pozemků.

Roku 1813 byly platy zaměstnanců i representantů zase stejné jako roku 1812 až na to, že ponocný dostal jen 12 zl a učitelé proplaceno za deputát 67 zl 1 kr. Kováři zaplaceno 15 zl 39 kr, zámečnicku 21 zl 15 kr, truhláři 17 zl 40 kr, za stavební materiál jakož i ve mzdách dělníkům a tesařům zaplaceno 164 zl 57 kr. Jmění města činilo počátkem roku 7869 zl 33 kr, koncem roku 7686 zl 51 kr. Výdaje činily 1367 zl 34 1/4 kr a příjmy 1187 zl 92 1/4 kr. Kromě tohoto jmění mělo město ještě budovy a pozemku v ceně 6975 zl 33 kr. Účet byl podepsán 30. srpna 1814 purkmistrem Josefem Grossem, radními Ignácem Reinlem a Jiřím Tauerem, representanty Josefem Purkholzerem a Matesem Wörlem, jak i měšťany Jindřichem Lottenburgerem, Jáchymem Krausem, Bartolomějem Reitmeyerem, Jiřím Krausem, Janem Reichem, Janem Michalem Wenigerem, Zikmundem Reinlem, Janem Neudeckerem a Adamem Reitmeyerem.

V roce 1820 byly platy zaměstnancům a representantům zase stejné jako v roce 1813, až na to, že hajný dostal tentokráte celých 30 zl. Kováři bylo zapláceno 74 zl 2 kr a 35 zl 54 kr, truhláři 10 zl 12 kr a 4 zl 38 kr, sklenáři 5 zl 38 kr, koláři 14 zl 22 kr, provazníkovi 19 zl 42 kr. Na mzdách stavebních dělníků a za stavební materiál bylo vyplaceno 289 zl 18 1/3 kr. Jmění města činilo počátkem roku 9638 zl 31 3/4 kr vídeňské a 88 zl 24 kr konvenční měny. Příjmy byly 2154 zl 13 1/4 kr vídeňské a 93 zl 83 kr konvenční měny, vydání 1823 zl 47 3/4 kr. vídeňské a 30 zl 29 3/4 kr konvenční měny. Kromě tohoto jmění měla město ještě budovy a pozemky v ceně 6925 vídeňské měny. Účet byl 24. března podepsán purkmistrem Josefem Grosse, zkušeným radním Mihelským, representanty Matesem Wörlem a Josefem Purkholzerem a dále Janem Windschüttlem, Michalem Wenigerem, Jiřím Krausem, Jindřichem Gerberem, Ondřejem Wolfem, Josefem Kisperthem, Josefem Krausem a Michalem Rupertem.

Josef Gross byl purkmistrem v letech 1816 až 1820.

Roku 1823 byl purkmistrem Josef Gross, radními byli M. Purkholzer a Wörl, zkušeným ~~radním~~ radou byl Jindřich Michelsky / se služným 400 zl/ a kancelistou Mikuláš Weniger / službě 120 zl/, soudní a policejní sluha byl Schubert. Kromě toho zaměstnána jedna pomocná síla. Obecním pastýřem byl Václav Stangl.

Z přílohy k městskému účtu za rok 1833 /"Tax Register in Judiciali 1833 bei der Stadt Ronsperg"/ jsou patrné změny nemovitostí za rok:

Bylo koupeno 7 domů. Koupili je Jan Hecht za 832 fl, manželé Zhuirwaldovi za 300 fl, Mikuláš Weniger za 200 fl, Ranzau za 860 fl, Jan Briz za 100 fl, Tomáš ~~Ramh~~ Pasl za 100 fl a Tomáš Portner za 360 fl. Stodolu koupil Jiří Kraus. Pole koupili Dominik Herzog za 125 fl, Jan Sautschka, Jan Baxa za 124 fl, Jindřich Grebner za 125 fl, pozemek koupil Moises Weishut.

Roku 1834 byl představeným Josef Stockert, vedoucím pozemkových knih Mikuláš Weniger, soudním předsedícím František Schoderer.

Roku 1833 byl představeným Josef Stockert, vedoucím pozemkových knih Mikuláš Weniger, soudním předsedícím Frant. Schoderer, representantem Tomáš Preiwisch a účetním Josef Lindner.

V roce 1832 platili obci:

pozemkovou dávku /Grundzins/:

Tomáš Preiwisch z čp. 7 za Mayerwies top.č. 761, výměra 783 1/3 s.		
halben Tradl	791	295 1/6
Hutweidwiese	508	613
Michal Schmidt z čp. 19 za Gelgenberg	691	810
Zikmund Reinl z čp. 47 za Hutweidwiese	769	434
Marie Stelzová z čp. 51 za Dienerakkerl	77	400
Václav Dietl z čp. 94 za Gelgenberg	690	600
Akkerl zu Trohatin	667	434
Jan Landshut z čp. 100 za Tradlwiese,		
Krištof Turba z čp. 111 za Stierwiese	765	325 1/2
"	765	183
Jiří Turba z čp. 129 za "	765	861
Jiří Štokor z čp. 132 za Traganzenwiese	915	290 5/6
Václav Nemetz z čp. 145 za Stierwiese	765	508 1/3
Jiří Maurer za Gemeindgarten a Bettelwiese		
Bertl Reitmayer za " a "	771	370
Adama Kuttner z čp. 209 za Krauppenmühl čp. 209 a za půlku Rostteuch		
Jan Ebenhöhn z čp. 72 za dům čp. 72		
Adam Willfahrt z čp. 124 za dům čp. 124		
Jiří Feierfeil z čp. 125 za dům čp. 125		
Antonín Nusscher z čp. 141 za dům čp. 141		
Petr Gagalik z čp. 175 za dům čp. 175		
Židovská obec za dům Krištofa Finersche		
Michal Ronskopf za dům čp. VII		
Ondřej Kispert za Prokopiwiese č. top. 885 výměra 576 s		
Majitel cihelny za Ziegelhüttengrund a Brenneroy.		
Josef Kutschera za jistí nemovitosti.		

pachtovné za obecní nemovitosti platili:

vrchnostenský úřad za Gemeindteucht /zbytek pachtu/	
Jan Neudecker z čp. 5 za Uterlgrabenwiese	
Tomáš Preiwisch z čp. 7 za Gemeindteucht a Spitzwiesel	
Josef Purckholzer z čp. 10 za Schusterteucht	

Josef Gross z čp. 12 za Thorhäuselteucht
Michal Dehmidt z čp. 19 za Fröschlake
Krištof Regner z čp. 21 za Uterlgraben
Zikmund Reinl z čp. 47 za Gemeindteucht
Jiří Kraus z čp. 50 za Akerl gen Trohatin
Josef Stokert ~~úhlt~~ za -"- -"- -"
Frant. Engel z čp. 62 za Ludergrabenwiese
Josef Reibenspiess z čp. 106 za Bergwiesel
Krištof Turba z čp. 111 za Thorhäuselteuch
Josef Schestak z čp. 119 za Uterlgrabenwiese
Jiří Turba z čp. 129 za Pfortenteucht
Adama Reitmaier za Pfortenteuch a Bergwiesel
Šebestián Koblirsch z čp. ~~111~~ 211 za Wiese hinter Skt. Georgi.

nájemné v městských domech platili:
z Brodladen pekaři z čp. 7 Tomáš Preiwisch
10 Josef Purkholzer
13 Michal Ruppert
24 Josef Kraus
93 Josef Purkholzer

a "Brodhütter" z čp. 55 Jan Leitner,
z radnice vedoucí pozemkových knih Mikuláš Weniger.

městskou taxu platili toho roku:
v domě čp. 179 František Prokosch
102 Jan Czischek
9 František Tauer
21 Ignác Völkl
24 Karel Ehrl
4 Jan Ranzau.

Zkoušeným raou byl Jindřich Michelský, vedoucím pozemkových
knih Mikuláš Weniger, účetním Josef Lindner, soudním a policejním
~~sahobouhgh~~ sluhou byl Karel Schubert, lékařem Vincenc Eremias, ~~mám~~
zámečník Jan Streicher natahoval městské hodiny, ponočným byl
Kristián Pömmnerl, reprezentantem Tomáš Preiwisch, vodovodníkem Ad
Fischer.

V roce 1835 byl představeným Josef Stockert, representantem Tomáš Preywisch, přisedicím soudu Frant. Schoderer a Pummer, vedoucí pozemkových knih Mikuláš Weniger, radní Ludvík Dayerl a Held, písař J. Kraus. Účetní Josef Lindner. zkoušený rada Jindřich Michelsky, soudní a policejní slůha K. Schubert.

V letech 1840 až 1845 byl představeným Antonín Thurnwald, přisedicím soudu ~~šiml~~ Schoderer, representantem Preywisch. Roku 1846 byl ~~představeným~~ představeným Kastner, přisedicím soudu Jiří Ruppert, radním Josef Scheet tak. Roku 1847 byl představeným Angert, radním Ruppert. Roku 1848 byl ~~představeným~~ představeným Tomáš Preywisch. Roku 1850 Jiří Ruppert, zkoušeným radou Jindřich Michelsky, sybdkem Richter, radním Ritsch. Téhož roku stal se purkmistrem volbou dle nového řádu Jiří Urban, radním Michal Schmid a Dominik Herzog. V letech 1850 až 1858 byl purkmistrem Jiří Urban. Téhož roku 1858 stal se purkmistrem Jan Reinl, hostinský a byl jím až do roku 1861. V roce 1858 byl účetním Ondřej Rau, městským sluhou Michal Stráussl, natahovačem hodin Václav Müller a ponocným Antonín Schubert.

Dále pak byli purkmistry: v letech 1861-1865 Karel Ehrl,
1865-1871 Jan Reinl, hostinský
1871-1877 Josef Reiniger
1877-1880 Ludvík Kraus, voskář
1880-1885 Josef Reinl
1885-1891 Josef Reiniger, cukrář
1891-1901 Jindřich Reitmeier
1901-1918 František Reitmeier,
zahradník a hostinský na "Novém světě"
1918-1919 Josef Teiniger, cukrář
1919-1921 ~~doman~~ František Reitmeier, pilíkář

1921-1922: od 6.5.1921 do 17.9.1921 vládni komisař ~~doman~~ Ludvík Reitmeier,
od 17.9.1921 do 14.1.1922 vládni komisař Jan Bauer,
od 14.1.1922-1938 Ludvík Reitmeier, zahradník,
od r. 1938/květen/ Armošt Sabathil, pak K. Zenefels.

Od května 1945 správní komisař Josef Springer, pak předsedové místního národního výboru:
od r. 1946 Karel Mainz
1947 Josef Hubený
1948 Pavel Vondraš
1949 Josef Němec.

Po přemístění purkmistrovského úřadu do nové budovy postavené v roce 1858 sloužila stará radnice za byty. Býval tam městský strážník, místní chudina a od 16.4.1906 do roku 1948 byl v prvním patře umístěn státní paličkovací kurs.

II. Osoby působivší v městě Ronšperku.

1. Adam Jakub, kaplan r. 1798
2. Angert, předtavený města roku 1847
3. Aximut, vrchnostenský nalezenec, majitel domu čp. 12 na počátku XX století
4. Balík Karel, kaplan 1900-1901
5. Bachmann Josef, vedoucí stanice 1914-1915
6. Barfussler Matheus Dr. děkan za okupace v r. 1944-1945
7. Bauer Jan, vládní komisař, vedl město od 17.9.1921 do 14.1. 1922, roku 1913 náměstek purkmistra a člen okresního zastupitelstva,
8. Bayer L.G. soudce
9. Benda František, narozen roku 1824, učitel, učil od roku 1841 v Hostouni, od roku 1842 v Mutěnicích, Ronšperku a Grafenriedu. Od roku 1846 do r. 1897 řídící učitel v Pivoni. Zemřel 8.6. 1897. Čestný občan pivonický.
10. Berger, soudce
11. B'hal Sbraham, Žid, který prý roku 1573 opsal a tak před zkázou ~~marci~~ zachránil část zápisů židovské obce
12. Bloch Eliáš, roku 1830 a 1832 ,majitel domu čp. 45, roku 1830, 32, 33 a 57 majitel domu čp. 33m od roku 1830 pachtýř papírny. Představený židovské obce roku 1822. Narozen roku 1790.
13. Bock Josef, papírník zprvu pivonický, od roku 1824 ronšperský.
14. Bůck Josef kaplan 1760 - 1761
15. Braun Dominik, 1830,32,33 majitel domu čp. 14, roku 1857 žil ještě /v domě čp. 14/, řezník. Narozen roku 1781. Jeho syn Václav, narozený roku 1808, také řezník, byl majitelem domu čp. 14 v roce 1850,57.
16. Braun Jiří Josef kaplan 1758-59
17. Braun Karel, první purkmistr a školní inspektor v roce 1750
18. Breitfelder Karel, tajemník strany soc. demokratické /německé/
19. Brunner Karel, učitel, vedl školu od 1.7.1925 do 31.3.1927. Od roku 1929 do roku 1938 pisatel městské kroniky. Varhaník do roku 1945. Zemřel v únoru 1950.
20. Brunner Pavel kaplan 1799-1801.

21. Březina Antonín, lesní na zámku 1913, pokladník 1923
22. Conrath Mates radní roku 1716
23. Dayerl Ludvík, radní roku 1835
24. Diensbier Jan Jindřich, správce panství roku ~~1811~~ 1720, 21, 23.
25. Dokupil František správce panství roku 1833
26. Doutlik Karel, správce panství roku 1913
27. Ehm František Dr. lékař v Ronšperce v letech 1919-1930.
28. Ehrl Karel, narozen roku 1810. Roku 1857 majitel domu čp. 24
/od roku 1832, kdy platil měšťanskou taxu/. V letech 1861-65
purkmistr.
- 29 z Ehrenthalu, rytíř, první notář v Ronšperce /od roku 1871/.
30. Eghtner J. předseda školského výboru 1924 - 26.
31. Eisenkalb Prokop, kancelářský písař na zámku 1776
32. Einer Michal, ~~manouzem~~ od roku 1885 majitel domu čp. 48, před
tím košerák v domě čp. VIII
33. Engel Jan Jiří, radní roku 1716
34. Engl Ondřej, první purkmistr roku 1650
35. Eremias Vincenc, ranhojič roku 1832, roku 1830 ~~majitelem~~ bydlel
v domě čp. 67, roku 1780 bydlel on nebo jeho předek v domě
čp. 8.
36. Falk R. krajský rabín v Ronšperku
37. Fechtner Kristian, přednosta berního úřadu roku 1913
38. Fischer Adam, vodovodník roku 1830, 32, roku 1830 majitel domu
čp. 109,
39. Fischer Jiří Adam kaplan roku 1743-46
40. Fikher / či Fikher, Figner/ Jan Jakub, syn papírníka v Ronšperku,
oženil se v Klatovech s dcerou papírníka Bohumíra Ossendorfa
z Volenova roku 1742
41. Fikher Jakub papírník v Ronšperku roku 1757
42. Fleischmann Jan, od roku 1905 majitel domu čp. 53, který přesta-
věl a rozšířil
43. Fletl Václav kaplan roku 1808-09
44. Florian Michal, natahovač městských hodin roku 1830
45. Freysleben Jan kaplan roku 1761-64
46. Friede František, roku 1880 majitel domu čp. 209, t.zv. "Kraup-
penmühle".

47. Friedrich Jan Mikuláš, roku 1751 komorník svob. pána z Linker-Lutzenwiche / Narozen 2.6.1703, zemřel 3.11.1767/.
48. Frieser Julius, soudce
49. Froesch Karel, chyrurgus, roku 1790 bydlel v domě čp. 45
50. Fröhlich Jan, řídící učitel od roku 1892 do 28.7.1896.
51. Fuchs Tomáš, papírník roku 1799
52. Funckl Jan, radní roku 1732
53. Füller Ondřej, papírník, zemřel roku 1722
54. Gahut / Kahauth/ tomáš, řezník, roku 1776, 84, 96 majitel domu čp. 21, člen dolní rady roku 1779 /
55. Gebl Erazim, majitel živcového mlýna
56. Geers Jan Kryštof, hospodářský ředitel panství roku 1732
57. Geppert František, lékárník
58. Geschmai Adolf, obchodník, majitel domu čp. Ia, přikoupil roku 1885 i čp. Ib a prodal obojí roku 1892 pro stavbu školy
59. Geschmay Salomon, narozen roku 1804, roku 1857 spolunajitel domu čp. I, roku 1854 představený templu
60. Gleich František Ing. náměstek přednosty Správy provozu ČSD
61. Gregor V., poštovní
62. Gross Josef, roku 1882 majitel domu čp. 12, purkmistr roku 1814, 20, 16, 23.
63. Grossmann Augustin, kaplan roku 1786 až 1787.
64. Gröbner Josef Dr., lékař roku 1913
65. Gröbner Rudolf, vedl školu od 1.7.1932 do 1.7.1933,
66. Grössl Josef, kaplan v roce 1897 - 1898.
67. Gruber Jindřich Dr., lékař,
68. Güns, rabín, zemřel roku 1930,
69. Haas Antonín, roku 1850 majitel domů čp. 166, 167, 168, t.j. "Hammermühle".
70. Hamnová Anna, darovala okna pro kostel a roku 1902 hlavní kříž pro nový hřbitov. Narozena 24.9.1841, zemřela 26.12. 1912, manželka měšťana Josefa Hamma, který se narodil 18. 7.1841, zemřel 19.9.1899.
71. Hamnakam Karel, vedl školu od 1.4.1931 do 1.7.1931.
72. Haubois Ignác, komorník svob. paně z Linker-Lutzenwiche roku 1751,

73. Heidl Ingnác Dr., notář, roku 1913 bydlel v čp. 14,
roku 1918 vedl Volkswehr.
74. Heimerl Matyáš, druhý purkmistr roku 1750, první purkmistr
a školní inspektor roku 1768, první purkmistr roku 1776,
purkmistr od 8.10.1779 /Heimerle/.
75. Hejný Ladislav, správce stanice ČSD 1928 - 1933,
76. Held, radní roku 1835
77. Helget Jan Jiří, radní roku 1716
78. Heltl Josef, asi pastýř, bydlil roku 1850 v čp. 144,
79. Herzog Dominik, radní roku 1850, roku 1830, 38, 33 majitel
domů čp. 48 a 59.
80. Hescha Jakub, obchodník, radní, roku 1913 majitel domu
čp. 12,
81. Heymerl / Heinerl / Jan, primátor roku 1706, radní roku
1732, 33 /Heimmerl/,
82. Hojda Václav, kaplan roku 1888 až 1891.
83. Holl Josef, řídící učitel od 1.7.1933
84. Holm Jiří, stavitel
85. Holub Bedřich, kaplan roku 1863 až 1867,
86. Honolich, správce české školy roku 1922,
87. Höpfel Ondřej, městský písař, zemřel roku 1700 ve stáří
50 let,
88. Höpfner Jan Krištof, primátor roku 1732, 33,
89. Hrach Emanuel, velitel četnické stanice od roku 1933,
90. Krubý, lékárník od roku 1901 - v čp. 269 - první ronšpers-
ký lékárník,
91. Huber Jan, člen vrchní rady, přísedící soudu a školdozor-
ce roku 1779,
92. Huber Jan, representent roku 1805, 1810,
93. Huber Josef / či Jan?/, druhý purkmistr roku 1735 až 1789
94. Hurka Dr., lékař, platil roku 1830 měšťenskou taxu za dům
čp. 23,
95. Hüber / Huber / Jan, mědikovec, roku 1785, 87 majitel domu
čp. 23, roku 1792 až 1795 purkmistr,
96. Chadimová, první správkyně české školy roku 1921,
97. Chrt Vilém, učitel, od roku 1904 Kurt,
98. Chrz Bohumil Ing. náměstek přednosty Správy provozu ČSD,
99. Jakubsche Jan, justiciár na panství roku 1833,
100. Javourková Stanislava, vedoucí učitelka krajkářského kur-
1913,

101. Jelínek Josef, ředitel české školy roku 1927 až 1938,
102. Jetter Severin, kaplan roku 1801,
103. Jiří Kristián Josef, židovský chlapec, pokřtěný 10.10.1737,
104. Juránek Antonín, kaplan roku 1912 až 1916, administrátor roku 1916,
105. Kajer Jiří, odborný učitel na české škole v roce 1927 až 1933, dudák, spisovatel,
106. Kaligian Sahag Babig, zámecký inspektor roku 1913,
107. Kary Vincenc, kaplan roku 1859 až 1863, administrátor roku 1863,
108. Kastner, představený města roku 1846,
109. ~~Kacim~~ Keck Jan, kaplan roku 1759-70.
110. Kieswetter Kašpar, papírník roku 1703,
111. Kilián Jiří, kaplan roku 1784 až 1786,
112. Kilián Václav, kaplan roku 1788, farář roku 1788 až 1796,
113. Kirschner Jan Michal, roku 1751 hospodářský ředitel panství,
114. Kisperth Josef, měšťan roku 1820, majitel domu čp. 8, roku 1830, 32, 33 majitel domu čp. 15,
115. Kitzmag Jan Jiří, radní roku 1706,
116. Kolmer Filip, narozen roku 1756, zemřel ~~roku~~ 6.12.1834, krajský rabín v Ronšperce,
117. Kokoschková, poštmistryně,
118. Kolář Oldřich Ing., přednosta správy provozu ,
119. Kolbenschlag Tobiáš, kantor roku 1721,
120. Kolitschová Růžena, vedoucí krajského kursu roku 1923,
121. Kraus Dominik, městský písař roku 1835, 50, syn Bohumila ~~Km~~ Krause, truhláře, který měl roku 1830 dům čp. 22, sám také majitel domu čp. 22 roku 1832, 33, 50, roku 1833 spolumajitel domu čp. 45 / s Eliášem Blochem/. Jeho manželka byla Ann jeho syn byl Jindřich, majitel domu čp. 22 roku 1857/narozen roku 1830/.
122. Kraus Jan, radní roku 1706,
123. Kreus Jiří, měšťan roku 1814, 20, roku 1830, 32, 33, 50 majitel domu čp. 50, přikoupil stodolu roku 1833, barvíř,
124. Kraus Jiří, dostal roku 1830 odměnu za 14 let policejní služby,

- ~~125.~~ 125. Kraus František, majitel parní cihelny
126. Kraus Karel, roku 1750 třetí purkmistr, roku 1768 druhý purkmistr
127. Kraus Ludvík, voskář, purkmistr roku 1677 až 1780
128. Krieger Viktor, poštovní, roku 1913 bydlel v domě čp. 13, kde byl té doby poštovní úřad,
129. Krispin Jiří, řídící učitel roku 1802 až 1853, dal opravit sochu sv. Jana a v roce 1816 zasadil u ní kaštiny,
130. Krispin Matyáš, syn Jiřího, za něj do roku 1845 podučitel, řídící učitel roku 1853 až 1892, roku 1888 zasadil kaštiny u kašny na náměstí pod kostelem, roku 1887 obdržel záslužný kříž, roku 1892 pensionován pro nemoc, zemřel roku 1896 ve Vídni, 1.4.1897 převezen do Ronšperka,
131. Kurt Vilém /do roku 1914 Chrt/, řídící učitel do 1.9.1919 do 31.8.1924.
132. Kutschera Ignác, radní roku 1776, člen dolní rady roku 1779, roku 1772 majitel domu čp. 48, řezník
133. Kutschera Jakub, radní roku 1716, 32, 33,
134. Kutschera Jan, stavitel, opravoval / přestavoval ?/ radnici roku 1673,
135. Kutschera Matyáš, roku 1784 městský rychtář, malíř, majitel domu čp. 42,
136. ~~Kutschera~~ Kutschera Oldřich, radní roku 1706, 16,
137. Kuttner Adam, roku 1830, 32 majitel domu čp. 209, t.j. "Krauppenmühle."
138. Küttner Josef, truhlář roku 1777 /dělal svatostánek pro špitální kapli/
139. Lemdmayer Jiří, radní roku 1716,
140. Lendschau Ewald, kaplan roku 1892 až 1894,
141. Lengertová Leontia, zemřela roku 1913 po 40ti leté činnosti v klášterní škole,
142. Lengschur Zikmund Dr., roku 1938 majitel domu čp. 8,
143. Leberl František, ředitel školy od 1.9.1896 do 28.2.1919,
144. Lehanka Jan Josef, kaplan roku 1743,
145. Leschner Emanuel Dr., přednosta soudu,
146. Lex František, kaplan roku 1898,
147. Liebermann Jan, člen městské správy roku 1650,

148. Liebermann Erhard, kaplan roku 1754 až 1758,
149. Lindner Josef účetní na radnici 1833,32,35,
150. Lipp Josef, roku 1750 čtvrtý purkmistr, roku 1768
rychtář,
151. Loos Albin, městský tajemník roku 1923,
152. Losleben Václav, vedl školu mluven od 1.6.1927 do 28.2.1928,
153. Löschner Emanuel Dr. okresní soudce do roku 1938,
154. Löw Eliazar, krajský rabín v Ronšperku,
155. Mach Petr, narozen roku 1810, úředník, bydlel v roce
1857 v nájmu v čp. 9a, stal se pak vedoucím okresního
úřadu v Kralovicích,
156. Malík Jan, hostinský roku 1596,
157. Mandler Salomon, majitel továrny na papuče,
158. Mandler Šimon, založil továrnu na papuče čp. 268 /před
rokem 1896/,
159. Mandler Zikmund, majitel živcového mlýna,
160. Manner Jiří, radní roku 1706,
161. Maňka Ignác, roku 1830 a 1850 majitel domu čp. 169 t.j.
"Waffenmühle"
162. Masanock Osvald, roku 1746 purkrebí hraběte z Königsfeldu,
163. Mauritz Josef, kaplan roku 1894-97, administrátor roku
1897, farář v letech 1897 až 1908.
164. Medler Mates, člen městské správy roku 1650,
165. Mehler Štěpán, kaplan v letech 1720 až 1784,
166. Mehler Václav, kaplan v letech 1769 až 1772, farář v letech
1772 až 1788, první pisatel farní kroniky,
167. Meidl Jan, soudní sluha, bydlel roku 1913 v čp. 7,
168. Merkl Jan čili Pranta, hostinský roku 1596,
169. Metelka Josef, řídící učitel od 1.3.1928 do 31.8.1930,
od roku 1898 řídící učitel v Šitboři,
170. Metler Michal, roku 1776 třetí purkmistr, roku 1779 člen
vrchní rady, roku 1785 až 1789 třetí purkmistr,
171. ~~Maňka Ignác~~, Mettler Jan, radní, roku 1706 a 1716,
172. Mettler Michal, primátor roku 1682,
173. Meyer Jan, radní roku 1706,
174. Meyla Tomáš /Mayla, Moyla/ radní roku 1786, 1816, 32, 33,

175. Meyser Jan Michal, radní roku 1706
176. Micko Jan, vedoucí školy v Haselbergu od roku 1882, / po 28 let, /
od roku 1910 do r. 1924 řídící učitel v Mutěnině.
Po řadu let předseda "Ronsperger Lehrerverein".
Vlastivědný pracovník.
177. Michelsky / Mihelsky/ Jindřich, zkoušený rada roku 1820, 23, 32, 50.
178. Mulz František, narozen 1844 v Mutěnině, poučitel v Mutěnině,
Meclově a Ronšperku, vedoucí školy v Rybníku, řídící
učitel v Hoře sv. Václava a Mutěnině, učitel v Horšov-
ském Týně a Bělé. Pensionován roku 1895, zemřel 1911.
179. Müller Jan, soudní sluha, bydlel roku 1913 v čp. 19.
180. Müller Jan Dr. lékař roku 1917 až 1919
181. Nacházel František Ing. náměstek přednosty správy provozu
182. Nešpor Dr. soudce
183. Neubauer Vojtěch, kaplan roku 1806 až 1807
184. Neudecker Jan, měšťan roku 1814, roku 1830, 32 majitel domu čp. 5,
185. Nickler Josef, roku 1805 radní
186. Nob Mates, roku 1650 čtvrtý purkmistr,
187. Nussner František, roku 1779 člen dolní rady, roku 1785 až
1799 první purkmistr,
188. Nussner Vavřinec, hrnčíř, roku 1776 radní
189. Oratus Mikuláš, roku 1693 papírník
190. Ossendorf Baptista, roku 1830, 32, 33 majitel domu čp. 26. U něj
bydlela roku 1833 Maximiliána Ossendorfová
191. Ossendorf Ondřej, z Mimoně, narozen 30.11.1725, roku 1796 buď
on nebo jeho syn papírník v Ronšperku,
192. Ommerl /Pömmmerl/ Kristina, ponocný roku 1830,
193. Pangerl Matouš, kaplan roku 1815 až 1819, narozen roku 1770,
od roku 1820 farář v Mutěnině, pak v Meclově, vikář,
zemřel roku 1859,
194. Pauli Karel, učitel, bydlel roku 1913 v čp. 15,
195. Patrik Matyáš, purkrabí, roku 1788 majitel domu čp. 34,
196. Pátek Jan, kaplan roku 1903 až 1906,
197. Paule František, farář roku 1863 až 1871,
198. Pauli Antonín Dr., od roku 1850 okresní soudce, od roku 1852
vedoucí okresního úřadu, od roku 1863 okresní soudce,
čestný měšťan ronšperský.

199. Payer Theobald, kaplan roku 1796-97,
200. Peckert /Pekert/ Jan, syndik městský roku 1792-95 a 1805, zkoušený rada roku 1810, roku 1784, 86, 88, 90, 92 majitel domu čp. 32.
201. Pechtl František, roku 1913 městský tajemník,
202. Pelnář Tomáš, roku 1872 až 1875 kaplan, roku 1882 až 1897 farář.
203. Penler Leonhart, radní roku 1706,
204. Pereles Aron, roku 1861 představený židovské obce,
205. Petzler Václav, člen městské správy roku 1650,
206. Picolo Jan Baptista, platil roku 1830 měšťanskou taxu /Piccolo Rosina bydlela roku 1857 v domě čp. 44, narozena roku 1804/
207. Pičman Jan, kaplan roku 1919,
208. Plechmer Vít, chirurgus, roku 1784, 86, 90 bydlel v domě čp. 56,
209. Pittner Josef, ponocný, bydlel roku 1792 v domě čp. 64,
210. Portner Jan, mlynář, roku 1784 majitel domu čp. 13,
211. Pömerl viz Ömerl,
212. Pransky František, soudce,
213. Praun Jan, roku 1716 primátor, roku 1732 radní,
214. Praun Josef, kaplan roku 1752-53,
215. Praun Petr, člen městské městské správy roku 1650,
216. Pravda Jan, kaplan roku 1887-88,
217. ~~Přehradský, mlynář, majitel domu čp. 13~~, Preywisch Jan, kaplan r. 1803-06,
218. Preywisch Jan, narozen roku 1812, roku 1857 majitel domu čp. 7,
219. Preywisch /Breywisch/ Tomáš, pekař, roku 1785, 88, 90, 92 majitel domu čp. 7, roku 1785 majitel domu čp. 12,
220. Preiwisch Tomáš, pekař, representant roku 1823, 30, 32, 35, 40 až 45, představený města roku 1848, roku 1830, 32, 33 majitel domu čp. 7, roku 1850 majitel domu čp. 103,
221. Preywisch Tomáš, učitel, vedl školu od 1.4.1927 do 1.6.1927, od 1.8.1930 do 1.4.1931, do 1.10.1931 do 1.7.1932, bydlel roku 1913 v domě čp. 7, který byl tehdy majetkem Jana Preiwische. Zemřel roku 1932.
222. Přihoda Arnošt, notář,
223. Pschutka Jan, ve druhé polovině 17. století největší sedlák v Ronšperku, měl 45 strychů.
224. Ranner Josef, majitel domu čp. 49 v roce 1830 a 1850, veterán, sloužil kdysi pod Radeckým a byl pak po léta velitelem ronšperských veteránů.

225. Ptáčník Jan, administrator roku 1882, narozen 23.7.
1854 v Radonicích, od roku 1880 kaplan v Mutěnině, po roce
1882 po šest let farář v Rybníku, od roku 1888 farář v
Mutěnině, od roku 1915 vikář.
226. Puchta teodor, kaplan roku 1869 až 1871, administrator
roku 1871. Narozen 27.8.1945. V roce 1868 kooperator
v Šitboři, od června do srpna 1869 administrator v
Šitboři. Od roku 1876 farář v Šitboři, pensionován
roku 1909 a zemřel roku 1913.
227. Purkholzer Jan, radní roku 1732,
228. Purkholzer Jiří, kantor roku 1751,
229. Purckholzer Josef, representant roku 1805,14,20.
230. Purkholzer Josef, pekař, roku 1830 majitel domu čp. 93,
roku 1832 majitel domu čp. 10. Narozen roku 1803.
231. Purkholzer Matyáš, roku 1810 representant, roku 1823 rad-
ní, roku 1786 majitel domu.
232. Raab Petr, správce stanice 1917 až 1927.
233. Rach Martin, zámecký vrátný, zemřel roku 1699 v stáří 70
let.
234. Ranzau Jan, roku 1832 koupil dům čp. 4 a platil měšťanskou
taxu, řezník,
235. Rau Ondřej, účetní roku 1858,
236. Raunschburg-Rosenbaum Joel, rabín, za něho byla roku 1814
postavena synagoga. Narozen roku 1714, zemřel roku 1820
ve stáří 106 let.
237. Reiff Josef, kaplan roku 1753-54,
238. Reiner Karel, učitel, výborný hudebník,
239. Reiniger Josef, cukrář, purkmistr roku 1918 až 1919,
240. Reiniger Josef, curkář, purkmistr roku 1871 až 1877 a roku
1885 až 1891,
241. Reinl Felix, purkmistr roku 1798, papírník roku 1811,
242. Reinl Ignác, radní roku 1814,
243. Reinl Jan, hostinský, purkmistr roku 1858 až 1861 a roku
1865 až 1871, roku 1850 majitel domu čp. 3, narozen
roku 1813,
244. Reinl Josef, čtvrtý purkmistr roku 1768, druhý purkmistr
roku 1776, člen vrchní rady roku 1779, čtvrtý purk-
mistr roku 1788 až 1789, majitel domu čp. 3 roku 1777.

245. Reinl Josef, narozen roku 1836, purkmistr roku 1880 až 1885,
246. Reinl Michal, pomocník rychtáře od 8.10.1779,
247. Reitmeyer Adam, měšťan roku 1814, 32,
248. ~~Reinl~~ Reitmeier František, zahradník a hostinský na "Novém světě", purkmistr roku 1901 až 1918,
249. Reitmeier František, pilníkář, purkmistr roku 1919 až 1921,
250. Reitmeier Jindřich, purkmistr roku 1891 až 1901, od roku 1877 majitel domu čp. 51,
251. Reitmeier Jindřich, náměstek předsedy okresní správní komise roku 1932, kožišník,
252. Reitmeier Ludvík, zahradník, vládní komisař od 6.5.1921 do 17.9.1921, purkmistr od 14.1.1922 do roku 1938, majitel domu čp. 199,
253. Reitmeier Tomáš, pekař, roku 1784, 87, 89, 90 bydlel v domě čp. 3,
254. Riess Adam, rychtář ~~málem~~ od 8.10.1779,
255. Riess Josef, stavitel, dělal plány na školu roku 1892, ale nebyly uznány. Roku 1890 provedl adaptaci ve staré škole, přestavěl dům čp. 50. Od roku 1888 majitel domu čp. 50.
256. ~~Riess~~ Riess Michal, roku 1913 majitel domu čp. 24, který přestavěl,
257. Riess Ondřej, pomocník rychtáře roku 1768,
258. Ritsch, radní roku 1850,
259. Richter, syndik roku 1850, poslední ronšperský syndik,
260. Rindskopf Emil, narozen roku 1862, roku 1897 byla povolena jemu a jeho synu Erwinovi narozenému roku 1883 změna jména na Ronsperg. Oba dostali roku 1902 domovské právo ve Vídni.
261. Rindskopf H., ranhojič,
262. Rogler, soudce,
263. Röll Jan, radní roku 1706,
264. Ruchty Edmund, roku 1893, 97 správce na zámku,
265. Rupert Jan, kaplan roku 1788 až 1798,
266. Rupert Michal, měšťan roku 1820. Roku 1833, 34, 50 majitel domu čp. 13, kde bydlel ještě i roku 1857. Narodil se roku 1786, pekař. Jeho žena Terezie se narodila roku 1807.
267. Ruppert Jiří, poslední představený ronšperský roku 1850,

268. Růckl Jan, výpomocný učitel roku 1889,
269. Ryppl Josef, kaplan roku 1902 až 1903,
270. Říha Antonín, paplan roku 1919,
271. Sabathill Arnošt, lékárník, majitel domu čp. 24, starosta
od roku 1938,
272. Samek Jindřich, správce stanici v letech 1933 až 1937.
273. Siegmund Vojtěch, kaplan roku 1891,
274. Simeth Alois, farář roku 1902 až 1906, děkan roku 1906 až
1916,
275. Simmerling, člen městské správy roku 1650,
276. Simon Matyáš, kaplan roku 1836 až 1846,
277. Skuhra Jakub, kaplan roku 1832 až 1837, farář roku 1837
až 1859,
278. Smetana Bedřich, složil roku 1846 na zámku klavírní sonatu,
279. Smolík Oldřich, vrchní poštovní mistr do roku 1938,
280. Sommer Josef, kaplan roku 1773 až 1780,
281. Stangl Václav, pastýř roku 1823,
282. Starkenstein Mořic, ranhojič roku 1804 až 1885/
283. Starkenstein Zikmund Dr., roku 1913 majitel domu čp. 33,
utopil se roku 1919 v Pivoňce u Záměliče.
284. Streicher Jan, zámečník, roku 1832 natahovač hodin,
285. Steiger Josef, kaplan roku 1819 až 1829,
286. Steinbach Jan, obilní písař na zámku roku 1779, správce na
zámku roku 1787. Bydlel v čp. 1.
287. Stifter Jakub, kaplan roku 1854 až 1859, administrator roku
1859, farář roku 1859 až 1863,
288. Stockert Josef, představený města roku 1833, 34, 38. Roku 18
33 majitel domu čp. 9,
289. Stöckbauer Dominik, kaplan od dubna 1764 do září 1769,
290. Stössl Jan Ignác, administrator roku 1725 až 1742, pensiono-
ván od roku 1743 do roku 1753, kaplan od roku 1753 do
roku 1754, opět pensionován roku 1754, zemřel 1.2.1755,
291. Sträußl Michal, městský sluha roku 1858,
292. Streicher Krištof, kancelářský sluha na zámku roku 1751,
293. Striegl, správce velkostatku,
294. Süß Václav, administrator roku 1796, farář roku 1796 až
1813,
295. Suda Čeněk, správce české školy roku 1924,

296. Süss Václav, administrator roku 1796, farář roku 1796 až 1813,
297. Svoboda Jindřich, odborný učitel na české škole roku 1931 až 1933, pak 1934 až 1935, ředitel měšťanské školy roku 1945 až 1945, pak řídící učitel v Mnichově,
298. Schakowetz, poštovník,
299. Schaller Jan, tesařský mistr, pracoval roku 1777 na stavbě školy,
300. Schwetz Arnošt, vedoucí stanice roku 1915 až 1917,
301. Schestak Josef, radní roku 1846, narozen roku 1789, roku 1832 bydlel v domě čp. 119, roku 1850 a 1857 majitel domu čp. 65,
302. Scheller ~~Jan~~ František, kaplan roku 1809 až 1814,
303. Schmid Jiří, kantor roku 1752,
304. Schmid Jan Jiří, učitel, roku 1776 radní, roku 1779 člen dolní rady, učil zde v letech 1768 až 1802,
305. Schmid Michal, radní roku 1850, narozen roku 1792. Roku 1830, 32, 33 majitel domů čp. 19 a 69, roku 1850 majitel domu čp. 29,
306. Schmid Tomáš, roku 1778 učitel, syn Jana Jiřího,
307. Schmitz Ubaldus, kaplan roku 1801,
308. Schodere František, soudní přísedící roku 1830, 34, 35, 40 až 45, hrnčíř,
309. Schröpfer Antonín, stavitel roku 1913,
310. Schröpfer Jiří, stavitel roku 1923,
311. Schröpfer Leonard, purkmistr roku 1796, 95, 1805, 1810,
312. Schubert Antonín, roku 1858 ponocný,
313. Schubert Karel, roku 1823, 32, 35 soudní a policejní sluha,
314. Schubert Václav, městský sluha, bydlel roku 1789, 90, 91 v domě čp. 32,
315. Schürer Maxmilián, obuvník, roku 1788, 78 užíval krámku ve škol
316. Schwartz / či Schwanz / Jan Paus, správce na zámku roku 1790, bydlel v čp. 1,
317. Schwarzbach, poštovník, 1923,
318. Schwartz Bedřich, mlynář na Tanzmühle, zemřel roku 1700 na popálení při požáru mlýna,
319. Šanda Dominik, kaplan roku 1906 až 1912, děkan od roku 1916 do 20.4.1937, kdy zemřel,
320. Švík Václav, traťmistr roku 1930 až 1938,

321. Taller Josef Dr. lékař, do roku 1945,
322. Tampeová, poštmistryně,
323. Tauber Křištof, prováděl roku 1892 zbourání domů čp. 47 a I
pro stavbu školy,
324. Tauer Jan, roku 1732 ~~poštovníkem, manským~~ purkmistr, roku 1733
purkmistr či radní, roku 1750 primátor,
325. Tauer Jiří, roku 1921 koupil Herrenmühle, před tím se přiže-
nil do rodiny Prywischovy na Hammermühle,
326. Terezie Marie Anna Rosina, židovská dívka pokřtěná ~~na~~ 9.10.
1720 ve svých šestnácti letech,
327. Tichý Josef, od roku 1840 / i roku 1850/ majitel papírny,
328. Tichý František / syn Josefa/ roku 1913 majitel papírny,
329. Tippmann Josef Ing., náměstek přednosta sptávy provozu,
330. Till Bedřich, roku 1913 lesmistr, roku 1923 lesmistr a ředi-
tel na zámku,
331. Thema Jan, kaplan roku 1936 až 37, administrator roku 1937 a
od roku 1945,
332. Thurnwald Antonín, roku 1840 až 1845 představený města, roku 1830
a 1933 bydlel v domě čp. 3, roku 1833 koupil dům čp. 23 který
dal přestavět zednickým mistrem Weberem. Za něho zřízena ulič-
ka kolem hřbitova z náměstí směrem na Hostoun.
333. Turba Jiří, radní roku 1814, majitel domu čp. 129 roku 1832,
334. Turba Jiří, postavil kapli proti Drahotínské silnici, majitel
domu čp. 111,
335. Tykal Jiří, kaplan roku 1871-72,
336. Urban Jiří, narozen roku 1805, roku 1850 a 57 majitel domu čp.
9a, před rokem 1850 majitel továrny, kde provozoval tkalcov-
nu a dal zbořiti střední ~~vnitřní~~ trakt, zároveň majitel domu čp.
222. Jeho manželka Marie byla roku 1850 a 1857 majitelkou do-
mu čp. 8. První volený purkmistr roku 1850 až 1858, velitel
Národní gardy.
337. Veit Michal, primátor roku 1650,
338. Vitek Václav, kaplan roku 1828 až 1831,
339. Voborník Karel, správce české školy roku 1925 až 1927,
340. Vogl Abraham, obecní starší roku 1650,
341. Wabrusch Josef, obecní sluha roku 1788, bydlel v domě čp. 39,

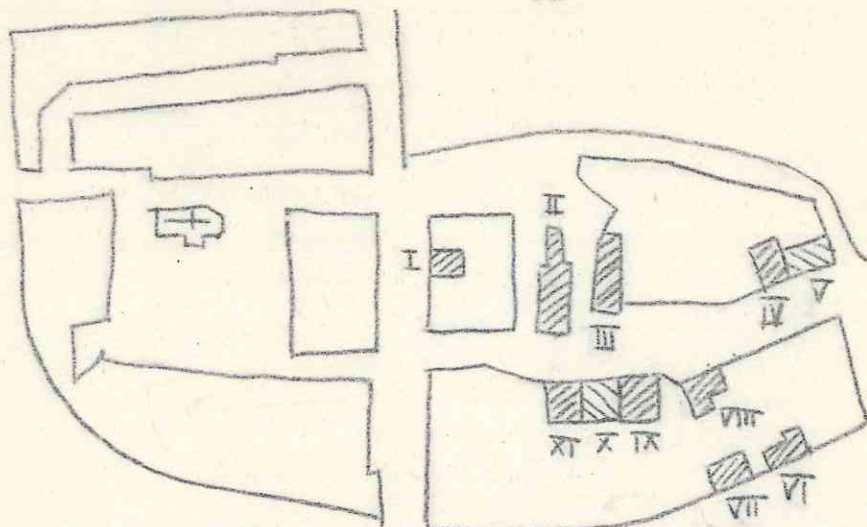
342. Walsch Rudolf, lékárník roku 1933,
343. Wartha, měšťan, utopil se roku 1921 pro neproplacení válečné půjčky,
344. Weber Vojtěch / Adalbert/, zednický mistr v čp. 196, otec faráře Webera,
345. Weber Antonín, sládek v Pivoni, bratranec faráře Webera, prováděl roku 1893 stavbu školy. Byl zedníkem, polírem a pak pachtýřem pivovaru v Pivoni, majitel domu čp. 196 a cihelny.
346. Wagner Jan, kaplan roku 1846 až 1854,
347. Wagner Jan, kaplan roku 1772 - 73,
348. Wächter Antonín, soudce,
349. Wabrusch Josef, obecní sluha roku 1788, bydlel v čp. 39,
350. Weber Jakub, kaplan roku 1873 až 1882,
351. Weber Josef, kaplan roku 1867 až 1869, farář roku 1871 až 1882,
352. Wehrl Jan Jiří, rychtář roku 1650,
353. Weniger Josef, třetí purkmistr roku 1768, obecní starší roku 1776,
354. Weniger, rada roku 1798,
355. Weniger Mikuláš, kancelista roku 1832, 33, 34, 35m roku 1855 vedoucí pozemkových knih, roku 1832 bydlel na radnici a roku 1833 koupil dům,
356. Weniger Jan, administrator roku 1747 až 1748,
357. Weingarten Jan Jiří, radní roku 1716, 1732,
358. Willard Antonín, hostinský, roku 1923 majitel domu čp. 12,
359. Winternitz Bernard, obchodník obilím, roku 1913, 23 majitel domu čp. 37, představený židovské obce a templu,
360. Wissbauer Jakub, kaplan roku 1707 až 1708, administrator roku 1813, farář roku 1813 až 1837,
361. Wolf Antonín, kaplan roku 1827 až 1837,
362. Wolf Vít, obecní starší roku 1776,
363. Wolf Jan, člen městské správy roku 1650,
364. Wohlrath Leopold, velitel četnické stanice roku 1913,
365. Wollmann Robert, přednosta soudu roku 1923,
366. Wöhrl Mates, representant roku 1810, 20, radní /Michal?/ roku 1923,
367. Wöhrl Ondřej, representant roku toho, kdy byl vydán starší požární řád a kdy byl representantem i Tomáš Preiwisch,

- 368. Womes Jiří, řídící učitel od 1.7.1931 do 1.7.1932,
- 369. Wurdinger Jan, první přednosta stanice roku 1901,
- 370. Wurma Vincenc Dr., lékař, do roku 1912 bydlel ve staré škole,
pak / 1913/ v domě čp. 35, později v čp. 4.
- 371. Wutz Antonín, kaplan roku 1759 až 1760, farář roku 1768 až
1772,
- 372. Wüst J., v pořadí druhý lékárník v Ronšperku,
- 373. Zartner Jan, vedoucí stanice v letech 1901 až 1914,
- 374. Ziegler Josef, roku 1913 pokladník na zámku,
- 375. Ziegler Wolfgang, držel papírnu do roku 1824,
- 376. Zuber G. , soudce,
- 377. Zuber Jan Jiří, radní roku 1716,

III. Židovské domy v Ronšperku.

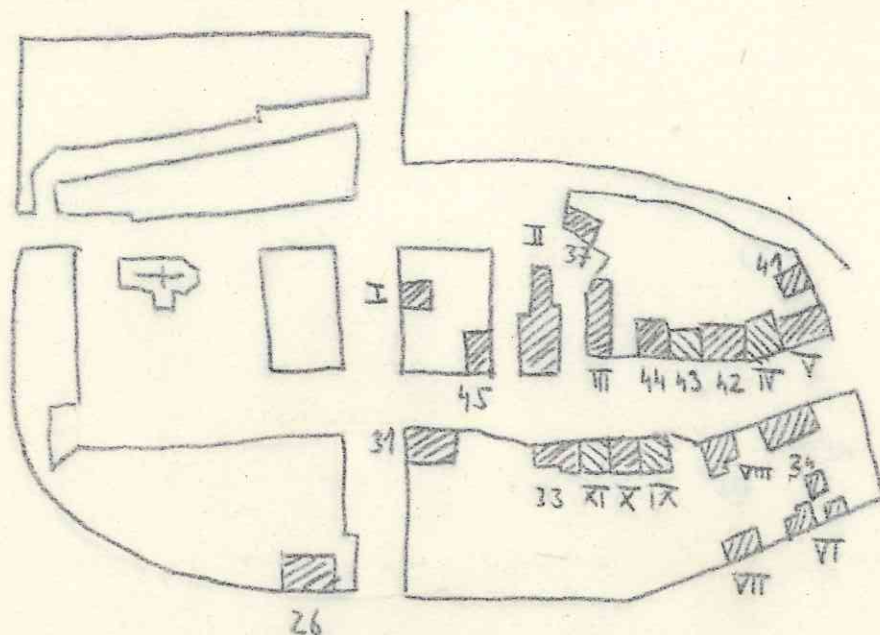
a/. Původní židovské domy.

Je to 11 domů čp. I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI.

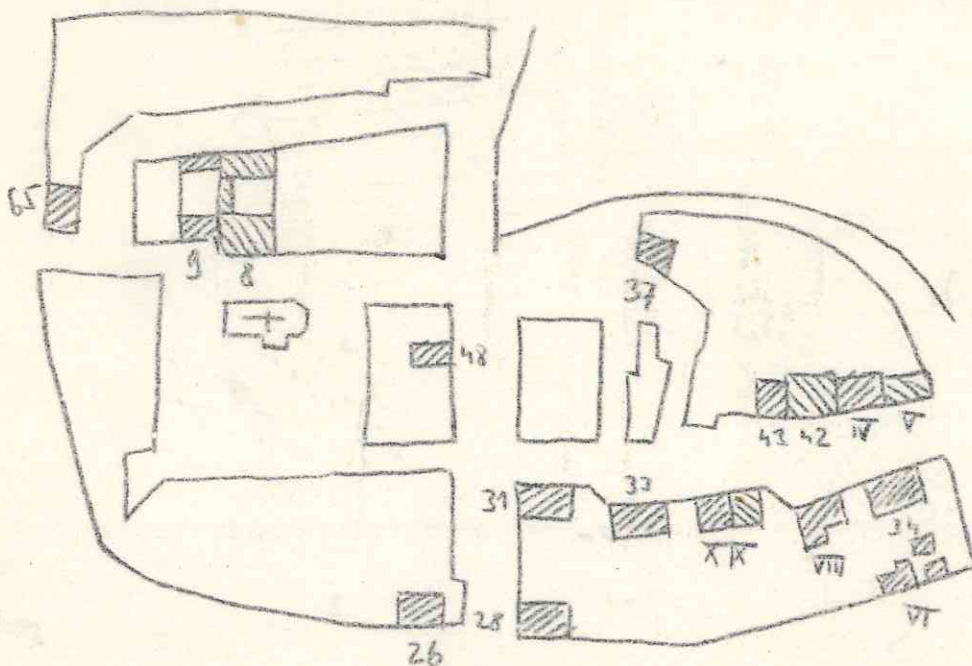

b/. Židovské domy/ t.j. židovský majetek/ roku 1857.

Židovský majetek se rozšířil skoro na celou ulici i na několik domů poblíže. I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, 34, 26, 31, 33, 37, 41, 43, 44, 45, 42, celkem 21 domů.

c. Židovský majetek roku 1913.

Židovský majetek neovládá již celou ulici, ale rozšiřuje se dále po městě. Domy čp. IV, V, VI, VIII, IX, X, 8, 9, 26, 28, 31, 33, 34, 37, 42, 43, 48, 65, celkem 18 domů.

IV. Soupis Židů roku 1857.

/ Výpis ze soupisu všeho obyvatelstva/.

V domě čp. 23 bydlí: / majitel Ignác Völkl/

Rindskopf Samuel nar. 1821,

" Františka, 1834, jeho žena,

" Natalie, dcera, 1854,

" Rosalie, dcera, 1856,

V domě čp. 26 bydlí jako majitel:

Weisshut Moises, narozen r. 1782 /majitel i roku 1850/

" Anna, 1790,

" Heřman, 1832,

V domě čp. 31 bydlí jako majitel:

Grünhut Heřman, narozen r. 1822,

" Jana, manželka, 1833,

" Otto, 1857,

V domě čp. 31 bydlí dále:

Grünhut Seligman /dřívější majitel v r. 1832/

" Terezie narozená 1835

/Jejich syn Grünhut Mořic, narozený r. 1825, odejel do Ameriky/

V domě čp. 33 bydlí:

Bloch Eliáš, narozen 1790, majitel / majitel i r. 1832/

" Esther, manželka, 1785,

V domě čp. 33 bydlí dále:

Starkenstein Mořic, narozen r. 1806

" Juditha, 1809,

" Zikmund, 1841 /pozdější majitel a Dr/,

" Alois, 1851,

" Vilém, 1853,

" Marie, 1840,

" Helena, 1843,

" Matilda, 1849,

V domě čp. 33 bydlí dále:

Kohn Abraham, narozen r. 1811,
" Barbora, 1817,
" Karel, 1844,
" Julius, 1849,
" Vilém, 1857,
" Emma, 1843,

V domě čp. 33 bydlí dále:

Bloch Moses, narozen r. 1815,
" Anna, 1820,
" Lazar, 1843,
" Adolf, 1847,
" Heřman, 1851,
" Volf, 1852,
" Aron, 1857,
" Terezie, 1844,
" Lotti, 1849,

V domě čp. 37 bydlí jako majitel:

Naschauer Šimon, narozen r. 1790 /Majitel i r. 1832/,
" Barbora, 1827,
" Terezie, 1827,
" Julie, 1827,

V domě čp. 37 bydlí dále:

Naschauer Salomon, narozený r. 1825,
" Josefa, 1834,
" Vilemína, 1857,

V domě čp. 61 bydlí jako majitel: /majitel i r. 1850/

Grünhut Samuel, narozen r. 1814

" Kateřina, 1816,
" Isidor, 1847,
" Rosalie, 1844,

/ " Ignác, 1842, byl v tu dobu ve Vídni/.

V domě čp. 42 bydlí jako majitel:

Pereles Aron, narozen r. 1821,
" Jana, 1822,
" Rosalie, 1852,

V domě čp. 43 bydlí jako majitel:

Gschmai Leopold, narozen r. 1806,

" Rosina, manželka, 1818,

" Adolf, 1852,

" Terezie, 1844,

" Karolina, 1846,

" Mina, 1850,

Gschmai Jones, narozen r. 1815 / je t.č. s celou rodinou v Plzni/

" Jindřička, manželka, Adolf, Žofie, Hermína,

V domě čp. 45 bydlí jako majitel:

Längschur Seligman, narozen 1830 / majitel i roku 1850/,

" Barbora, manželka, 1819,

" Abraham, 1841,

" Rosina, 1850,

V domě čp. 44 bydlí:

Töpfer Moses, narozen r. ~~1805~~ 1785,

" Kateřina, dcera, 1839,

V domě čp. 44 bydlí dále:

Töpfer Jakub, narozen r. 1821, .

" Alžběta, 1825,

" Rosina, 1851,

" Karolina, 1854,

V domě čp. 50 bydlí:

Manasses Kolnann, narozen r. 1790,

" Sara, 1786,

" Wolf, 1827, t.č. v Praze,

" Terezie, 1829, t.č. ve Franzbrunnhütte,

" Anna, 1821,

Ve Strakonících byli v tu dobu:

Manasses Emanuel, narozený r. 1816,

" Marie, 1815,

" Mořic, 1848,

V domě čp. I bydlí jako majitel části:

Sollner Leopold, narozen r. 1871,

" Anna, 1819,

" Marie, 1822,

V domě čp. I bydlí jako majitelé druhé části:

Sollner Marek, narozený roku 1815,

" Anna, 1815,

V domě čp. I bydlí dále:

Geschmay Salomon, narozen 1804,

" Barbora, manželka, 1812,

" Izák, 1838,

V domě čp. II bydlí jako majitel části:

Geschmai Abraham, narozen 1775/majitel i r. 1830/,

" Sára, manželka, 1799

" Kateřina, 1834,

V domě čp. II bydlí jako majitel další části:

Schenkova Sára, narozená r. 1799 /vdova po Israelu Schenkovi,
majiteli z roku 1830/

Schenk Daniel, syn, 1839,

" Filipina, 1824, t.č. v Praze,

" Barbora, 1830, t.č. v Praze,

" Anna, 1832, t.č. v Měclově,

" Marie, 1836,

V domě čp. II bydlí dále:

Geschmai Salomon, narozen r. 1818,

" Karolina, manželka, 1831,

" Zikmund, 1852,

" Jakub, 1855,

" Jethi, 1850,

V domě čp. II bydlí dále:

Geschmai Mořic, narozen 1803 / t.č. je hrobařem ve Vídni/

" Terezie, dcera,

V domě čp. II bydlí dále:

Schenkova Kateřina, narozená r. 1785,

V domě čp. III bydlí jako majitelka části:

Weishutová Esther, narozená r. 1791, vdova po Davidu Weishutovi,
majiteli z r. 1830,

V domě čp. III bydlí jako majitel druhé části:

Winternitz Heřman, narozený r. 1817

" Rosi, 1824

" Salomon, 1852,

" Abraham, 1854,

Winternitz Baruch, 1856,

" Sofia, 1850,

V domě čp. III bydlí dále:

Winternitzová Eva, narozená r. 1781 /matka Heřmanova, jejíž
syn Jáchym Winternitz je t.č. v Praze/,

V domě čp. IV bydlí jako majitel části:

Rindskopf David, narozený r. 1783,

V domě čp. IV bydlí jako majitel druhé části:

Weil Michael

" Rosalie, manželka, narozená r. 1814,

" Matyáš, 1843,

" Marie, 1846,

" Mina, 1848,

" František, 1855,

V domě čp. IV bydlí jako majitel další části:

Winternitz Abraham, narozený r. 1811,

V domě čp. IV bydlí dále:

Weilová Rosalie, narozená r. 1821,

Weil Jakub, 1845,

" Salomon, 1849,

V domě čp. IV bydlí dále:

Weil Salomon,

" Terezie,

Mandlerová ~~Anna~~ Juditha,

V domě čp. V bydlí jako majitel části:

Knöpfer Šimon, narozený r. ~~1800~~ 1795,

" Kateřina, 1791,

V domě čp. V bydlí jako majitel druhé části:

Altmann Leopold, narozený r. 1802,

" Marie, 1803,

V domě čp. V bydlí jako majitel další části:

Altmann Abraham, narozený r. 1791,

" Katharina, 1802,

" David, 1826,

" Šimon, 1838,

" Marie, 1823,

V domě čp. V bydlí dále:

Eisnerová Barbora, narozená r. 1787,

Z tohoto domu jsou:

Altmann Jakub, narozený r. 1816, t.č. v Praze,

" Barbora, 1830 t.č. v Praze

" Josef, 1824, t.č. v Chorvatsku,

V domě čp. VI bydlí:

Weilová Anna, narozená r. 1802,

jejíž syn Albert, narozený r. 1839, je v Praze,

Winternitz Daniel, narozený r. 1822 / je t.č. v Havlovicích/

" Kateřina, manželka, 1831,

" Eduard, 1853,

" Emma, 1853,

" Julie, 1857,

V domě čp. VII bydlí jako majitel:

Eisner Salomoc, narozený r. 1823,

" Kateřina, 1823,

" Mina, 1853,

" Sofie, 1856,

" Františka, 1784, matka Salomonova,

V domě čp. VII bydlí dále:

Bloch Salomon, narozený r. 1819,

" Marie, 1821,

V domě čp. VII bydlí dále:

Eisnerová Kateřina, narozená r. 1782,

" Terezie, 1825,

V domě čp. VIII bydlí jako majitel části:

Naschauer Bernard, narozen r. 1816,

" Emma, 1812,

" Terezie, 1841,

V domě čp. VIII bydlí jako majitel druhé části:

Grünhut Adam, narozený r. 1816,

" Rosalie, 1817,

" Leopold, 1840,

" Ignác, 1842,

" Šimon, 1847,

" Heřman, 1854,

Grünhutová Adelheida, 1844,

" Emma, 1848,

" Barbora, 1851,

" Kateřina, 1856,

V domě čp. VIII bydlí jako majitelka další části:

Grünhutová Barbora, narozená r. 1790,

V domě čp. VIII bydlí dále:

Grünhut Israel, narozený r. 1821,

" Alžběta, 1823,

" Justina, recte Juditha, 1850,

" Terezie, 1856,

V domě čp. IX bydlí jako majitel části:

Winternitz Salomon, narozený r. 1812,

" Barbora, 1819,

" Abraham, 1846,

" Leonard, 1847,

" Šimon, 1850,

" Marek, 1854,

" Julie, 1844,

" Marie, 1849,

" Rosalie, 1833,

V domě čp. IX bydlel jako majitel druhé části:

Langschur Abraham, narozený r. 1799,

" Anna, 1807,

" Aron, 1838,

" Jakub, 1842,

" Nathan, 1846,

" Ester, 1836,

" Marie, 1840,

" Terezie, 1845,

" Františka, 1848,

V domě čp. IX bydlí dále:

Langschur Izák, narozen r. 1779,

" Alžběta, 1779,

V domě čp. X bydlí jako majitel části:

Mendler Jakub, narozen r. 1802 / ~~majitel~~ je t.č. ve Vlkanově/

" Barbora, 1801,

" Baruch, 1832, t.č. ve Vídni,

" Heřman, 1832,

" Abraham, 1834, t.č. ve Vídni,

" Salomon, ~~1834~~ 1838,

" Šimon, 1842, t.č. ve Vídni,

" Terezie, 1836,

" Mateřina, 1839,

V domě čp. X bydlí jako majitel druhé části:

Knüpfer Jindřich, narozen r. 1795,

" Marie, 1799,

" Izák, 1828, t.č. na vojně,

" Anna, 1840,

V domě čp. XI bydlí jako majitelka:

Reichenbaumová Amelie, narozená r. 1798, vdova po sklenáři

Moisesu Reichenbaumovi, majiteli z roku 1830,

Reichenbaumová Františka, 1836.

V. Církevní správa.

Albrecht z Gutštejna prodal po uplynutí nájmu Ronšperk rytířem Barchancem Ronšperk vdově po borském Jindřichu ze Švamberka, které jej koupila pro své syny Petra, Bartoloměje a Jana. Protože zboží bylo dost vzdálené od Boru, sídla Švamberka, svěřili je do správy majitele Müttena, Jana Vidršpergára z Vidršperka. /1/. Vidršpergárové byli vždy katolíky a tak se prozatím v ohledu náboženském nic neměnilo. Roku 1545 se však rozdělili Švamberkové o statky, při čemž Ronšperk připadl Petrovi. /2/.

Poněvadž se Petr sám ujal správy panství, nastaly jiné časy. Švamberkové byli v tu dobu luterány a silně již poněmčení. Petr povolal luterána Křištofa Pfrendlera z Wittenberka jako kazatele do Ronšperka a to snad již roku 1570 či. 1571, podle Schuberta již 1562, a odevzdal mu duchovní správu. Pfrendler bydlel na náměstí v domě čp. 4, kde si prý zřídil krámk a prodával v něm německé náboženské knihy. /3/

Schubert píše, že dne 28. listopadu 1570 žádal prežský arcibiskup Petra ze Švamberka, aby nedovolil luteránskému kazateli, kterého má u sebe na zámku, vstup do katolického kostela. /4/. Téhož roku stěžoval si šitbořský katolický kněz Vitalis, že mu Petr zadržuje desátky. /4/.

Dne 29. června 1572 je datována zpráva, že Petr sám uvedl luteránského kazatele do kostela. /4/. Dne 10. dubna 1572 žádal purkmistr o pomoc převora Pivoňského, neboť pán má německého kazatele, který je odvrací od staré víry pod jednou. /4/. Roku 1572 dal prý Petr kazatele ve Wittenberce vysvětit. /4/. Roku 1573 dosadil prý Petr luteránského kazatele i do Meclova. /4/. Podle jiných zpráv učinil to až Jan Jiří ze Švamberka, Petrův syn. . Není divu, že se o tom zprávě rozcházejí, neboť právě toho roku odevzdával Petr ~~panství synovi~~ správu panství synovi.

Schubert sděluje, že našel v seznamu starých spisů titul knihy, kde její autor Pacificus Wolfgang se jmenuje "Prediger zu Ramsberg in Behem". /4/. Kniha sama se jmenuje: "Ein neues, widerschriftlich calwinisch, Zwinglianisch, Schwenkfeldisch, Satanis etc. Interim überal in Teutschen Landen, in Polen und Behem ausgesprenget mit Widerlegung aus Gottes Wort zur warnung in der druck gegeben." /4/.

Knihy je v seznamu uvedena k roku 1548. Knihu samu se Schubertovi nepodařilo nalézt. /4/. Jaká je souvislost autora s Poběžovicemi nemůžeme říci. Byl snad z řádu Pivoňských Augustiánů ?

Dále sděluje Schubert, že Jan Jiří povolal do Ronšperka roku 1573 německého kazatele Jana Wagnera a roku 1587 Tomáše Gotfrieda, kdežto do Meclova roku 1599 Filipa Dorschnera a roku 1608 Mikuláše Holfelda. /4/. Zbytek katolíků v Ronšperku byl v těchto dobách spravován ze Šitboře.

V těch časech byl také založen hřbitov při severní straně městských hradeb. Máme zprávu o tom z roku 1872, kdy byl hřbitov svěcen a tu luteránský kněz pravil při svěcení, že nesvětí ani kořením ani ~~monum~~ máji jako lidé papežští, ale nevinou krví Krista Pána. /6/. Kde bylo pohřbíváno před tím nevíme, ale snad při kostele Šitbořském a založení nového hřbitova bylo snad v souvislosti s osamostatněním duchovní správy protestantské v Ronšperku.

Obrát v náboženských poměrech nastal rokem 1620, kdy vojsko císařské a bavorské dobylo útokem ronšperského hradu. Tehdy byl také vyplněn kostel a v něm i švamberká hrobka z níž vojáci odnesli pozlacenou a perlami ozdobenou přilbu Jana Jiřího a štít a jakýsi klenot z rakve Erazima ze Švamberka. Odnesli rovněž kalichy a jiné kostelní předměty. /8/

Ronšperské panství bylo podle císařského rozhodnutí z 26. srpna 1622 prodáno Severinu Táhlovi z Horštejna, sekretáři české komory. Vázlo na něm zčásti i t.zv. Nadání Ferdinandovo /9/. To bylo založeno roku 1622 císařem Ferdinandem II. jistinou 60.000 kop míšeňských na konfiskovaných statech Ronšperce, Údrči a Újezdě nade Mží, z níž úroky měly jíti k vydržování chovanců v jezuitském konventu sv. Václava v Praze. /9/. Později byla tato nadace přenesena na statek Středokluky na Slánsku, který Táhlo koupil nedlouho před tím. Táhlo byl později ve finančních potížích, nevyplácel Jezuitům úroky a musil jim posléze roku 1645 panství středoklucké přenechat na vyrovnávku. /10/.

Táhlo se snažil o rozšíření katolictví na svých statech. Jak nás zpravuje Liebscher, dal svolati v Poběžovicích měšťany i ostatní poddané do kanceláře, přečetl jim císařský edikt z 22. července 1625, vyličil jim stav věci a upozornil je na následky, které by mělo jejich setrvání při protestantské víře a žádal od nich přísahu. /6/. Ta zněla: "Přísahám Bohu všemohoucímu, svaté Marii Panně a všem svatým, že nikoli nucen, nýbrž dobrovolně se k římskokatolické víře vracím a tuto pokládám za jediné samospasitelnou." /5/

Kostel upravil podle předpisů římskokatolických a opatřil jej uvnitř nutným zařízením ./5/ Roku 1625 byl opět dosazen katolický kněz /farář/ do Meclova. Byl jím P. Jan Heysinger. /11/. V Poběžovicích však konali duchovní správu pivoňští Augustiáni. /5/. V době Daniele Norberta Pachty z Rajova vypukl dlouhý spor o patronátní právo v Ronšperku, jehož konečným následkem bylo i přenesení duchovní správy na meclovské faráře. /5/.

Od té doby vykonávali pak meclovští faráři duchovní správu v Ronšperku a vedli od roku 1655 matriky pro Ronšperk, Mlýnec, Víkanov, Chnišovice a Otov. /12/. Prvním z těchto farářů byl Jiří Crocinus od roku 1655 do 1667. /12/.

Nejstarší kniha matrik obsahuje léta 1655 až 1802. Sledujeme-li z ní prvních deset let, vidíme, že v roce 1655 bylo v Poběžovicích pokřtěno 20 dětí /13 chlapců, 7 děvčat/, roku 1656 17 dětí /11 chl. 6 děvč./, roku 1657 20 dětí / 16 chl., 4 děvč./, roku 1658 19 dětí /11 chl. 8 d./, roku 1659 18 dětí / 6 chl. 12 d./, roku 1660 19 dětí /10 chl. 9 d./, roku 1661 14 dětí /6, 8/, roku 1662 17 dětí /11, 6/, roku 1663 18 dětí /8, 10/, roku 1664 22 dětí /4, 18/, celkem tedy za 10 let 184 dětí, z toho 96 chlapců a 88 děvčat. /12/.

Svateb bylo v roce 1655	5
56	4
57	6
58	5
59	12
60	4
61	4
62	2
63	8
64	3

Celkem tedy 53 svateb za deset let. /12/.

Pohřbů bylo v těchto letech: 5, 26, 4, 16, 22, 7, 6, 10, 21, 22, celkem tedy 139 za deset let. /12/.

Přebytek narozených za deset let činil tedy 45.

Jména v této matrice uvedená jsou již v této nejstarší knize a to již od počátku převážně německá naprostou většinou a je patrné, že germanisace byla v této době vcelku již uskutečněna. Tak v roce 1655 jsou jména dětí v matrice tato:

Sebastián Linch, Jiří Kergl, Jiří Metler, Markéta Pauerová, Dorota Matějowitzová, Šimon Pezka, Jan Albrecht, Ondřej Walz, Anna Schadtová, Jan Heřman Kreuberger, Kateřina Bauerová, Markéta Braunová,

Konrád Schropf, Jan Kaind, Barbora Braunová, Anna Kateřina Metle-
rová, Jiří Pauch, Ondřej Höpfner, Jan Steppan, Vavřinec Hüttner./12/.

V roce 1656 je mezi jmény jedno české, totiž Jan Habranek a jed-
no sporné, totiž Bartoloměj Lazar, v roce 1657 mezi 20ti jmény 2 čes-
ká: Ondřej Matějowitz a Jan Kodinek, v roce 1658 mezi 19ti jmény 2
česká: Emanuel Szech a Sybilla Lawaczová, jedno sporné: Dorota Ste-
panová, v roce 1659 mezi 18ti jmény 1 české : Marta Habraneková./12/.

Zápisy jsou psány do roku 1696 včetně plně latinsky, od roku
1696 je již stáří osob označováno nikoli slovem Anno jako dříve, nýbrž
Jar/ t.j. rok/ a W / t.j. týden/, kdežto roku 1699 a 1700 byly všechny
zápisy psány zcela německy /ku př." denn 5 Janner Martin Rach altr
Schlossthor Wartter- 70 Jar"/- to bylo roku 1699. Ke konci roku 1700
jsou zápisy jen latinské a to až do konce. /12/.

Ze zajímavějších zápisů této nejstarší knihy je ku př. to, že Jan
Heřman František Kreuzberger měl za kmotra Jana ~~Martiního~~ Heřmana
Františka z Bubna,

že dne 6. října 1692 byla tu svatba Josefa Františka Felixe z Talm-
berka a Felicianou Viktorií Františkou, prvorozenou dcerou Matyáše
Bohumíra z Wunschwitzu při čemž je oddával ženichův příbuzný, králo-
véhradecký biskup a svědky byli Osvald svob. pán Brisigell, Wolfgang
Mammilian z Lamingen a Jan Tomáš z Brisigell. /12/.

Jiný zápis ukazuje, že dne 10. března 1695 zemřel v Ronšperku Ma-
tyáš Bohumír z Wunschwitz ve věku 62 let a že téhož roku, dne 16.
července 1695 zemřela, nikoli však v Ronšperku, i jeho dcera Feli-
ciana Viktorie Eusebie, provdaná za Josefa Františka Felixe Jáchyma
z Talmberka ve stáří 24 let, tedy ta 3 léta po svatbě. /12/.

Ke dni 16. dubna 1700 sděluje zápis, že toho dne byl pochován
Bedřich Schwartz, mlynář na "Dantzmdhl", který zemřel ve věku 24 let
po popálení utrpeném při požáru jeho mlýna, který vyhořel před deseti
dny. /12/.

Rozsah duchovní práce je vidět z toho, že v Ronšperku byly dne 21. ki-
ledna 1655 křtiny, 29. ledna svatba, 5. února dvoje křtiny, 11. února
svatba, 21. února křtiny, 27. února pohřeb, 5,14 a 21 března křtiny,
13 dubna pohřeb, 29. dubna křtiny, 5,8,9,19 a 20. května křtiny, 25.
května pohřeb, 13.června křtiny, 14 května pohřeb, 15,16 a 24 června
křtiny, 1,4,12 a 29 července křtiny, 3.srpna svatba, 15 srpna dvě
svatby, 3.září pohřeb, 9 září křtiny, 24.září pohřeb, 30 září křtiny,

4. října pohřeb, 7 října křtiny, 8. října troje křtiny, 12 října svatba, 25 a 28. října křtiny, 29. října pohřeb, 1, 2 a 19 listopadu křtiny. /12/.

Od roku 1667 byl farářem meclovským Michal Bruno Berligius, od roku 1674 Matyáš František Conrath, od roku 1781 Krištof Martin Prangen a od roku 1798 Ondřej Oppelbach. /12/.

Majitel Ronšperka, Matyáš Bohumír z Wunschwitz byl velkým ctitelcem sv. Jana Nepomuckého, který ale tehdy nebyl ještě prohlášen za svatého. Vyvázl kdysi z velkého nebezpečí a byl přesvědčen, že se tak stalo právě na přímluvu sv. Jana. Dal proto podle učiněného slibu zhotoviti sochu sv. Jana Nepomuckého pro Karlův most v Praze. Nejdříve vypracoval na jeho náklad dvorní sochař ve Vídni Matyáš Rachmüller asi půl druhé stopy vysoký hlíněný model sochy. /13/

To bylo roku 1681. /14/.

Podle tohoto modelu vypracoval pak sochař Jan Brokoff roku 1682 v Ronšperku dřevěnou sochu ve skutečné velikosti. /13/. Jan Brokoff, původem ze Slovenska pracoval po pět let v Praze, odkud se pak na pozvání Matyáše Bohumíra z Wunschwitz odebral do Ronšperka, kde se zdržoval po dva roky a pracoval pro něj. /13/. Roku 1682 přestoupil v Pivoni ke katolické víře, neboť byl původně protestantem. /13/. Byl pak prý v nové víře velice horlivým a dostal se prý jednou i do podezření, že ukradl židovského chlapce, aby ho dal vyučit křesťanské víře. /13/.

Z dřevěné sochy, zhotovené Brokoffem, byla pak odlévána socha bronzová v Norimberce kovolitecm Jeronymem Heroldem. /13/.

Brokoff vypravoval v jednom svém dopise o zvláštní příhodě, která se prý při tom v Norimberce stala. Kovolitec Herold byl luterán a ~~mnich~~ jeho dům byl značně rozlehlý a vysoký. Sochu bylo třeba v jedné fázi práce vytáhnouti do třetího patra domu. Uvázali proto sochu na silný provaz a tahli ji vzhůru. /13/. Když byla dost vysoko zasmál se prý kovolitec: "Tady vidíte, milí lidé, jak my tu českého boha vytahujeme." /13/. Tu prý se provaz naráz přetrhl a socha spadla na kovolitce, který pak přes čtvrt roku ležel. Soše se prý ale nejen nic nestalo, ale nebyla ani nikde škrábnuta. /13/.

Dřevěná socha Brokoffova byla později přenesena do wunschwitzkého paláce na Václavském náměstí v Praze čp. 793 a odtud pak roku 1819 na oltář v kostele Na Skalce na Novém Městě Pražském. /13/

Bronzová socha byla postavena dne 31. srpna 1683 v Praze na Karlově mostě. /14/.

Jan Brokoff vytvořil ještě několik kamenných soch sv. Jana tohoto typu. Ty byly pak vzorem všem svatojanským sochám pozdějším. Také socha na ronšperském náměstí je jednou ze soch přísně držených podle tohoto prototypu. I tato socha na náměstí byla podle farní kroniky postavena roku 1690. /15/. Městská kronika však upozorňuje, že červená písmena na soklu uvádějí roku 1741. /16/. Není tedy podle toho doba postavení sochy zcela jista. Písmena latinského chronogramu nejsou však nyní všechna červená i když jsou to písmena mající číselný význam. Kdyby se všechna taková písmena v nápisu sečetla dala by letopočet ještě značně vyšší. Poněvadž tedy při správném letopočtu by měla být v tomto nápisu červeně kreslena jen některá z těchto písmen, mohlo se skutečně státi, že při některé opravě nápisu vymalovali červeně některá nesprávná písmena a jiná vynechali. Že nápis byl vskutku přemalováván je možno snadno rozeznati na tom, že pod dnešním nápisem lze rozeznati na několika místech zbytky nápisu dřívějšího.

Roku 1816 zasadil učitel Jiří Krispin u sochy čtyři kaštany dodnes stojící /16/ a roku 1876 v květnu byla socha opravena, když ji již před tím dal opravit vlastním nákladem mým učitel Jiří Krispin s manželkou Annou. /15/.

Když zemřel 10. března 1695 Matyáš Bohumír z Wunschwitz stala se držitelkou Ronšperka jeho vdova Anna Feliciana, rozená Pachtová z Rak Rajova. Narodila se 30. března 1648 a za Matyáše Bohumíra se provdala 14. září 1667. Dala postavit roku 1698 kapli sv. Antonína Paduanského na hřbitově a téhož roku založila i špitál s kaplí Navštívení Panny Marie. /15/.

Dne 16. října 1698 uzavřela Anna Feliciana úmluvu s meclovským farářem Ondřejem Oppelbachem, podle které byly pak slouženy v ronšperském kostele služby Boží každou neděli a svátek. /15/. Farář měl podle této úmluvy dostávat od vrchnosti za mše, které měl sloužit za Wunschwitzký rod ročně 26 zl., za nedělní mše od ronšperského magistrátu ročně 40 zl., od řemeslníků a chalupníků 18 zl 30 kr a od židů kteří drželi měšťanské domy 6 zl 30 kr ročně. /16/.

Po Oppelbachovi byli v Meclově faráři od roku 1700 Michal Josef Ann Gruber, od roku 1714 Krištof Fridl a od roku 1721 Jan Josef Lohentz. /15/.

Při tom ale postavila Anna Feliciana pro potřebu duchovních v Ronšperku zvláštní budovu - pozdější faru - již roku 1680. /15/.

Protože v ní ale meclovští faráře nebydleli, nýbrž jen přechodně se tu zdržovali, prodala Anna Feliciana městu starý školní domek a přidělila dolní světnice na faře učitel. /15/. Tím zároveň také chtěla zajistit duchovním obsluhu. /15/.

Faře darovala dva kusy louky - bývalý to rybníček nedaleko mlýna - aby měl kněz krmivo pro koně. /15/.

Roku 1717 prodala Anna Feliciana panství ronšperské Volfgangu Milcovi z Valdova /1/. Bydlela potom ve svém domě v Praze, kde v kapli chovala dřevěnou Brokoffovu sochu sv. Jana.

Roku 1725 byla zřízena v Ronšperku trvalá administratura. /15/. Prvním administrátorem byl Jan Ignác Stössl od roku 1725 do roku 1743. /15/. V době od května do září 1730 byl tu kaplan Jan Josef Lehanka. /15/. Administrator Stössl roku 1743 resignoval a žil pak zde na faře a zastával tu pak v letech 1733 až 1754 místo kaplana. /15/. Byl velký dobrák a lidé neměli k němu mnoho ohledů. Farní louky a pole propachtoval a hospodářský stav administratury se zhoršoval. /15/. Nakonec byl i pokládán za pomateného. Zemřel náhle ve svém pokoji dne 1. února 1655. /15/. Pochován byl ve hřbitovní kapli sv. Antonína napravo u okna. /15/.

I po zřízení samostatné administratury bydlel ve farní budově v přízemí učitel. /15/. Pociťovalo se však silně, že je budova pro učitele i faráře dohromady těsná. /15/. Duchovní správci naléhali proto na to, aby byla postavena samostatná budova pro školu. /15/. K tomu ale došlo ještě o hodně později.

Druhým administrátorem byl Jiří Adam Fischer a to od roku 1743 do roku 1746. /15/. Byl pilným a horlivým duchovním správcem. Jeho zásluhou byl zřízen oltář Bolestné Matky Boží po levé straně kostela. /15/.

Třetím v řadě administrátorů byl Jan Weniger od roku 1746 do roku 1768 /15/. Narodil se v Ronšperce v domě čp. 9. /15/. Nebyl však oblíben u vrchnosti ani u měšťanstva a zakusil za svého působení v Ronšperce dost protivenství. /15/.

Bral si sem neomisty, aby mu pomáhali. /15/. Jako kaplani tu působili v roce 1751 Josef Praun, v roce 1752 a 1753 Josef Reiff, v roce 1753 a 1754 dřívější administrator ~~domovník~~ Ignác Stössl, v letech 1754 až 1758 Erhard Liebermann, roku 1758 a 1759 Jiří Josef Braun, v roce 1758 a 1759 i Jan Keck, od prosince 1759 Antonín Wutz, pak od prosince 1760 Josef Bäck, od listopadu 1761 Jan Preywisch a od dubna 1764 Dominik Stögelbauer. /15/.

Administrator Weniger žádal po smrti meclovského faráře Reissera do Meclova, ale nepodařilo se mu to a dostal se tam až po smrti nového faráře Denglera v roce 1768, ale pobyl tam jen tři roky. Zemřel roku 1772. /15/.

Jeho nástupcem v administratuře ronšperské byl Antonín Wutz od 28. 4. 1769. /15/. Ten byl rodák z Drahotína a byl jako neomista v roce 1760 v Ronšperku již kaplanem a poté 6 let kaplanem v Horšovském Týně. /15/. Ač se snažil zlepšit hospodářský stav administratury nedařilo se mu to mnoho, protože bylo několik let příliš vlhkých a v roce 1772 dokonce hlad. /15/.

Hospodářství administratury bylo také příliš zanedbané z dřívějška. Protože administratura neměla ani žádnou stodolu, spachtoval si půl stodoly. /15/. Posléze se stal i on farářem v Meclově.

Kaplany byli za jeho času až do září roku 1769 Dominik Stöglbauer a od 7. září 1769 Václav Mehler. /15/. Po odchodu Wutzově do Meclova stal se Václav Mehler od 17. května 1772 sám v Ronšperku administrátorem. /15/.

Mehler založil farní kroniku, do které zapsal rozsáhlé zápisy z doby předcházející i současné. Narodil se v Teplé 4. ledna 1742. /15/. Ve dvanácti letech přišel do Prahy na studie a dne 3. ledna 1768 měl prvním primici u Servitů. /15/. Kaplanem v Ronšperce byl jak již řečeno od 7. září 1769. /15/. Nebyl však zdrav, měl souchotiny a odešel proto roku 1788 /11. května/ z administratury a žil pak na odpočinku ve zrušeném pivovarském klášteře. /15/. Kaplani se vystřídalo za jeho působení 7 či spíše 6, protože jeden z nich tu byl dvakrát. Byli to: od června 1772 do srpna 1773, od prosince 1773 do června 1780 Josef Sommer, od června 1780 do července 1784 Štěpán Mehler, od prosince 1784 do září 1786 Jiří Kilian, od listopadu 1786 do března 1787

Auguston Grossmann, od května do září 1787 opět Štěpán Mehler a od ledna do května 1788 Václav Kilian. /15/.

Kaplan Jiří Kilian dostal se z Ronšperka do Rybníka. Byl tam prvním lokalistou po založení lokality.

Za doby Mehlerovy došlo také konečně ke stavbě samostatné školní budovy. Škola byla postavena hned vedle farní budovy, tam kde v roce 1912 postaven po jejím zbourání rohový dům čp. 55./15/. Roku 1777 bylo započato s výkopem základů./15/. Vedením přípravných prací, dohledem na stavbu a vyúčtováním stavby pověřila vrchnost, to jest Filip Vilém z Linker a Lutzenwiche administrátora Mehlera. /15/. Ten také zapsal ~~popis~~ popis stavby do farní kroniky a zakreslil tam i plán nové školní budovy. /15/.

K slavnostnímu otevření nové školy došlo 21. října 1778./15/. Toho dne sloužil administrator Mehler slavnostní mši za přítomnosti pana Filipa Viléma, jeho choti, zámeckého úřednictva, celého městského magistrátu a mnoha měšťanů. /15/. Poté se odebrala vrchnost do školy, kde se k nim přidružil i bývalý administrator, v tu dobu již meclovský farář Wutz. /15/. Administrator Mehler pak školu vysvětil, načež ji vrchnost odevzdala magistrátu. Pak promluvil ještě administrator a následovala zkouška žáků ze všech předmětů. /15/. Na zámku byla pak hostina, na kterou byli pozváni i kněží. /15/.

Administrator Mehler napsal pak do kroniky, že dostal tehdy na památku šest stříbrných lžiček a kaplan Sommer jednu. /15/.

Administrator Mehler sestavil také chronogram který byl napsán nad vchodem do nové školy a který zněl: AnnVM eXstrVCta sChola VIdebItIs.

Učitel, kterým byl tehdy Jan Jiří Schmidt, mohl se tedy také konečně odstěhovat z fary a ta byla pak celá volná pro duchovní správu. Dne 9. září 1781 byla administratura povýšena na faru a Václav Mehler se stal prvním ronšperským farářem./11/.

Po odchodu faráře Mehlerastal se v Ronšperce farářem dosavadní kaplan Václav Kilian a to od 15. září 1788./15/. Ten se narodil v Eisen-
dorfu a byl dříve kaplanem v Kenicích, ale nechtěl tam zůstat, poněvadž neuměl česky. /15/. Farářem v Ronšperce byl do 9. května 1896, kdy odešel jako farář do Meclova. /15/. Kaplan/ byl/ za jeho doby od října 1788 do září 1795 Jan Rupert. /15/.

Po jeho odchodu do Méclova byl v Ronšperce prozatím jako administrator 4 od 10. března 1796 Václav Štiss, který se tu pak stal farářem od 6. května 1796 a byl jím pak až do dubna 1813. /15/. Před příchodem do Ronšpetka byl kaplanem v Šitboři. /15/.

Kaplany byli za jeho času: od června 1796 do března 1797 Theobald Payer, Jakub Adam v říjnu 1798, Pavel Brunner od března 1799 do března 1801, Severin Jetter v červnu a červenci 1801, Ubalduš Schmitz v září 1801, Jan Preywisch od října 1806 do října 1807, Jakub Wissnauer, pozdější farář, od listopadu 1807 do září 1808, Václav Fletl od listopadu 1808 do července 1809 a František Scheller od srpna 1809 do října 1814. /15/. Druhá polovina kaplanování Schellerova spadá již do času faráře Wissbauera, který tu byl od dubna do července 1813 administrátorem a od 17. července 1813 farářem. /15/.

Jakub Wissbauer, rodák z Kašperských Hor, narodil se 24. března 1784. Byl v letech 1807 a 1808 v Ronšperku kaplanem a od roku 1810 lokalistou v Rybníku. /15/. Byl dne 25. října 1835 raněn mrtvicí a zůstal pak již k vykonávání svých prací nezpůsobilým. /15/. Teprve roku 1837 byla mu však přiznána penze. /15/.

Kaplany za jeho času byli: František Scheller do října 1814, Matouš Pangerl od března 1815 do června 1819, Josef Steiger od října 1819 do srpna 1826, Antonín Wolf od března 1827 do března 1828 a Václav Vítěk od října 1828 do listopadu 1831. /15/. Posléze v lednu ~~1832~~ 1832 se stal kaplanem Jakub Skuhra, který tu pak byl administrátorem od června 1837 do 18. září téhož roku 1837, kdy se stal farářem. /15/. Kromě toho byl tu od srpna 1836 jako druhý kaplan Matyáš Simon, který tu pak zůstal i za Skuhry až do 22. srpna 1846. /15/.

Farář Jakub Konstantin Skuhra se narodil 17. července 1806 v Jindřichově Hradci. /15/. Za jeho času byly k Ronšperku přifařeny Zámělič /od Šitboře/, a Hvoždany /od Hory sv. Václava/. /15/. Když zemřel 28. dubna 1859 méclovský farář Matouš Pangerl - také někdejší ronšperský kaplan - stal se Skuhra farářem v Méclově. Zemřel 13. listopadu 1862. Za jeho farářování byl roku 1857 rozšířen hřbitov o 90 čtverečních sáhů směrem severním, ke stodolám. /15/.

Kaplanem byl za jeho doby již prve zmíněný Matyáš Simon, pak od srpna 1846 do června 1854 Jan Wagner a od srpna 1854 Jakub Stifter, který se stal po odchodu Skuhrově ode dne 22. srpna 1859 do 28. listopadu 1859 administrátorem a od dne 28. listopadu 1859 pak farářem. /15/.

Do farní kroniky zapsal farář Skuhra soupis kaplí a křížů v jeho době v jeho farnosti stojících. Faráři Stifter a Weber v tom pak pokračovali. /15/.

Podle Skuhrova soupisu stála tehdy již Mariánská kaple v ulici k Šitboři. Byla udržována rodinou Regnerů. Na cestě do Ohnišovic stála již Prokopská kaple, kterou postavila roku 1830 Anna Křttnerová.

Ve zdi parku byla již tehdy kaplička Ježíše, Marie a Josefa, která byla udržována držiteli papírny. /15/.

U Bělovic stála kaple sv. ~~Erasmia~~ Erasma, kterou udržovalo panství.

Ve Vlkanově u dvora stál kříž, který udržovala vrchnost. /15/.

Na místě, kde byli pohřbeni vojáci z francouzské války za zámek, byl tehdy dřevěný kříž. /15/.

V létě roku 1949, kdy v zámku bylo ubytováno vojsko pohraniční stráže, dal osvětový důstojník, poručík Dubský, kopat v zámeckém parku v místech za křížem, zasazeným ve zdi proti ulici mezi stodolami a starým hřbitovem. Asi 10 m za zdí - přímo v místech kde je v ní zasazen kříž - bylo nalezeno silně ztrouchnivělé dřevo čtyřhranné, profilu asi 15 x 15 cm, svisle osazené - asi zbytek onoho bývalého dřevěného kříže. Mezi tímto zbytkem kříže a zdí nalezena kostra ležící hlavou k západu. Ničeho u ní nebylo nalezeno.

Pokračujeme dále podle Skuhrova soupisu : Kamenný pomník ~~sv. sv.~~ nejsvětější Trojice stál u domu čp. 91. Byl postaven roku 1736 a patřil majitelům domu čp. 91. /15/.

Majetkem města byla z cihel postavená Boží Muka u cest k sv. Jiří, k Mnichovu, k Vlkanovu a k Záměliči, zřízená pro prosebné dny a kamenný sloup u t. zyg. Uterlgraben. /15/.

Kudy chodila prosebná procesí a průvody, je zaznamenáno z doby o něco pozdější v městské německé kronice : Na sv. Marka ku kříži proti starému hřbitovu, odtud ke kříži v "Uterl", dále ke kříži na rozcestí pod nynějším nádražím u české školy a pak ke kapli ve zdi proti papírně /17/.

Na Boží Tělo k oltářům, které stávaly u domu čp. 21, 13, 6 a u vchodu do zámku. /17/.

V první prosebný den jako na sv. Marka. /17/.

V druhý prosebný den k Prokopské kapli, odtud ke kříži na rozcestí Vlkanov - Šitboř, odtud ke kapli u "Příkopů" a dále ke kapli na mostě. /17/.

O třetím prosebném dhu ke sloupu u "Hubertusu", t.j. k pozdějšímu hotelu "Svornost", /pak Lidovému domu/, odtud pak ke sloupu u silnice na Mnichov, odtud k sloupu u nového hřbitova a dále k soše sv. Jana u kostela. /17-.

~~U sloupů u Mnichova a u sloupů u silnice k Mnichovu zasadil učitel~~

U sloupu v Uterlu a u sloupu při silnici k Mnichovu zasadil učitel roku 1839 lípy. /17/.

Nástupce Skuhrův, farář Jakub Stifter, se narodil v Horní Planě 29. dubna 1821. /15/. Byl vysvěcen 1. srpna 1846 a hned nato ustanoven kaplanem v Meclově. /15/. Působil od roku 1854 v Ronšperku a stal se tu od 11. listopadu 1859 farářem, kterým byl pak až do května 1863, kdy se stal farářem v Meclově. /15/. Zemřel 23. prosince 1875. /15/.

Jako kaplana měl od listopadu 1859 Vincence Karyho, který se tu stal po odchodu Stifterově administrátorem v květnu roku 1863 a vykonával tuto funkci do srpna téhož roku. /15/. Zároveň byl při odchodu Stifterově dosazen do Ronšperka v květnu 1863 kaplan Bedřich Holub. /15/.

Farář Stifter připsal do farní kroniky tyto další kříže:

kamenný sloup se železným křížem na cestě k Vlkanovu, patřící rodině Kralovcově v Ronšperku čp. 116 a druhý takový kříž na cestě k Tanzenmühle, který postavila Anna Grossová, jakož i další v Záměličí, který postavil sedlák Mikuláš Riess a jehož udržování náleželo k domu čp. 7 v Záměličí. /15/. Kamenný sloup se železným křížem na pěšině ke Hvožďanům postavil roku 1864 sedlák z čp. 2 ve Hvožďanech. /15/.

Jiný kamenný sloup s železným křížem postavil roku 1866 na cestě k Mnichovu při cestě z Hvožďan do Šitboře Jiří Heid z Hvožďan čp. 17 a další na cestě "am grassigen Weg" postavil hrabě František Coudenhove na místě, kde roku 1865 blesk zabil člověka. /15/. Byl to čeledín Josef Ratay z Drahotína a byl zabit při orání. /85/.

Nástupce Stifterův, farář František Xaver Paule, narodil se v Prielthalu v Čechách 3. prosince 1804. /15/. Byl vysvěcen 24. července 1832 a ustanoven kaplanem v Meclově. /15/. Od 29. dubna 1842 byl administrátorem v Šitboři a od 23. srpna téhož roku /1842/ administrátorem v Pivoni, pak lokalistou a konečně farářem tamtéž. /15/. Od 22. srpna 1862 byl pak farářem v Ronšperku a to až do své smrti 25. dubna 1871. /15/. Byl pochován na hřbitově nízko hlavního kříže. /15/.

Kaplan Bedřich Holub byl v Ronšperce až do července 1867, poté byl tu kaplanem od srpna 1867 až do roku 1869 Josef Weber /pozdější farář/ a od září 1869 Theodor Puchta, který se stal po smrti Paulově od 25. dubna 1869 administrátorem. Farářem se pak ale nestal on, nýbrž předešlý kaplan Josef Weber a to od 26. července 1871.-/15/.

Farář Weber byl ronšperský rodák. Narodil se 23. listopadu 1837./15/. Jeho otec byl měšťan a sednický mistr, matka byla rozená Dietzková z čp. 6./15/. Dětstvo v gymnazium v Planí a theologii v Č. Budějovicích. Byl vysvěcen 24. července 1864 biskupem Valerianem Jirsíkem a poslán jako kaplan do Železné Rudy./15/. Působil pak v letech 1867 až 1869 v Ronšperku, jak uvedeno již výše. /15/. Od 7. září 1869 byl farářem v Šitboři./15/. Farářem ronšperským se stal od 26. července 1871 a byl jím do 22. ledna 1882, kdy zemřel. /15/. Byl pochován na hřbitově v rodinném hrobě blíže vchodu. /15/.

Kaplany byli za jeho působení Jiří Týkal od září 1871 do dubna 1875 a Jakub Weber od srpna 1879 do roku 1882./15/.

Farář Weber připsal ve farní kronice kříž na cestě k Sedlci, který postavil Ignác Völkl z čp. 23, železný kříž u t.zv. Papierschleife u Mnichova, který patřil rodině Plenigerové z Hvožďan a kapli sv. Jana na mostě, která byla vysvěcena roku 1880. Po snesení mostu poškozeného velkou vodou byla roku následujícího /1881/ postavena mimo most./15/.

Po smrti farář Webera byl tu od března do 24. dubna 1882 Jan Ptáček, načež od 24. dubna 1882 do 7. ledna 1897 byl tu farářem někdejší kaplan Tomáš Pelnář. /15/. Ten se narodil 19. října 1844 ve Starém Klíčově. Vysvěcen byl 16. července 1871 biskupem Valerianem Jirsíkem a ustanoven kaplanem ve Všerubech, kde byl tehdy farářem Jiří Kohout rodem z Ohnišovic. Pak byl od 14. října 1872 kaplanem v Ronšperku a pak byl dán jako pomocník nemocnému churavému faráři Jakubu Stifterovi do Meclova a byl po jeho smrti roku 1875 administrátorem v Meclově, roku 1876 administrátorem v Šitboři, ještě téhož roku pak administrátorem v Rybníku a pak farářem v Rybníku až do roku 1882/15/.

Až do roku 1884 byla služba na kůru, kterou vykonával učitel, spojena i se službou kostelnickou, kterou ale učitel - ředitel kůru- vykonával placenými pomocnými silami. /1884/ /17/.

Kaplany za doby Pelnářovy byli Jan Pravda od září 1887 do října 1888, Václav Hojda od listopadu 1888 do října 1891, Wojtěch Siegmund od října do prosince 1891/onemocněl a odešel pak z Ronšperka 24.1.1892 a po osmi dnech u svých rodičů zemřel. /17/, pak Evald Landschau novokněz od září 1892 do září 1894 / přeložen do Mutěšina/ a Josef Mauritz od října 1894 do 7. ledna 1897, kdy se stal farářem. /15/.

Farář Josef Mauritz se narodil v Prachaticích dne 8. února 1869./15/.

Byl vysvěcen 22. července 1894 a ustanoven kaplanem v Ronšperku, kde zůstal pak i jako farář./15/. Zemřel 24. května 1902 a byl pochován na hřbitově vedle hlavního kříže. /15/.

Kaplany byli za jeho doby Josef Grösel od 9. září 1897 do září 1898, František Lex od září do prosince 1898, kdy onemocněl a odjel./17/. Pak Vavřinec Pux od 31. prosince 1898 do října 1900, Karel Balík od 21. října 1900 do srpna 1901 a Václav Knetl od srpna 1901 až do smrti Mauritzovy 24.května 1902, kdy se stal administrátorem./15/.

Knetl byl rodák z ~~Kolína~~ Buršic u Kolína. /15/. O kaplanu Karlu Balíkovi se dovídáme z farní kroniky, že nebyl příliš oblíben a že byl Čech. /15/.

Knetl byl administrátorem od 1. září 1902./15/. Právě v době jeho administrování byl ve dnech 12. až 14. srpna 1902 postaven na novém hřbitově, tehdy právě zřizovaném, ústřední kříž a dne 18. srpna 1902 byl položen základní kámen ke hřbitovní kapli. /15/. Téhož dne bylo započato s bouráním jižní-kostelní věže, neboť dva dny před tím /16.8.1902/ nařídila komise její sнесení pro chatrnost a nebezpečnost. /15/.

Za jeho administrování byl tu kaplanem Jan Rypl od června 1902 do 13. října 1903./15/.

Dne 1. září 1903 stal se farářem Alois Simeth./15/. Ten se narodil v Neuhořově u Nýrska, byl vysvěcen 19. července 1891 a poslán jako kaplan do Č. Krumlova a od roku 1893 byl kaplanem v Horšovském Týně. /15/.

~~Zamýšleno bylo postavení nového hřbitova na místě starého hřbitova u kaple~~ Nový hřbitov byl vysvěcen 1. listopadu 1902 a 19. března 1903 i hřbitovní kaple. /15/.

V srpnu 1902 bylo započato se stavbou budovy kláštera a vysvěcena 6. dubna 1903. /15/.

Dnem 17. září 1906 byla fara povýšena na děkanství. /15/. Stalo se tak dekretem ze 17. září 1906 č. 8420 na základě výnosu ministerstva kultu a vyučování z 30. srpna 1906 č. 31477./17/.

Dne 7. února 1907 zemřel budějovický biskup Dr. Martin Říha, který byl roku 1906 jmenován čestným měšťanem ronšperským . Diplom o tom byl mu odevzdán 24. října 1906./15/.

Roku 1913 zemřela sestra Leontia Lengertová po čtyřicetileté činnosti v klášterní škole a byla pochována na novém hřbitově nedaleko kaple./16/.

Kaplany byli za doby Simethovy Josef Rypl do 13. října 1903, Jan Pátek od 13. října 1903 do 1. září 1906, Dominik Šanda od 1. září 1906 do 1. září 1912, Antonín Juránek od 1. prosince 1912.

V těchto dobách došlo k provedení nové kostelní stavby a to velké kaple sv. Markéty ve Vranově. Vysvěcena byla 18. července 1909.

Děkan Simeth byl jmenován kanovníkem a odešel z Ronšperka 24. července 1916./17/. Kaplan Juránek byl ustanoven administrátorem a novým děkanem byl pak jmenován dosavadní farář pivoňský, někdejší kaplan ronšperský Dominik Šanda. /17/. Nastoupil zde 29. října 1916. /17/. Administrátor Jiránek byl zároveň přeložen do Č. Budějovic. /17/.

Dominik Šanda se narodil 4. srpna 1880 v Černovsi v okrese prachatickém. Studoval gymnázium v Č. Budějovicích a maturoval roku 1900. Pak studoval roku 1902 práva v Praze a potom seminář v Č. Budějovicích. Dne 16. června 1905 byl vysvěcen a po roce ustanoven kaplanem v Ronšperku, kde pobyl až do září 1912, načež se stal administrátorem v Šitboři do konce roku 1912 a pak až do října 1916 byl farářem v Pivoni. Děkanem v Ronšperku – Poběžovicích byl až do své smrti. Zemřel 20. dubna 1937 v 1/2 1 hodiny v noci. Byl pochován na novém hřbitově u hlavního kříže.

Za časů Šandových byl tu kaplanem v lednu 1919 Antonín Říha a od února do května 1919 Jan Pičman, od 6. srpna 1936 pak Jan Thema, který po smrti Šandově byl administrátorem. Po odtržení pohraničí administroval i faru v Meclově. V létě 1940 byl mu dán zákaz vyučovati ve škole, byl pak 15. října 1940 přemístěn do Šitboře a 15. února 1941 zatčen.

Od 15. října 1940 byl tu ustanoven Jan Jiří Welsch, rodák z Holandska, který byl na podzim roku 1939 dosazen do Meclova a odtud pak do Poběžovic. Byl v Poběžovicích až do srpna roku 1943 kdy odešel do Bamberké diecéze. Administroval tu pak šitbořský farář ~~Mannmann~~ Maurer až do listopadu 1944. Pak přišel z Vídně začátkem prosince 1944 Dr. Mathaus Barfüssler, který odtud odešel do Německa v první polovině července 1945. Jan Thema, který se vrátil z koncentračního tábora vypomáhal v tu dobu na farnosti v Semněvicích a byl pak ustanoven administrátorem v Poběžovicích od 6. srpna 1945. Administroval zároveň i fary v Šitboři, Hoře s. Václava, Pivoni a Rybníku.

Vrátíme se nyní zase k ronšperským matrikám. Druhá kniha matrik začíná od roku 1703 a sahá do roku 1745./12/. Dne 18. dubna 1710 byl křtěn František Ignác, syn Jana Mexera a jeho ženy Markéty, kmotrem byl František Ignác z Wunschwitz, svědky Daniel Bohumír z Wunschwitz a Anna Feliciana z Wunschwitz; paní na Ronšperku. /12/.

Dne 9. října 1720 byla pokřtěna 16ti letá židovská dívka na jméno Terezie Marie Anna Rosina. Kmotrou byla Anna Terezie hraběnka z Trautmansdorfu a Weinbergu, paní na Horšovském Týně a Hostouni, svědky byli Jiří Wolfgang Mule z Valdova, pán Ronšperský, Anna Magdalena Mulcová z Valdova a Jan Jindřich Diensbier, správce ronšperského panství./12/.

Dne 8. srpna 1721 byla pokřtěna Marie Anna, dcera kantora Tobíáše Kolbenschlaga a jeho manželky Marie Kateřiny. Kmotrou byla Marie Anna Jenovefa Mulcová z Valdova a svědky byli Jan Jindřich Diensbier, Valentin Gartyk a Regina Kutscherová, všichni z Ronšperka. /12/.

Dne 10. srpna 1723 byla pokřtěna Walburga, dcera Adama Stiebra a Barbory Stiebrové. Kmotrou byla Barbora Fuckerová z ronšperské papírny. Svědky byli Jan Jindřich Diensbier a Kateřina Praunová, dcera Jana Prauna. /12/.

Dne 10. října 1737 byl pokřtěn židovský chlapec jménem Jan Jiří Kristian Josef, kmotrem byl Jan Jiří Josef Antonín Maria hrabě z Königsfeldu a Ondřej Josef Otto z Ottenthalu. /12/.

Dne 23. září 1722 byl pohřben Ondřej Fucker, měšťan a papírník ronšperský. /12/.

Prohlédneme i další knihy:

Kmotrem Osvalda, syna Šimona Galla, byl při křtu dne 26. června 1746 Osvald Hasaneck, purkrabí hraběte z Königsfeldu. /12/.

Papírník z Pivoně, Jan Jiří Pfitzner byl kmotrem Jana Antonína, syna Jana Jiřího Neumanna dne 8. dubna 1750./12/.

Papírník Baltazar Petr Kieswetter z panství trhanovského byl kmotrem dne 6. října 1750 Mikuláši Baltazaru Kutscherovi, synu Ignáce Kutschery./12/.

Syn ronšperského papírníka Jakuba Fickera a jeho manželky Jany, Jan Jiří Ondřej, byl křtěn 15. ledna 1751 a měl kmotrem panského úředníka Jana Jiřího Illinga z Újezda sv. Kříže. /12/.

Ronšperský kantor Jiří Purkholzer byl kmotrem 25. července 1751 Jiřímu Jakubovi, synu panského kancelářského sluhy Krištofa Streichera. /12/.

Dne 2. září 1751 byla křtěna Marie Alžběta Valburga, dcera hospodářského ředitele zdejšího panství Jana Michala Kirchnera a jeho ženy Marie Kateřiny, při čemž byla kmotrou Alžběta Heubois, manželka Ignáce Haubois z Edinburgu v Anflii, komornice baronky z Linker a Lutzenwiche a svědkem Jan Mikuláš Fridrich, komorník barona z Linker a Lutzenwiche. /12/.

Dne 5. dubna 1752 byl křtěn Josef Krištof, syn hospodářského ředitele Jana Krištofa Geerse a jeho manželky Alžběty Zuzany Jany. Kmotrem byl Jan Daniel Krištof z Linker a Lutzenwiche, spravující v tu dobu panství ronšperské. /12/.

Dcera ronšperského kantora Jiřího Schmida a jeho ženy Marie Evy, Františka, byla křtěna 26. září 1752. /12/.

Dcera ronšperského papírníka Jakuba Fickera a jeho ženy Jany, Kateřina byla křtěna 25. listopadu 1753. /12/.

Administrator Weniger zaznamenal v matrice úmrtí své matky Doroty, která zemřela 15. dubna 1754:

"Téhož roku dne 15. dubna svoji duši odevzdala Bohu nejmilejší moje matka Dorota Wenigerová, dne 14. důstojným pánem Karlem Freywischem, zdejšího kooperátorem všemi posledními svátostmi zaopatřena, dne 17. důstojným pánem Wolfgangem Denglerem, farářem mecliovským pohřbena, jejíž tělo na hřbitově sv. Antonína odpočívá." /12/.

Pro porovnání něco čísel:

Roku 1770 bylo křtěno 31 dětí z Ronšperka, z toho 17 chlapců a 14 děvčat, z Mlýnce 5 dětí a z Vlkanova 9 dětí. /12/. Mezi dětmi z Ronšperka bylo českých rodových jmen celkem 6. /12/. Křestní jména dětí byla: Matyáš, František, Petr, Jan /2x/, Karel, Josef /3x/, Ondřej, Jan Josef /2x/, Wolfgang, Antonín, Michal, Ferdinand, Jan Ondřej,

Magdalena /2x/, Alžběta, Apollonie, Anna ~~Margareta~~ Regina, Kateřina /2x/, Marie Kateřina, Anna Markéta, Anna Marie, Barbora, Markéta /2x/, Marie Anna. /15/.

Svateb bylo roku 1770 z Ronšperka 7, z Mlýnce 2, z Vlkanova 1. Pohřbů bylo z Ronšperka 32, z Mlýnce 2, z Vlkanova 5, z Bělovic 1. Mezi zemřelými z Ronšperka byla jen 3 česká rodová jména. /12/.

~~Magdalena, Matyáš, František, Petr, Jan, Karel, Josef, Ondřej, Jan Josef, Wolfgang, Antonín, Michal, Ferdinand, Jan Ondřej, Magdalena, Alžběta, Apollonie, Anna, Regina, Kateřina, Marie Kateřina, Anna Markéta, Anna Marie, Barbora, Markéta, Marie Anna.~~

Od roku 1771 jsou matriční zápisy důkladnější. Zajímavé jsou zápisy o pohřbech. Roku 1771 a 1772 řádila podle Liebschera v Ronšperku tyfová epidemie a zkosila 122 lidí. -5/. Matrika nám ukazuje, že v roce 1771 bylo

pochováno 52 lidí, z nich 40 z Ronšperka a v roce 1772 120 lidí, z nichž ronšperských 90, kdežto roku 1772 již jen 27 osob celkem, z nichž z Ronšperka jen 21. /12/. Je tedy vliv epidemie dobře patrný.

V roce 1775 zemřelo ronšperských 10, v roce 1776 46, v roce 1777 27, v roce 1778 33, v roce 1779 39 a v roce 1780 23. /12/.

Největší měsíční počet úmrtí v epidemii roku 1771 a 1772 v Ronšperku byl 16 v dubnu, 11 v březnu a 11 v září 1772, kdežto v roce 1771 bylo nejvíce 9 v květnu. /12/.

Úmrtnost dětí byla ohromná. Ze všech zemřelých v pětiletí 1776 až 1780 bylo dětí do 1 roku 26%, od 1 do 4 let 23% a od 4 do 10 let dalších 6%, takže celých 55 % všech zemřelých byly děti do stáří 10 let. /12/.

Do 20 let zemřelých bylo 3 %, do 30 let pak 4 %, do 50 let 6 %, do 60 let 6 %, do 70 let 10%, do 80 let 8% a ve věku přes 80 let zemřelo 5 % lidí. /12-/

Nejstarší z nich byl vysloužilý voják Jiří Helget z čp. 44, který zemřel ve věku 97 let a byl pochován 3. ledna 1777 a druhá byla Magdalena Bischofová z čp. 68, zemřelá ve věku 95 let, která byla pochována 19. srpna 1780. Téhož dne bylo pochováno čtyřměsíční dítě Josef Wurscher z téhož domu. /12/.

Křtin bylo z Ronšperka v roce 1776 42, roku 1777 40, pak 37,35, roku 1780 42, v čemž však nejsou započteny děti nemynželské, kterých bylo za těch 5 let z Ronšperka pokřtěno 5. /12/.

Dne 26. ledna 1776 se narodila Janu a Markétě Mentovým v čp. 18 trojčata Ondřej, Voršila a Markéta. Dne 12. března 1777 byly pochovány Voršila a Markéta, dne 26. června 1778 pochována jejich matka Markéta ve věku 35 let a dne 27. srpna téhož roku poslední z trojčat, Jan. /12/.

Projděme si nyní stavby které sloužily v Ronšperku církevním účelům :

Kostel Nanebevzetí Panny Marie.

Kostel stávil Dobrohost z Ronšpěrka v letech 1498 až 1501. Roku 1632, kdy byl Ronšperk postižen velkým požárem, vyhořel i kostel. /18/.

Zevně jeví se kostel jako jednolodní stavba bez ozdob. Kněžiště má typický půdorys gotických kněžišť, střecha nad lodí je vyšší než nad kněžištěm. V průčelí je jedna věž z původních dvou. Průčelí je opatřeno čtyřmi jednoduchými gotickými opěrami, z nichž obě nárožní jsou značně mohutné.

Po sedmi stupních vystupuje se k jednoduchému gotickému hlavnímu vchodu. Vstupuje se do předsíně, oddělené od vlastní lodi dvěma pilíři. Předsíň má tři vedle sebe ležící díly, rozprostírající se dohromady na celou šířku lodi, to je 9,80 m o společné hloubce 2,55 m. Do pravého dílu předsíně jsou vestavěny dřevěné schody vedoucí na kůr, na který je přístup i zvláštním vchodem dvířky v průčelí kostela.

Vlastní loď má šířku 9,80 m a délku 9,40 m. Je kryta dřevěným kasetovým stropem, který byl zřízen za časů Šandových.

Kůr je předložen před pilíře až do samé lodi a je nesen dvěma sloupky nahrazenými dřevem obloženými, které stojí v lodi před dříve již zmíněnými zděnými pilíři chrámové předsíně.

Po levé straně lodi je postranní, menší a rovněž gotický vchod do kostela. Tu se do lodi sestupuje po třech stupních dolů. Okna jsou po obou stranách lodi vždy dvě vysoká a jedno nižší, které totiž nedosahuje tak nízko dolů. Okna jsou nahoře ukončena kruhovým segmentem. Jsou všechna zasklena sklepy s pěknou ornamentální výzdobou. Nápis na nich oznamuje, že zasklení je darem Anny Hammové.

Pod prvním vysokým oknem je po obou stranách lodi po jednom malém výklenku s rovnou zadní stěnou, pod druhým oknem je v každé stěně výklenek hlubší se zadní stěnou půlkruhovitě vyduťou. V tomto výklenku po levé straně lodi stojí polychromovaná socha sv. Jana Nepomuckého, skreslených rozměrů a silně poškozená.

Na pravé straně je mezi výklenky upevněna přední stěna tumby pítáře z bývalé kaple sv. Jana Nepomuckého v zámku. Je černá s pozlaceným reliéfem obětování Izáka. Nad ní je zavěšen mezi okny obraz klečícího sv. Karla Boromejského, pocházející z bývalé kaple ve zdejší klášterní budově. Obraz rozměrů cca 1 x 2 m, nahoře do polokruhu zaoblený, je všední prací.

Ná triumfálním obloukem zříme štukový znak Daniele Norberta Pachty z Rajova, majitele zdejšího panství v letech 1659 až 1682, který dal zhotoviti nynější klenbu kněžiště. Po praví straně jeho znaku je znak jeho první manželky Ludmily Mnišovské ze Sebuzína a po levé straně jeho druhé ženy Mechthildy z Heisteru.

Po levé straně lodi stojí oltář Bolestní Matky Boží. Ten ~~byl~~ byl zhotoven za administrátora Jiřího Adama Fischera /1743 až 1745/ a bývalý oltář prý byl odvezen do Horšova. /15/.

Hlavní oltářní obraz na něm je obdélníkový po výšce postavený a představuje Matku Boží pod křížem s mrtvým Synem na klíně položeným. Po obou stranách obrazu jsou sochy dvou velkých letících andělů s rukama vztaženými tak, jakoby obraz nesli. Pod hlavním obrazem je ozdobná kartuše s pěkně malovanou poslední večeří a nahoře nad obrazem zdobí oltář vysoké sousoší kříže obletovaného sedmi anděličky, pod nímž klečí Maří Magdalena. Po stranách stojí samostatné sochy sv. Jana Evangelisty a Nikodéma.

Po pravé straně lodi je oltář Zmrtvýchvstání Páně. Oltářní obraz je velmi pěkně malovaný. Pod ním je kartuše s nápisem: Hoc altare in honorem propriis sumptibus fieri curavit generosus Dominus Ioanes Henricus de Bedeberg Caesaræ majestatis vigintierum præfectus. Anno Chsti 1653.

Po pravé straně této kartuše je znak, mající štít svisle rozpoltěný, v pravém stříbrném poli černý vlk s beránkem v tlaně, v levém černém či modrém poli červené břevno, nad štítem zlatá přilba s korunou, klanot černý vlk s beránkem v tlaně, pokrývky zlato - červeně - modré /černé/. Po levé straně kartuše je stříbrný štít s černým sokolem či orlicí držícím ve spárech zlatého hada, pokrývky modro - červené. Vzhledem k nepřesným heraldickým barvám se zdá, že byly později neodborně opravovány a přemalovány.

Nad hlavním ~~místem~~ obrazem tohoto oltáře je nad římsovým v oválu obraz Boha Otce, po stranách klečí sochy dvou proroků. Po obou stranách hlavního obrazu jsou pěkné sloupy a po jich vnějších stranách stojí na konzolách sochy sv. Petra a Pavla.

Velmi podobný oltář je hlavní oltář kostela v Chýlicích, okres Rokycany.

Hlavní oltář prozrazuje silnou slohovou příbuznost s tímto oltářem a také i jeho původcem je Jan Jindřich z Bedenburku.

O kazatelně, která je po pravé straně na přechodu z kněžiště do lodí, píše Liebscher, že ji dal zhotovit a svým znakem opatřit Daniel Norbert Pacht z Rajova. /5/.

Nyní jeví se nám práce aspoň spodního dílu kazatelny naprosto příbuzná s postranním oltářem Bedenberkovým a hlavním a pachtův erb na ní také již není. Ovšem, výzdoba kazatelny byla jistě několikrát opravována - naposledy za děkana Šandy.

Hlavní oltář má čtyři sloupy. Mezi prostředními je velmi pěkná hlavní socha Panny Marie s Ježíškem, po levé straně mezi sloupy socha sv. Josefa a po pravé straně socha sv. Václava.

Nad sochou Panny Marie je vytvořen pozlacený baldachýn s kupolovitou střechou, na níž nahoře stojí nyní znak hrabat Coudenhove a před ním stály sochy dvou andělů postavené tam v poslední době, ~~odstraněny~~ Zcela nahoře stojí socha Pána Ježíše. Po stranách stojí nahoře vlevo sochy sv. Jáchyma a sv. Vojtěcha, vpravo sv. Norberta a sv. Jindřicha. Na svatostánku byly nahoře sochy dvou andělů, odstraněné roku 1949, uprostřed ~~na~~ kříž.

Ve zdi po levé straně oltáře je zazděna náhrobní deska zakladatele kostela Dobrohosta z Ronsperka. Je z červeného mramoru. Nese znak Dobrohostův a nápis: Anno Domini 1506 die 29. Maii obiit Domino regni Bohemiae Baro Dobrohost de Ronspergk et in Tin, huius Castri, Ecclesiae Civitatisque Fundator, defensionisque christianae fidei Adjutor, cuius anima in pace requiescat.

Vedle tohoto kamene je zazděn fingovaný náhrobní kámen z umělého kamene s erbem rodu Coudenhove a s nápisem: Franz Carl Reichsgraf von Coudenhove geb. zu Wien am 16. Februar 1825 gestorben zu Ottenheim am 16. Juni 1893.

Na pravé straně oltáře je ve zdi zazděn žulový náhrobní kámen Petra ze Švamberka. Je na něm vytesána celá postava Petrova a k němu německý nápis.

Vedle je opět fingovaná náhrobní deska z umělého kamene s erby a nápisem: Marie Reichsgräfin von Coudenhove geb. von Galerhis Petersburg am 16. Jänner 1840, + Ronsperg am 11. März 1877.

Vysoká gotická okna v kněžišti jsou pěkně zdobena ornamentálně i postavami svatých. Levé okno nese obraz sv. Jana Nepomuckého a sv. Aloise, střední okna za oltářem má jen jednoduchou výzdobu ornamentální, na skle pravého okna jsou postavy sv. Josefa a sv. Aloise a nápis: Gewidmet von den Jungfrauen der Pfarrgemeinde Ronsperg 1904. Okna v pravé postranní stěně kněžiště nese obraz sv. Jana Evangelisty a sv. Heleny s nápisy: Sancte Ioanne Evang. patrone ora pro nobis. Sancta Helena imperatrix Patrone ora pro nobis.

Kněžiště je zaklenuto pěknou klenbou se štukovou výzdobou. Klenbu dal zhotoviti jak již řečeno Daniel Norbert Pachta z Rajova. Po levé straně kněžiště je nahoře ve výši kůru oratoř s pěkně vyřezávanými okenními rámy. Spodní část oratoře je zdobena jednoduchou štukovou výzdobou s monogramy a erbem rodu Coudenhove. Do oratoře se vchází po schodišti zvláštním vchodem v přístavku vedle kněžiště. Zprávu o existenci oratoře máme z roku 1837, kdy byla nově vybilena. /15/. Jistě tu byla oratoř již v době Mohlerové, neboť jinak by byla o jejím zřízení ve farní kronice zmínka.

Délka kněžiště je 8,20 m, šířka 6,60 m.

Pod podlahou kostela jsou dvě hrobky. Menší z nich dal zříditi majitel ronšperského panství Matyáš Bohumír z Wunschwitz a když 10. března 1695 v Ronšperku zemřel, byl v ní pochován. /15/. Také jeho syn Matyáš Jan, který zemřel dvanáctiletý roku 1682 v Praze, byl pochován do této hrobky. /15/. Dne 5. října 1827 byli z hrobky vyzdvíženi a jejich popel uložen na hřbitově. /15/. Hrobka je pod kostelní lodí vedle pravého postranního oltáře od kazatelny až k první lavičce. /15/. Kámen, který ji původně uzavíral, byl roku 1907 nahrazen cihelnou klenbou. /15/.

Větší a starší hrobka má vchod pod dlažbou v lodi těsně před kněžištěm, tam, kde je dlaždicemi vytvořen obrazec v podobě Ondřejského kříže. /15/. Pod dlažbou je kámen uzavírající vstup a pod ním jsou cihlové schody do hrobky, která je podle popisu z roku 1837 dva sáhy široká a dva a půl sáhu dlouhá a sahá až k zábradlí před oltářem. /15/.

Dne 23. června 1837 byla tato hrobka otevřena a byla v ní nalezena uprostřed hrobky náhrobní rakev Jana Jiřího ze Švanberka, majitele Ronšperka v letech 1575 až 1617. /15/. Rakev nese německý nápis který zní: Hier ruht in Gott der wohlgeborne Harr Harr Hans Georg von Schwanberg, Herr auf Werlik, Ronspurg und Klingenberg, erster Erbherr der Rosenbergschen Herrschaften als Wittingau, Gratzau, Rosenberg und Libějitz. H.K.M.H. Zu Hayd am 30. Jänner 1548. Gestorben im Alter von 69 Jahren am 15. April 1617. /15/.

Kromě této rakve bylo v hrobce ještě nalezeno více rakví dřevěných, na nichž nebylo možno již ničeho přečísti. Na klenbě vlevo čtli jméno Pachta. /15/.

Poznovu byla hrobka otevřena v roce 1907, kdy od 8. do 12. dubna byly v kostele osazovány nové dlaždice. Byla tam zase shledána dobře zachevalá rakev Jana Jiřího, avšak dřevěné rakve byly již zcela zetlelé a zvořily s kostmi jen hromádky. /15/.

O vyloupení hrobky vojáky bylo již výše psáno.

V kněžišti jsou na stěnách zavěšeny tři velké obrazy a to:

po levé straně obraz sv. Jana Evangelisty, který býval v zámecké kapli, po pravé straně pak ještě větší obraz Navštívení Panny Marie, který býval oltářním obrazem ve špitální kapli a na nějž jako na cennější dílo upozorňuje již Liebseher. /5/. Nad dveřmi do sakristie je zavěšen obraz sv. Karla Boromejského, který býval na chodbě klášterní budovy.

Vchod na kůr je zvláštními dvířky, kterými se zvenčí vstupuje vlastně do pravého dílu chrámové předsíně, oddělené prkennou stěnou v níž jsou dvířka, kterými je možno vstoupiti na schody i z předsíně. Schody jím vystoupí se do úrovně kůru a to v prostoru ~~mněm~~ omezené zdíveu bývalé věže.

Jižní věž byla nutno v roce 1902 zbořit, protože měla velké trhliny a hrozila sesutím. Stalo se tak na podkladě rozhodnutí komise, která se konala 16. srpna 1902. Bourat se začalo již 18. srpna. /15/.

Dne 24. června 1875 uhodil blesk do této věže, přeskočil na druhou věž a pak do kostela po drátě umíráčku, ale nezpůsobil škody. /5/.

V úrovni kůru je při východním průčelí plošina osvětlená velkým průčelním oknem nad hlavním vchodem. Toto okno je zaskleno obyčejným sklem. Je tu také široký klenutý vstup do severní věže k lažám od zvonů. Vystoupiti výše do této věže není tudý možno.

Mezi zdíveu obou věží jsou vestavěny varhany. Varhany tu byly dříve jiné, které byly mnohokrát opravovány a zlepšovány. Tak roku 1854 stavitelem varhan Červeným z Domažlic, znovu pak opravovány roku 1867 a nanovo opraveny pak Thunou ze Stráže. /17/. Naposledy byly opraveny roku 1902 Konradym z Domažlic. /16/. Roku 1911 byly však osazeny nové - nynější - varhany, výrobek firmy Rieger z Jägerndorfu a roku 1925 rozšířeny o dva rejstříky. /16/. Nyní jsou zařízeny jak na špalání, tak i na pohon elektrický.

Nad schody, kterými se vstupuje na plošinu kůru jsou rovněž v prostoru bývalé jižní věže další dřevěné schody, kterými se vystoupí do výše stropu nad kostelní lodí a do podkrovní. V úrovni stropu končí také zdíveu jižní věže. Tam je také přechod k věži severní, do které vedou malá dvířka. V ní jsou pak příkré dřevěné stupně, kterými se vystoupí do polopatra, v němž jsou v severní stěně hodiny a v západní malé okénko.

Vystoupením do dalšího polopatra dostáváme se na podlaží u zvonů. Jsou tam tři okna se žaluziemi a to v severní, západní a východní stěně a dva zvony na nosné železné konstrukci. Kromě nich je na věži ještě umíráček.

Jen Jindřich z Bodenberka dal pořídit pro kostel roku 1650 zvon ke cti nejsvětější Trojice o průměru 2 stopy 3 coule. /5/.

Brunner píše v městské kronice, že zvon nesl nápis: Im Jubel Jahr 1650 als der schwedische Krieg beschlichtet ward, liess der Wohladelgeborne Herr Hans Heinrich von Bedenberg off Ronsperg zu Ehren der heiligen Dreyfaltigkeit diese Gloggen giesen. /16/.

Na středním zvonu byl podle kroniky Brunnerovy nápis: 1650. Sanctus, Sanctus tibi Cherubin et Seraphim in cesabilli voce proclamavit. /16/. Po přelíči nesl však nápis: Ubergossen in Prag von Karl Bellmann k.k. Hofglockengiesserei 1851. /16/.

Malý zvon měl jen letopočet : 1791. /16/.

Zvon umíráček nesl nápis : Fusa se 1716. Orate Deum pro Agoni cantibus. /16/.

V první světové válce na jaře 1916 byly dva zvony zabaveny pro válečné účely. /16/. Podle soupisu tehdy provedeného byly tu zjištěny tyto zvony: velký průměru 77 cm, výšky 63 cm, rok 1650, tón h

střední průměru 60 cm, výška 49 cm, roku 1650, tón e

malý průměr 52 cm, výška 42 cm, roku 1851, Bellmann, tón fis

umíráček, průměr 32 cm, výška 26,5 cm, roku 1716, tón fis. /16/.

Po válce byly místo nich opatřeny nové, ty ale neměly se starými dobrý souzvuk. Důkan Šanda dal proto všechny zvony roku 1932 přelít u firmy Herold v Chomutově, což znamenalo vlastně zhotovení tří nových zvonů místo starých a přelítí jednoho zvonu. /16/. Nové zvony byly pak dne 17. prosince 1932 vysvěceny v zámeckém parku a téhož dne namontovány na věž. /16/. Byly opatřeny elektrickým pohonem. /16/. Celkové náklady činily 35.000 Kč. Nové zvony měly tyto rozměry: výška 78 cm, průměr 98 cm, váha 600 kg,

výška 60 cm, průměr 73,5 cm,

výška 54 cm, průměr 64 cm. /16/

Laděny byly na h, cis, es, as. /16/. Kmotrou zvonů byla hraběnka Countess Coudenhove a její dcera. /16/. Velký zvon nesl znak Coudenhovů a nápisy: "Ioannes et Coudenhove Kalergy ab Ronsperg-heyli ecclesiae patronus" a "Richard Herold re fundit A D MCMXXXII. /16/.

Střední zvon nesl nápis "1932 unter Dechant Dominik Šanda in Ronsperg" a znak města. Malý zvon měl nápis: "Helena und Maria Coudenhove electa Cessae Voto ex Voto. Gegossen 1932. R. Herold, Komotau ." /16/.

Obě věže bývaly kdysi kryty bílým plechem. /15/. Roku 1836 bylo nutno kryt opravit a tu tesařský mistr Tomáš Schaller zhotovil na obou věžích celé nové krovy a to o něco nižší než bývaly dříve. /15/. Při tom natřel plech na červeno. /15/. Také zdivo věží hantůh i kostela bylo tehdy opraveno. /15/.

Hodiny na kostelní věži byly vždy městské a město platilo za jejich ošetřování a natahování ročně 6 zlatých, jak je patrné z městských účtů z roku 1788, později i 8 zlatých jak vidíme ku př. roku 1820 nebo i 9 zl /1805, 1806, 1812/. /19/.

K jižní straně kostela je přistaveno hasičské skladiště. Hasičský sbor byl založen v říjnu roku 1882. /16/.

Po první světové válce byl pod kostelem a to těsně při jižní kostelní zdi postaven pomník padlým. Na kamenném čtyřbokém sloupu byla jména padlých, jichž bylo jen z Poběžovic 77. Byla tu však jména z celé farnosti. Nahoře na tomto sloupu byla socha vojáka, klečícího vedle malého křížku a držícího v ruce věnec. Pomník stál na vyvýšené plošině upravené na trávník, opatřené po stranách zábradlím, k níž se stoupalo po čtyřech stupních, provedených na celou šířku plošiny. Pomník byl odhalen 25. srpna 1922. /16/.

Nápis na pomníku zněl: Wir grüssen in Euere Grüste hinab, dann Sternwärts: Ihr lebt uns.

Po druhé světové válce byla s pomníku odstraněna socha i nápisy.

Při zdi kněžiště zcela na východním konci je postaven nyní misijní kříž. Na Liebscherově vyobrazení kostela v Sedláčkových Hradech a zámech je podobný kříž v místech mezi oknem nejvýchodnějším a středním.

V prostoru mezi kostelem a farní budovou stojí socha sv. Jana Nepomuckého, o níž bylo již výše jednáno.

Farní budova.

Místo, na kterém stojí budova fary, či lépe děkanství, je význačným místem, jehož historie je velmi stará, bohužel ale také dost nejasná. Bývá totiž vyslovována domněnka a to mezi jinými i Sedláčkem, že na místě budovy fary a domů čp. 55 a 48 stávala původní poběžovická tvrz. Útvar území by tomu byl celkem dosti příznivý a sbytky zdiva a sklepů, nalezené při stavbě bývalé školy v roce 1777 vedle fary, hluboké sklepy,

kteřé bývaly pod domem čp. 48 a studna pod průčelní severní zdí farní budovy, podporují tuto domněnku.

Farní kronika tvrdí, že v místech fary a domů čp. 55 a 48 stával starý zámek, který se nazýval Frauenhaus a který byl v roce 1777 již jen spáleništěm. /15/. Velký sklep byl nalezen roku 1777 při stavbě školy pod dvorkem mezi farní budovou a dnešním domem čp. 55. /15/. O farní budově bylo řečeno již výše, že ji dala postavit roku 1680 Anna Feliciana z Wunschwitz. /15/.

Farní budova byla popsána v roce 1864 takto: Budova z kamene, krytina šindelová, délka 9 sáhů, výška 3 sáhy, 5 pokojů, 1 kuchyň, 1 komora, 1 ohlív kravský, 1 kůlna na dříví. /20/. Na pohlednici z konce 19. století vidíme, že faře chybí některá z dnešních oken, že má šindelovou střechu bez dnešních vikýřů a hladké průčelí bez ozdob. Dnes je střecha kryta eternitem červené barvy a průčelí má plastickou výzdobu, která byla pořízena podle přání hraběte Jana Coudenhove.

Protože fara neměla stodolu, spachtoval si administrator Antonín Wutz / k768-1772/ půl stodoly. /15/. Teprve roku 1802 koupil patron pro faru stodolu. /20/. Dnes patří k faře nejsevernější z řady stodol při silnici k Hostouni, která však byla dělostřeleckým zásahem ke konci druhé světové války těžce poškozena.

Hřbitovy.

Farní kronika vypravuje, že Jan Jiří ze Švamberka určil místo za hradbami, aby tam byl založen hřbitov. /15/. Je tu zdánlivý nesouhlas s jinou zprávou a s letopočtem, při čemž je možnost, že šlo ne o Jana Jiřího, ale o Petra ze Švamberka. Ona druhá zpráva je Wintrova zpráva o svěcení hřbitova roku 1572./6/.

Hřbitov byl založen těsně při hradební zdi a nesáhal tak daleko k severu jako později, takže byla mezi ním a stodolami větší volná prostora. Teprve za Leopolda z Thun-Hohensteina roku 1857 byl hřbitov rozšířen o plochu 90 čtverečních sáhů směrem k severu. /15,16/. Hřbitovní kapli sv. Antonína Paduánského dala postavit roku 1698 Anna Feliciana z Wunschwitz. /15/. Kaple je postavena nad půdorysem obdélníkovým, vnitřní její prostor má délku 7,65 m a šířku 3,90 m. Je rozdělena ~~příčnými~~ ^{lezénami} a klenutými pásy na tři oddíly, z nichž střední má na západní straně hlavní vchod a při východní straně oltář s primitivně malovaným

obrazem sv. Antonína Paduánského ve vyřezávaném rozvilinovém rámu. V severní boční stěně je postranní vchod, v jižní stěně okno. Na střeše nese kaple věžičku s bání. Zvon této kaple byl roku 1835 ukraden a pachatel nebyl nikdy vypátrán. Hraběnka Terezie Thunová darovala sem proto roku 1836 zvon s nápisem: In honorem S. Antonii Pad. Sumptibus Illustriss.D.Comitissae Theresiae de Thun-Hohenstein. Nat.Comit. Wratislaw de Mitrowitz. Decoratae Dominae. Odr Stelles et brueis. Anno 1836 per Carolum Bellmann Pragae fusa est. /15/.

V kapli vpravo u okna byl pochován první administrator ronšperské fary Jan Ignác Stössl. /15/. Dále byl v kapli pochován jeden ze zámeckých komorníků.

Blízko hlavního hřbitovního kříže byl pochován zdejší farář František Xaver Paule /1862-1871/ a blízko vchodu v rodinném hrobě farář Josef Weber. /15/. U hlavního kříže byl pochován také farář Josef Mauritz.

Vchod na hřbitov byl se strany západní, kde po pravé straně vdhocu - před vchodem- stálo sousoší / v roce 1945 již silně poškozené/ - Pán Ježíše a Apoštolů na Hoře Olivetské, které tu bylo postaveno roku 1764.

Blíže vchodu byl ve hřbitovní zdi zazděn kámen/vpravo od vchodu/ s nápisem skoro již nečitelným: Ao 1629 den 9. Dezember Sonnabends zwischen 10 und 11 Uhr ist in Gott selig verschieden der wohlledle und gestrenge Hans Hoher von Hohenstadt, Seines alters 77 Jahre, 10 Wochen 2 Tage. Gott verleihe ihm eine selige Auferstehung. Amen. Psalm- 4. Ich liege und schlafe ganz im Frieden. Kromě nápisu byly na kameni vytesány dva znaky, jejichž kresbu nebylo již možno cozeznati.

Roku 1948 byly skoro všechny hřbitovní pomníky odstraněny, když jich však již před tím mnoho chybělo, ještě později pak hřbitov zcela zrušen a kaple zbořena. Přes plochu bývalého hřbitova zřízena pak silniční spojka.

Zedě kolem hřbitova byla již před zrušením na několika místech pobourána. Roku 1832 byla hřbitovní zedě opravována, jak je o tom psáno v městských účtech. Zednický mistr Schürerer pracoval na ní se čtyřmi lidmi po 7 a půl dne. /19/. Kámen se k tomu vozil z Henneberku. /19/. Hřbitov měl tehdy klenutý vjezd. /19/. Po nějakou dobu byl i vchod se strany východní

Nový hřbitov byl vysvěcen 1. listopadu 1902 a otevřen 1. ledna 1903. /15/. Uprostřed hřbitova byl postaven ve dnech 12. až 14. srpna velký syenitový kříž, pěkná práce, který byl zhotoven u Cingroše v Plzni za 1000 zl a věnován sem byl manželkou ronšperského měšťana Annou Hammovou. /16/. Kříž je i d podstavcem cca 4 m vysoký a nese hlavní nápis: Ich bin die Auferstehung und das Leben, a níže: Gewidmet von Anna Hamm 1902.

Někdyne tohoto kříže, Anna Hammová, je také na tomto hřbitově pochována. Její hrob je při severní zdi a nese nápisy: Josef Hamm, Bürger in Ronsperg, 18.7.1841, 19.9.1899 a Anna Hamm, 24.9.1841, 26.12.1912.

Na hřbitově byla postavena kaple v novogotickém slohu a márnice. Kaple byla vysvěcena 19. března 1909- /16/. Celkové výdaje za všechny stavby na novém hřbitově, k nimž patří i novogotická vstupní brána, činily 16.756 K 49 h a byly rozvrženy na přifařené obce, při čemž na Ronsperk připadlo 10.597 K 80 h. /16/.

Poněvadž se v době po první světové válce ukázalo, že hřbitov již na slouho svojí plochou nevystačí, bylo na popud děkana Šnady získáno pole Michala Eisnera a hřbitov o ně prodloužen. /16/. Celkové náklady činily tehdy 60.000 Kč. Tato nová část hřbitova byla zasvěcena o Dušičkách roku 1925. /26/.

V lednu 1948 byla sem přenesena těla obětí pochodu smrti od t. zv. Kunzova rybníka.

U hlavního kříže je pochován děkan Dominik Šanda a hrabě Jindřich Coudenhove.

Mimo hřbitov bylo pochováno roku 1473 mnoho vojáků /prý asi 600, což se ale zdá přehnané /, kteří zemřeli v epidemii, která vypukla ve špitále zřízeném tu v zámku v době francouzské války. /16/. Byli pochováni za zámkem blízko hřbitova, tam, kde byl později ve zdi zámeckého parku zasazen železný kříž se sochami ve výklancích po obou stranách. /16/. Býval tam původně dřevěný kříž a na něm tabulka s nápisem, že tam byli roku 1743 vojáci pochováni. /5/. Administrator Fischer přidal ještě nápis: Gallis expulsis nos mors superavot, et anno interis isais ossa sepulta vide. /5/.

Poběžovické kaple.

Kromě kaplí o nichž byla již ~~má~~ řeč, bylo v Ronsperku ještě několik menších kaplí, z nichž některé existují dosud.

Jedna z nich byla na zámku a to v přízemí hlavní věže. Ta byla zasvěcena sv. Janu Nepomuckému a zřídil ji Matyáš Bohumír z Wunschwitz. /5/. Roku 1806 byla této kapli udělena mešní licence. Máme však zprávy, že se tam sloužily mše již dříve, jak je zřejmo i z pravidel

Jiníž se měl řídit život chovanců ve špitále, která sestavila Anna Feliciana z Wunschwitz. Mše se tam i ve století 19. konaly při různých příležitostech, jak čteme ku př. v dopise z 25. srpna 1893, kterým oznamuje hrabě František Coudenhove svému ronšperskému správci Ruchtymu, že přijede přes ~~Neumarkt~~ Řezno a Domažlice do Ronšperka a žádá ho, aby vyjednal s kvardiánem kapucínů v Horšovském Týně vyslání kněze, který by tu sloužil v kapli mši v neděli ráno v 8 hodin. /19/.

Nyní je kaple nezařízena. Přední díl spodku oltáře a obraz sv. Jana Evangelisty jsou nyní umístěny v kostele, jak bylo již výše uvedeno.

Jiná kaple, dnes již zmizelá, byla kaple Navštívení Panny Marie u špitálu. Byla v prodloužení budovy špitálu směrem jihozápadním. Špitál stával v místech pozdějšího obecního domu čp. 89. Pádorys kaple byl pětiúhelník, jako tomu bývá u kněžišť gotických kostelů. Vchod byl z jihovýchodního průčelí, okna byla umístěna značně vysoko a byl nízká ale široká, polokruhovitě zaklenutá. Střecha kaple byla dosti vysoká, dokonce o něco málo vyšší než střecha vlastního špitálu a nesla na hřebeni štíhlou věžičku, krytou cibulovitou bání.

V roce 1864 byla popsána takto:

špitální kaple klenutá, dlouhá 6 sáhů, široká 4 sáhy, vysoká 2,5 sáhu, uvnitř nedělená. /20/. Byla zbořena zároveň se špitálem za druhé světové války. Založena byla také spolu se špitálem a to roku 1698 Annou Felicianou z Wunschwitz. /15/. Špitál měl chovat ~~šest~~ sedm osob. Chovanci měli Annou Felicianou předepsán obšírný pořad povinných pobožností. Měli docházet pilně na mše do kostela, do zámku i do hřbitovní kaple a tam se všude modlit za spásu její duše. /15/. Měli se za ni modlit i doma ve špitále a to každý den ve 4 hodiny odpoledne u oltáře sv. Jana růženec. /15/. Měli také jít každou sobotu jakož i v den před sv. Matoušem, Josefem, Annou, Jáchymem, Janem Křtitelem, Janem Apoštolem, Janem Nepomuckým, Václavem, Michalem a Barborkou, i před každým svátkem mariánským ~~hřbitovním~~ po dvou v páru do zámecké kaple a tam se modlit v zimě mariánskou litaní a létě růženec, při čemž v ty dny odpoledlo odpolední modlení doma ve špitále. /15/.

Ve svátek sv. Jana Nepomuckého, patrona špitálu, měli již ke zpovědi a pak v zámecké kapli k přijímání. /15/. Žilost z toho vzešlá měla jít k dobru duše Anna Feliciany. /15/. Zpovídat se měli s týmž účinkem i o svátcích vánočních, velikonočních a svatodušních. /15/.
V den 10. března měli se po celý den modlit za zemřelého manžela Anny Feliciany, Matyáše Bohumíra, dne 2. dubna za její matku Ludmilu, rezenou Mříšovskou ze Sebusína, 3. února za Felicianina otce, Daniela Pachtu z Rajova, 23. května za jejího zemřelého syna Matyáše a v budoucnu v den, kdy ona sama zemře každoročně vždy za ni, v den Všech svatých pak za všechny duše, zejména ale za duši její a zemřelých jejích příbuzných. /15/.

Pro kapli byl veden zvláštní účet, z něhož jsou patrné různé výdaje za opravy a udržování kaple. Tak ku př. roku 1771 provedl malíř opravu obrazu Navštívení Panny Marie, roku 1774 provedena nějaká oprava oltáře, roku 1776 nové dveře, roku 1777 zhotovil truhlář Josef Klffner nový svatostánek a roku 1782 opraveno zdivo, kydina i okna. /19/.

Velká oprava celé kaple byla provedena roku 1766 a poznovu roku 1815. / 5, 19/. Před tím nebyla kaple déle než 30 let používána. /5/.

Roku 1837 zasadil farář Jakub Skuhra u kaple kaštany, které byly poraženy až v době druhé světové války. /15/.

Dne 2. července 1879 vypukl požár v domě čp. 90, kterým byla částečně, ne ale mnoho, poškozena i kaple.

Oltářní obraz Navštívení Panny Marie byl po zrušení kaple zavěšen, jak již výše řečeno, po pravé straně kněžiště v kostele.

Kaplička Ježíše, Marie a Josefa ve zdi zámeckého parku v ulici k Horšovskému Týnu proti bývalé papírně byla tam již v době faráře Skuhry /1837 - 1859/. /15/. Udržoval ji papírník. /15/.

Na rohu ulice k Vlkanovu a t.zv. "Příkopů" / "Graben"/ byla již za faráře Skuhry a je podnás kaplička Panny Marie. /15/.

Na mostě přes Pivonku v ulici k Vlkanovu byla vystavěna kaple sv. Jana a v květnu 1880 vysvěcena. /16/. Most byl ale povodní od roku 1879 tak poškozen, že bylo uznáno za nejlepší aby byl stržen a nahrazen novým. Kaple byla proto hned roku 1881 znovu postavena mimo vlastní most. /16/.

Kapli sv. Prokopa při silnici k Otovu postavila roku 1830 Anna Křttnerová. /15/. Je to jednoduchá nízká stavba bez ozdob, čtvercového půdorysu 3,50 x 3,50 m. Uvnitř je jednoduchý oltářík a na něm je volně postaven hrubě malovaný obraz sv. Prokopa v opatském rouše s mitrou na hlavě, který drží ďáb-
la na řetěze. Obraz je rozměru as 1,20 x 0,80 m, nahoře do polokruhu, v jednoduchém rámu, malován na plátně. V bočných stěnách jsou dva malé výklenky, v nichž jsou volně postaveny ~~obraz~~ obrazy dvou světců v mitrách, malované na dřevě hrubě tímž ~~mnohotvorním~~ zhotovitelem jako obraz sv. ~~Prinicipam~~ Prokopa. Vnitřek kaple je osvětlen dvěma malými okénky, zvenčí kruhovitými.

Kapli Panny Marie Lurdské v ulici na Mnichov proti ústí silnice na Drahotín postavil majitel domu čp. 111 Jiří Turba vlastním nákladem s přispěním soukromých sbírek. Po ostobození, v době do roku 1950 byla zbourána.

Roku 1866 povolal hrabě František Coudenhove do Pivoně čtyři řeholní sestry z Prahy z řádu sv. Karla Boromejského, aby vyučovaly děvčata z Pivoně, Ronšperka a okolí. /5/. Aby svému úkolu dostály, docházely denně vždy dvě z nich z Pivoně do Ronšperka. /15/. Byly proto přemístěny brzy všechny do Ronšperka, kde jim hrabě přidělil roku 1867 budovu bývalé vinopalny a lihovar, kde pak vyučovaly. /5/.

Měly tam školu ručních prací a opatrovnu. /16/. Roku 1873 bylo pro ně získáno povolení k literárnímu vyučování. /16/. Toho roku měla tato škola již dvě třídy, od roku 1878/79 další třídu a od roku 1894 i třídu čtvrtou. /5/. Již od roku 1876 měla tato škola právo veřejnosti. /5/.

V červnu roku 1903 byla stará budova lihovaru zbořena a pak bylo započato se stavbou nové budovy. /15/. Základní kámen byl položen 17. srpna 1903. /16/. Během stávby byly tři třídy v zámku a jedna v chlapecké škole. /16/. Jeptišky bydlely zatím v zámku a v domě čp. 201. /16/.

Stavby byla provedena podle plánů architekta Bedřicha Kramera ze Znojma./16/. Provedl ji zednický mistr Václav Holm z Vlkanova./16/.

V budově v přízemí na východním konci budovy v místnosti dobře zvenčí znatelné výstupkem, byla kaple sv. Karla Boromejského, z níž oltářní obraz je nyní zavěšen na jižní stěně v kostele.

V ronšperském katastru bývala také kaple sv. Jana, dnes již dávno zaniklá, jejíž místo nedovedeme prozatím zcela přesně určit. Zdá se však ~~maná~~ nejspíše, že mohla býti v místech nynějšího nového hřbitova, kde stojí posud proti vchoďu velká stará lípa, kterou Němci nazývali "Johannisbaum".

Podle farní kroniky dal Daniel Linker z Lutzenwicheu asi roku 1749 vysázeti alej od města k této kapli./15/. V Mehlerově době byla zachována již jen alej na Vlkanov, kterou v témž roce dal Daniel Linker vysázeti spolu s touto alejí a s alejí při silnici k Mnichovu./15/.

Z výpovědi svědků ve sporech mezi pivonškými a ronšperskými víme, že se před zrušením kláštera honily ovce od sv. Jiří přes ~~pozemky záměličské~~ ronšperské pozemky kolem svatojanské kaple na klášterní pozemky záměličské./19/.

-
- 1.A. Sedláček: Hradky a zámky
  - 2.Ottův slovník naučný
  - 3.Josef Resl: Poněmčení západních Čech v XVI století /Ročenka Národopisného muzea v Plzni, 1929/.
  - 4.Otakar Schubert: Beiträge zur Geschichte .....
  - 5.V.Novotný: Začátky kláštera Kladrubského a jeho nejstarší listiny.
  - 6.Zikmund Winter: Život církevní v Čechách.
  - 7.Dr.Jindřich Vančura: Dějiny někdejšího král. města Klatov.
  - 8.S. Sedláček: Hradky a zámky.
  - 9.T.Bílek: Reformace katolická
  - 10.Dr.Josef Pospíšil: Středokluky, panství a obec /Plzeň 1932/.
  - 11.Jan Trajer: Historisch-statistische Beschreibung der Diöcese Vudweis /1862/.
  - 12.Matriky farního a děkanského úřadu v Poběžovicích.
  - 13.A.B.Cerný: Clánek v Sasopise přátel starožitností /1902/.
  - 14.K.B.Mádl: Sochy na Karlově mostě v Praze.
  - 15.Farní kronika Poběžovická.
  - 16.Gedenkbuch der Stadtgemeinde Ronsperg / V.Brunner/
  - 17.Školní kronika německé chlapecké školy v Poběžovicích.
  - 18.Školní kronika německé ~~chlapčenské~~ obecné školy v Pivoni
  - 19.Městský archiv poběžovický.
  - 20.Zámecký archiv poběžovický.